

Project Title/ Τίτλος έργου	Social agri-entrepreneurship for people with disabilities in the crossborder area/ AGRI-ABILITY Κοινωνική αγρο-επιχειρηματικότητα για ΑμεΑ στη διασυνοριακή περιοχή/ AGRI-ABILITY
-----------------------------	--

Deliverable D.3.1.3/ Παραδοτέο 3.1.3	Funding opportunities in Gr manual / Εγχειρίδιο για τον προσδιορισμό των ευκαιριών χρηματοδότησης στην Ελλάδα
--------------------------------------	---

PB(s) responsible for the deliverable/ Εταίρος υπεύθυνος για το παραδοτέο	LB: Association for People with Mobility Problems and Friends in the Prefecture of Rhodope "PERPATO" Επικεφαλής εταίρος: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ – ΠΕΡΠΑΤΩ
---	---

Subcontractor/ Ανάδοχος	Argiropoulou Stergiani/Αργυροπούλου Στεργιανή
-------------------------	---

Link to project website/ Σύνδεσμος στο ιστότοπο του έργου	https://agri-ability.eu/
---	---

Disclaimer	The contents of this study are sole responsibility of Association for People with Mobility Problems and Friends in the Prefecture of Rhodope "PERPATO" and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries the Managing Authority and the Joint Secretariat
------------	--

 <p>Interreg Greece-Bulgaria AGRI-ABILITY <small>European Regional Development Fund</small></p>	<p><i>Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), και από Εθνικούς Πόρους των κρατών που συμμετέχουν σε αυτό</i></p> <p><i>The Project is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme</i></p>
---	--

Περιεχόμενα

Περίληψη (στην Αγγλική γλώσσα)	5
1. Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ 2014-2020.....	6
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ)	35
2. INTERREG EUROPE	36
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	36
1.1 Συνολικός Π/Υ προγράμματος.....	37
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	37
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	38
Ειδικές συνθήκες	38
Λοιπές πληροφορίες	38
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	41
https://www.interregeurope.eu/	41
3. Πρόγραμμα Αδριατική – Ιόνια Νησιά / EUSAIR 2014-2020	42
4. Πρόγραμμα Interreg Βαλκανική – Μεσόγειος	43
5. Πρόγραμμα Interreg Ελλάδα – Βουλγαρία	45
6. ESPON 2020.....	47
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	47
Συνολικός Π/Υ προγράμματος	48
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	48
Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	48
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	49
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	49
https://www.espon.eu/	49
7. HORIZON 2020	49
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	49
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	51
Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	51
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	54
Λοιπές πληροφορίες	55
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	55
8. EUROPE FOR CITIZENS 2014-2020	55
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	55
Συνολικός Π/Υ προγράμματος.....	56
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	56

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	57
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	57
Ειδικές συνθήκες	57
Λοιπές πληροφορίες	58
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	61
9. CREATIVE EUROPE	61
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	61
Συνολικός Π/Υ προγράμματος.....	62
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	62
Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	62
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	62
Ειδικές συνθήκες	63
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	63
10. ERASMUS+.....	63
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	63
Συνολικός Π/Υ προγράμματος.....	63
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	64
Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	65
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	66
Ειδικές συνθήκες	66
Λοιπές πληροφορίες	67
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	68
https://erasmus-plus.ec.europa.eu/	68
11. LIFE 2014-2020	68
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	68
Συνολικός Π/Υ προγράμματος.....	69
Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	70
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	71
Ειδικές συνθήκες	71
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	71
12. Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία EaSI	71
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	71
Συνολικός Π/Υ προγράμματος.....	73
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος.....	73
Ποσοστά χρηματοδότησης.....	79
Λοιπές πληροφορίες	80

13. Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης	80
Συνοπτική περιγραφή προγράμματος	80
Συνολικός Π/Υ προγράμματος	82
Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος	82
Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος	83
Ποσοστά χρηματοδότησης	83
Λοιπές πληροφορίες	89
Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος	89
14. ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ	90
Πρόγραμμα COSME	90
Σχετικά με το ΕΤΕ	91
Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη»	92
Προγράμματα «Υγεία για την Ανάπτυξη» και «Πρόγραμμα για τους Καταναλωτές»	92
15. Χρηματοδοτικά Εργαλεία και Προοπτικές σε εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο 2021-2027 94	
16. Γενικό πλαίσιο αναπτυξιακού σχεδιασμού για την περίοδο 2021 – 2027 (ΕΣΠΑ 2021-2027)	96
17. Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα- Βουλγαρία 2021-2027»	101
18. Προγράμματα και κονδύλια της ΕΕ χρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και το NextGenerationEU για το 2021-2027	102

Περίληψη (στην Αγγλική γλώσσα)

This deliverable is a guide that provides useful information and tips on financing opportunities. Provides basic guidance on application procedures and suggests ways to find more information for each Programme. Includes information on current programmes but also on programmes planned for the programming period 2021-2027. The deliverable includes financing opportunities from the *Partnership Agreement* for the *Development Framework* of Greece but also from the EU sectoral programs but also the cross-border and transnational programs.

1. Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ 2014-2020

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε. Επίσης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στόχος της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης:

- έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία,
- βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και
- χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας.

Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ

«Συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.»

Χρηματοδοτικές προτεραιότητες

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

- Μετάβαση σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις
- Αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων

2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση

- Εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και πρόσβαση στην απασχόληση με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας ειδικά για τους νέους
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας

3. Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

- Προστασία του περιβάλλοντος
- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων
- Μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – ολοκλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

- Δίκτυα μεταφορών με έμφαση στην ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, τους κάθετους άξονες και τη λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων
- Ενεργειακά δίκτυα
- Ευρυζωνικά δίκτυα

5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης

Καθοριστικό στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020 αποτέλεσε η εκπόνηση της εθνικής και των περιφερειακών **Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση**. Στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών, η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. Σε εθνικό επίπεδο έχουν προσδιοριστεί οκτώ κλάδοι στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα και αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση. Οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά – κατασκευές
- Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιόδου 2014-2020 αποτελούν οι **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις**. Πρόκειται για εργαλεία ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών σε περιοχές που παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα ή διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δεξιότητες. Στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων είναι δυνατή η υλοποίηση συνδυασμένων επενδύσεων, οι οποίες χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός Ταμεία, με στόχο την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων ή την πλήρη αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων μιας περιοχής.

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από 20 Προγράμματα, από τα οποία τα 7 είναι Τομεακά και τα 13 Περιφερειακά:

- Τα Τομεακά Προγράμματα αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα
- Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας

Τομεακά ΕΠ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνεΚ).

Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτεί δράσεις και έργα που ενισχύονται κυρίως από το ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) αλλά και από το ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) προκειμένου να εξασφαλιστεί και η συντονισμένη με τις επενδύσεις αντιμετώπιση αναγκών κατάρτισης ανθρωπίνων πόρων και διοικητικής μεταρρύθμισης. Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνεΚ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και η αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς κλάδους, όπως ο τουρισμός, ο αγροδιατροφικός τομέας, αλλά και η μεταποίηση και οι υπηρεσίες υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, να επιταχυνθεί η εισαγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών που δημιουργούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη χώρα και τις επιμέρους περιφέρειες και ενσωματώνουν νέα γνώση, παράγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΥΜΕΠΕΡΑΑ).

Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΤΣ) και χρηματοδοτεί μέσω των Ταμείων αυτών κυρίως τις βασικές υποδομές των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Ένα μέρος του προϋπολογισμού που αφορά στο περιβάλλον, και ειδικότερα του Ταμείου Συνοχής, εκχωρείται προς τα 13 ΠΕΠ, προκειμένου να τα διαχειριστούν οι Περιφέρειες για την υλοποίηση κυρίως έργων διαχείρισης υγρών αποβλήτων. Οι στόχοι του ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» ως προς τον τομέα των μεταφορών συνίστανται στην προώθηση της ολοκλήρωσης των υποδομών του βασικού ΔΕΔ-Μ (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμένων, αεροδρομίων), την προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών, τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, καθώς και την ανάπτυξη βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς) για την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Στον τομέα του περιβάλλοντος οι στόχοι συνίστανται στην προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος, ως μέσου για την υποστήριξη της μετάβασης της Χώρας σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον με ταυτόχρονη υποστήριξη της δημιουργίας ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στο σύνολο των τομέων της οικονομίας τη διευκόλυνση της προσέλκυσης επενδύσεων και την παροχή ευκαιριών άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον ίδιο τον τομέα του περιβάλλοντος.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΚΤ) και αποτελεί το κύριο

υποστηρικτικό «εργαλείο» της Χώρας που σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα άλλα ΕΠ θα συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη, καθώς περιλαμβάνει ολοκληρωμένες πολιτικές για τη στήριξη της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, την προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της ένταξης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, την ισχυροποίηση της σύνδεσης της εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας, με βασικό στόχο τον περιορισμό η/και την εξάλειψη των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, ή/και την ελαχιστοποίηση του κόστους που προκαλείται από την υψηλή ανεργία.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα».

Περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην εισαγωγή μεταρρυθμίσεων μέσω και νέων τεχνολογιών και πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα. Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ). Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης αποτελεί βασική προτεραιότητα της χώρας δεδομένου ότι επηρεάζει οριζόντια όλα τα επίπεδα λειτουργίας, παραγωγής και ανάπτυξης και αποτελεί ταυτόχρονα βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση μεταρρυθμίσεων σε όλους τους τομείς. Το ΕΠ θα συμβάλλει στην εθνική προσπάθεια προκειμένου στα επόμενα χρόνια, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα, αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια»

Το πρόγραμμα είναι πολυταμειακό (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΤΣ) και στοχεύει στην υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των ΕΠ που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) (σε εθνικό επίπεδο)

Το πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης - ΕΓΤΑΑ). Το ΠΑΑ στοχεύει στην επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου μέσω της μετάβασης σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγροδιατροφικό σύστημα και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών περιοχών. Από το συγκεκριμένο πρόγραμμα εκχωρείται για διαχείριση στις Περιφέρειες περίπου το 30%.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιείας και Θάλασσας»

Το πρόγραμμα είναι μονοταμειακό (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας - ΕΤΘΑ). Οι κύριοι στόχοι του ΕΠ είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης, η βιωσιμότητα της θαλάσσιας αλιείας και η βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών που εξαρτώνται παραδοσιακά από την αλιεία. Το πρόγραμμα αφορά επίσης την ανάγκη προστασίας και αποκατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των έμβιων πόρων, τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων, τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων και τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο της Πολιτικής της Συνοχής, η **Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία (ΕΕΣ)** αποτελεί βασικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά και με τρίτες χώρες και συνιστά μία από τις κύριες επιλογές για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία σε επίπεδο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υλοποιείται μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Τα εν λόγω προγράμματα διακρίνονται σε διμερή και πολυμερή.

Τα 5 διμερή προγράμματα αφορούν τη συνεργασία με ισάριθμες χώρες που γειτνιάζουν με την Ελλάδα. Από τις χώρες αυτές οι τρεις αποτελούν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κύπρος, Βουλγαρία και Ιταλία) και λαμβάνουν χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, ενώ οι δύο άλλες είναι υποψήφια κράτη-μέλη (Αλβανία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας) και χρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ).

Τα διμερή Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας αποτελούν σημαντικό μοχλό ανάπτυξης των περιφερειών που συμμετέχουν και από τις δύο πλευρές των συνόρων, για τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού χώρου συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων αλλά και των δυτικών και νοτίων συνόρων της χώρας.

Τα πολυμερή Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχουν περιφέρειες της χώρας μας, είναι τα εξής:

- Αδριατικής-Ιονίου (διακρατικό)
- MED (διακρατικό)
- MED ENI CBC (διασυνοριακό)
- Black Sea basin ENI CBC (διασυνοριακό)
- INERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)
- Balkan Meditteranean (διακρατικό)

Επίσης, η Ελλάδα διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση και υλοποίηση της **Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής-Ιονίου** και είναι επικεφαλής του πυλώνα της Γαλάζιας Ανάπτυξης της Μακροπεριφέρειας. Η στρατηγική αυτή, η οποία αποτελεί μια εκ των τεσσάρων μακροπεριφερειακών στρατηγικών της Ευρώπης, θα υποστηριχθεί από το διακρατικό πρόγραμμα Αδριατικής-Ιονίου στην υλοποίησή της.

Τέλος, στα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας περιλαμβάνονται τα δίκτυα συνεργασιών **URBACT** και **ESPON**, καθώς και το **INTERACT**, το οποίο παρέχει τεχνική υποστήριξη σε όλα τα προγράμματα ΕΕΣ στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

Κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή της αναπτυξιακής στρατηγικής για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 αποτελούν η αποτελεσματική διαχείριση και υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ο συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων στον προγραμματισμό, στη διαχείριση, παρακολούθηση και υλοποίηση αυτών, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), το οποίο συνίσταται στα παρακάτω:

- Ορισμός των αρχών/φορέων που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης, ελέγχου και συντονισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013.
- Οργανωτική δομή και τις επιμέρους αρμοδιότητες των εν λόγω αρχών/ φορέων.

- Λειτουργική συσχέτιση των αρχών/φορέων και συμμόρφωση προς την αρχή διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων.
- Γραπτές διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται.
- Κανονιστικές πράξεις που απαιτούνται για τον ορισμό των αρχών/ φορέων και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές αρχές που διέπουν το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου 2014-2020 επικεντρώνονται στα εξής:

- Ύπαρξη κοινών κανόνων στη διαχείριση και παρακολούθηση των ΕΠ σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και με στόχο τον καλύτερο έλεγχο ενδεχόμενων αποκλίσεων στην εφαρμογή τους και την έγκαιρη λήψη και εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.
- Υποχρεωτική ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των αρχών διαχείρισης και των δικαιούχων των πράξεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), με στόχο τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης των εμπλεκόμενων αρχών και φορέων.
- Ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας του ΟΠΣ με τα πληροφοριακά συστήματα των Δικαιούχων και των Ενδιάμεσων Φορέων, αλλά και άλλων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με στόχο την μείωση της γραφειοκρατίας και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των εμπλεκόμενων αρχών και φορέων.
- Έγκαιρη χρηματοδότηση των πράξεων μέσω του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ σε συνδυασμό με την ηλεκτρονική διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων ΟΠΣ – ΠΔΕ και Τράπεζας της Ελλάδας.

Ο σχεδιασμός του ΣΔΕ έλαβε υπόψη την αρχιτεκτονική του νέου αναπτυξιακού σχεδιασμού, τις νέες απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και την εμπειρία της εφαρμογής του ΣΔΕ 2007-2013, συμπεριλαμβανομένων των βελτιώσεων που διενεργήθηκαν ή και κρίθηκαν ως αναγκαίες στο πλαίσιο αυτού.

Τομεακά Προγράμματα

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα.

Πιο συγκεκριμένα τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι τα εξής:

- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
- ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
- ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
- ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
- ΕΠ Τεχνική Βοήθεια
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
- ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας

Ειδικότερα:

ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: **4.665.144.578 ευρώ**, εκ των οποίων το ποσό των 3.646.378.272 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 1.018.766.306 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Το ΕΠΑνΕΚ κατέχει κεντρική θέση στην προσπάθεια της χώρας για τη δημιουργία και στήριξη ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.»

Στόχοι

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, της μετάβασης στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

- Στροφή σε ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας.
- Υλοποίηση στρατηγικής «Έξυπνης Εξειδίκευσης» με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας.

Ενδεικτικές Δράσεις

Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες

- Ενίσχυση νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση της γνώσης που προκύπτει από την επιστημονική έρευνα.
- Συνεργατικές δράσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έρευνας και καινοτομίας, με εστίαση στους τομείς που ανιχνεύεται δυναμικό επιχειρηματικότητας και ερευνητικής αριστείας.
- Υποδομές εκκόλαψης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης και θερμοκοιτίδες.
- Στοχευμένες ενισχύσεις Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και με έμφαση στην εξωστρέφεια, την καινοτομία και την εγχώρια προστιθέμενη αξία.
- Προώθηση συνεργασίας επιχειρήσεων για την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας (συνεργατικές ενέργειες διεθνοποίησης των προϊόντων, μείωσης του κόστους παραγωγής και διακίνησης, ανάπτυξης και αξιοποίησης καινοτομιών).
- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας σε νέες αναπτυσσόμενες θεματικές αγορές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και αναβάθμιση πληροφοριακών υποδομών δημόσιας διοίκησης για υποστήριξη εξωστρέφειας & επιχειρηματικότητας.
- Ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού.
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας (ΑΠΕ/ΣΗΘΥΑ).

Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

- Υποστήριξη σχεδίων προσαρμογής & αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων και βελτίωσης των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους.
- Ενίσχυση νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Σχέδια για την αναβάθμιση επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων εργαζομένων σε συνδυασμό με πιστοποίηση τους βάσει αναγνωρισμένων προτύπων.
- Αποτελεσματική σύνδεση εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς.
- Ενίσχυση ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των μηχανισμών της, που θα εξασφαλίσουν ένα περιβάλλον φιλικότερο για την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας

- Ενίσχυση υποδομών έρευνας & καινοτομίας, και προαγωγή κέντρων ικανότητας.
- Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών, δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ψηφιακών υπηρεσιών ΤΠΕ (ευρυζωνικές υποδομές νέας γενιάς, ενίσχυση υποδομών νέφους).
- Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.
- Ενεργειακή αναβάθμιση οικιών, δημοσίων κτιρίων και εγκατάσταση ευφυών μετρητών.
- Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη υποδομών προστασίας και αξιοποίησης του φυσικού κεφαλαίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω δράσεις είναι ενδεικτικές. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προστεθούν και άλλες που συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές αν επιτάσσεται κάτι τέτοιο από την εφαρμογή. Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι/ωφελοούμενοι θα πρέπει να βασίζονται στις επιλογές τους στην εξειδίκευση του προγράμματος όπως αυτή θα αποτυπώνεται στις προσκλήσεις που θα εκδίδονται και θα αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος.

Ποιοι μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις – ποιοι ωφελούνται από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις:

- Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας
- Νεοδημιουργούμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, νέοι επαγγελματίες (προτεραιότητα στη στήριξη των κοινωνικών ομάδων που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, καθώς και επιστήμονες και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό)
- Νέοι (επαγγελματικά) επιχειρηματίες για να ιδρύουν και να αναπτύξουν επιχειρήσεις έντασης γνώσης με διεθνή ορίζοντα παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας
- Θερμοκοιτίδες για ανάπτυξη καινοτόμου και νεοφυούς επιχειρηματικότητας
- Φορείς Διαχείρισης Μέσων χρηματοοικονομικής Τεχνικής, Ταμεία Επιχειρηματικού Κινδύνου, Επιχειρηματικοί Άγγελοι, κλπ.

- Επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες ΤΠΕ (Πάροχοι ΤΠΕ) & επιχειρήσεις που αποτελούν ζήτηση για ΤΠΕ προϊόντα & υπηρεσίες
- Συστάδες επιχειρηματικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων (clusters) που δημιουργούν νέες νησίδες εξειδίκευσης έντασης γνώσης για την ελληνική οικονομία, με παγκόσμια επιφάνεια
- Ερευνητικές υποδομές εθνικής εμβέλειας, βάσει του Εθνικού Οδικού Χάρτη
- Εργαστήρια ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων που παρέχουν υπηρεσίες ΕΤΑΚ, Ερευνητικές Ομάδες για συμμετοχή σε ερευνητικές υποδομές άλλων κρατών σε υποδομές της ΕΕ και άλλων κρατών και διεθνών οργανισμών, Κέντρα Ικανότητας (Centers of Competence), Δίκτυα Ανάπτυξης Καινοτομίας
- Ερευνητικοί και ακαδημαϊκοί φορείς, Ερευνητές, Συνεργασίες επιχειρήσεων με ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα στους στρατηγικούς τομείς
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας
- Πολίτες που αναβαθμίζουν ενεργειακά τις κατοικίες τους
- Επιχειρήσεις που εμφανίζουν υψηλές ή και ιδιαίτερες ενεργειακές καταναλώσεις για προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. τουριστικά καταλύματα κλπ.), μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, για υιοθέτηση μέτρων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης κατά τη λειτουργία τους
- Δημόσια κτίρια για ενεργειακή αναβάθμιση
- Δημόσιοι φορείς που δραστηριοποιούνται σε θέματα προώθησης σε νέες αγορές του εξωτερικού
- Δημόσια διοίκηση και δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί, αρμόδιοι για δράσεις βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Δημόσιες αρχές και φορείς του εθνικού συστήματος ποιότητας, φορείς διαχείρισης επιχειρηματικών υποδομών π.χ. βιομηχανικών & επιχειρηματικών περιοχών
- Οι διαχειριστές των δικτύων (ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΔΕΣΦΑ, ΕΠΑ) οι οποίοι έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα ανάπτυξης των δικτύων ΛΑΓΗΕ, ΔΕΠΑ, κοκ. Κοινωνικοί εταίροι, επαγγελματικές/κλαδικές ενώσεις, σύνδεσμοι.

Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση του Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

URL: <http://www.antagonistikotita.gr/>

ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: **5.186.665.141 ευρώ**, εκ των οποίων το ποσό των 4.333.917.411 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 852.747.730 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Προστασία του περιβάλλοντος, μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, ανάπτυξη, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.»

«Συμβολή στην ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και τη μείωση του θορύβου, προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας μέσω ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον (προαστιακός, μετρό, τραμ).»

Στόχοι

Για τις Μεταφορές:

- Προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), οδικών και σιδηροδρομικών και περαιτέρω ανάπτυξη/ αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων.
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών (σιδηροδρομικές συνδέσεις με τα λιμάνια του βασικού ΔΕΔ-Μ και τα εμπορευματικά κέντρα, οδικές συνδέσεις διευρωπαϊκών λιμανιών και αεροδρομίων της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας).
- Βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών (οδική ασφάλεια, ασφάλεια ναυσιπλοΐας και λιμενικών εγκαταστάσεων, ασφάλεια αεροναυτιλίας).
- Ανάπτυξη και επέκταση των βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

Για το Περιβάλλον:

- Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων.
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.
- Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη - Αστική αναζωογόνηση.

Ενδεικτικές Δράσεις

Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων

- Στήριξη πολυτροπικού Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Μεταφορών επενδύοντας στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).

- Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον (περιλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης περιφερειακής/τοπικής κινητικότητας.
- Ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών υψηλής ποιότητας.
- Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ περιλαμβανομένων των διατροπικών κόμβων.

Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

- Προώθηση στρατηγικών για χαμηλές εκπομπές άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδίως τις αστικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, των καθαρών αστικών μεταφορών και των σχετικών μέτρων άμβλυνσης και προσαρμογής.
- Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων και στον τομέα της στέγασης.
- Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα.

Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων μέσω στοχευμένων δράσεων υποστήριξης της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, και αντιμετώπισης υψηλής επικινδυνότητας πλημμυρικών φαινομένων.

- Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων.
- Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών

Διατήρηση και προστασία περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων μέσω δράσεων για ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στους τομείς των αποβλήτων και των υδάτων, εμβληματικών παρεμβάσεων για βελτίωση και αναζωογόνηση του αστικού περιβάλλοντος και στοχευμένων δράσεων για μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, περιορισμό του θορύβου και προστασία της βιοποικιλότητας.

- Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη-μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Υποδομές και Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων και Υδάτινων Πόρων.
- Ανάλυση δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, αναζωογόνησης και απολύμανσης των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.

- Προαγωγή επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών, που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη-μέλη, για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις.
- Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω και του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών.

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω δράσεις είναι ενδεικτικές. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προστεθούν και άλλες που συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές αν επιτάσσεται κάτι τέτοιο από την εφαρμογή. Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι/ωφελούμενοι θα πρέπει να βασίζονται στις επιλογές τους στην εξειδίκευση του προγράμματος όπως αυτή θα αποτυπώνεται στις προσκλήσεις που θα εκδίδονται και θα αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος.

Ποιοι μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις:

Τομέας Μεταφορών:

- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / Γενική Διεύθυνση Μεταφορών
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / Γενική Διεύθυνση Οδικής Ασφάλειας
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / Διεύθυνση Οδικών Υποδομών
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / Διεύθυνση Ασφάλειας Οδικών Υποδομών
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / ΕΥΔΕ Κατασκευής και Συντήρησης Συγκοινωνιακών Υποδομών
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / ΕΥΔΕ Κατασκευής Έργων με Σύμβαση Παραχώρησης Πελοποννήσου και Βορείου Ελλάδας
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων / ΕΥΔΕ Κατασκευής Έργων με Σύμβαση Παραχώρησης Κεντρικής και Δυτικής Ελλάδας
- Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού / ΕΥΔ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ / Μονάδα Γ'
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας / Γενική Διεύθυνση Οικονομικού Σχεδιασμού / Διεύθυνση Διαχείρισης Ευρωπαϊκών και Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
- Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης / Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Επιτελικού Σχεδιασμού / Διεύθυνση Δημοσιονομικής Διαχείρισης / Συγχρηματοδοτούμενα έργα αρμοδιότητας Ελληνικής Αστυνομίας
- Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης / Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Επιτελικού Σχεδιασμού / Διεύθυνση Δημοσιονομικής Διαχείρισης/ Συγχρηματοδοτούμενα έργα αρμοδιότητας Πυροσβεστικού Σώματος
- ΥΠΑ
- ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ
- ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ
- Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης
- ΟΣΕ ΑΕ

- ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ
- ΟΑΣΑ ΑΕ
- ΣΤΑΣΥ ΑΕ
- ΟΣΥ ΑΕ

Τομέας Περιβάλλοντος:

- Υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ και των εποπτευόμενων φορέων του
- Υπηρεσίες άλλων Υπουργείων
- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- Τοπική Αυτοδιοίκηση 1ου και 2ου βαθμού
- Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ)
- Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ)

Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση του Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

URL: www.eprep.gr

ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: **2.667.494.908 ευρώ**, εκ των οποίων 2.104.926.538 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 562.568.370 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Η συμβολή του Προγράμματος μέσω του σχεδιασμού και της υλοποίησης παρεμβάσεων απασχόλησης, κατάρτισης, εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης, στην επίτευξη των εθνικών στόχων για την απασχόληση, την καταπολέμηση της φτώχειας και την εκπαίδευση, υποστηρίζοντας έτσι το συνολικό όραμα της χώρας για τη αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.»

Στόχοι

- Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας.
- Αντιμετώπιση της ανεργίας και αύξηση της βιώσιμης απασχόλησης για όλους.
- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας όλων των βαθμίδων του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- Καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ενίσχυση της απασχόλησης και ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας με βραχυπρόθεσμα μέτρα σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας για το σύνολο του εργατικού δυναμικού, κυρίως σε ομάδες με μεγάλα ποσοστά ανεργίας

(μακροχρόνια άνεργοι, άνεργοι με μειωμένα τυπικά προσόντα, γυναίκες, άνεργοι 30-44 ετών).

- Ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ιδίως άτομα μειωμένων τυπικών προσόντων, με στόχο την ένταξη ή/και επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.
- Μείωση της ανεργίας των νέων 15-29 ετών, ιδιαίτερα εκείνων εκτός εργασίας, δομών εκπαίδευσης ή κατάρτισης, με τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και ενίσχυσης των δεξιοτήτων τους.
- Εκσυγχρονισμός και περαιτέρω ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας.
- Εναρμόνιση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας ωφελούμενων στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής του «Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος».
- Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ένταξης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (ΕΚΟ), μέσω και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας.
- Μείωση της σχολικής διαρροής, ιδιαίτερα σε περιοχές με υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ)
- Αναβάθμιση και διασύνδεση των συστημάτων Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
- Προώθηση της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Ενδυνάμωση των δεσμών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τον επιχειρηματικό κόσμο.
- Ενίσχυση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέσω της προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας και της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού.
- Αναβάθμιση του συστήματος Διά Βίου Μάθησης και αύξηση της συμμετοχής σε αυτήν.

Ενδεικτικές Δράσεις

Συστημικές παρεμβάσεις των θεσμών της εργασίας και της πρόνοιας

- Σύστημα διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.
- Θεσμική και επιχειρησιακή ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων.
- Ενδυνάμωση του Εθνικού Αναπηρικού Κινήματος.

Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού

- Προώθηση απασχόλησης μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα.
- Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για ανέργους και ειδικές ομάδες ανέργων.
- Απασχόληση ανέργων σε κλάδους αιχμής.
- Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης.
- Κατάρτιση, πρακτική άσκηση και πιστοποίηση ανέργων σε κλάδους αιχμής.
- Προγράμματα για την εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

- Λειτουργία περιφερειακών μηχανισμών της ανάπτυξης & προώθησης των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη της απασχόλησης σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις.
- Υποστήριξη της απασχόλησης ΑΜΕΑ σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις.

Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων: Διευκόλυνση της Πρόσβασης στην Απασχόληση των Νέων έως 29 ετών (ΠΑΝ)

- Επιταγή εισόδου για νέους από 18-24 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.
- Δράσεις Ολοκληρωμένης Παρέμβασης για νέους έως 24 ετών.
- Προώθηση των νέων έως 24 ετών από την ανεργία στην αυτοαπασχόληση, με επιδότηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης έως 12 μήνες.
- Προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας (18-24) μέσω της προώθησης της καινοτομίας και παροχής συμβουλευτικής για τη δημιουργία start ups με στόχο την ενίσχυση της νεανικής καινοτομικής επιχειρηματικότητας.
- Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και ένταξης στην απασχόληση για νέους 18-24 ετών.
- Ευκαιρίες κατάρτισης και πιστοποίησης για άνεργους νέους 18-24 ετών σε ειδικότητες που αφορούν σε τομείς αιχμής της ελληνικής οικονομίας.
- Προγράμματα μαθητείας για νέους 15-24 ετών.
- Επιταγή εισόδου για νέους από 25-29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.
- Επιταγή εισόδου για νέους έως 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού, για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.
- Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και ένταξης στην απασχόληση για νέους 25-29 ετών.
- Προώθηση νέων 25-29 ετών στην αυτοαπασχόληση

Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος

- Ένταξη Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων (ΕΚΟ) στα Δημοτικά σχολεία - Τάξεις υποδοχής.
- Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών από διαμεσολαβητές Ρομά για την αρμονική ένταξη στο σχολείο μαθητών/τριών με πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες.
- Στήριξη των σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ).
- Ενισχυτική διδασκαλία στη β' βαθμια εκπαίδευση.
- Ολοήμερα Δημοτικά σχολεία.
- Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων που αφορούν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.
- Πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών για την ένταξη και συμπερίληψη στην εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

- Πρόγραμμα μέτρων εξατομικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτική πράξη (επιμόρφωση β' επιπέδου στις τεχνολογίες πληροφορικής & επικοινωνιών - ΤΠΕ).
- Ολοήμερο Νηπιαγωγείο.
- Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας.
- Υποστήριξη των νέων ερευνητών με έμφαση στους κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος.
- Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.
- Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.
- Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ).
- Πρακτική Άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) επί πλοίου.
- Πρακτική άσκηση των ΕΠΑΣ μαθητείας του ΟΑΕΔ.
- Αναδιάρθρωση ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.
- Πρακτική άσκηση στην γ'βάθμια εκπαίδευση.

Τεχνική Βοήθεια

- Συμπληρωματικά/εξειδικευμένα συστήματα και εργαλεία οργάνωσης της διαχείρισης.
- Πληροφόρηση και Επικοινωνία.
- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνομοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι.

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω δράσεις είναι ενδεικτικές. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προστεθούν και άλλες που συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές αν επιτάσσεται κάτι τέτοιο από την εφαρμογή. Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι/ωφελούμενοι θα πρέπει να βασίζονται στις επιλογές τους στην εξειδίκευση του προγράμματος όπως αυτή θα αποτυπώνεται στις προσκλήσεις που θα εκδίδονται και θα αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος.

Ποιοι μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις – ποιοι ωφελούνται από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις

- Φορείς της Κυβέρνησης
- Επιτελικές δομές Υπουργείων
- Εθνικές, Περιφερειακές και Τοπικές Αρχές και Αναπτυξιακοί Φορείς (Αυτοδιοίκηση και φορείς της, ΟΤΑ α' και β' βαθμού, αναπτυξιακές εταιρείες ΟΤΑ, κλπ.)
- Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών
- Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα, Τεχνολογικοί Φορείς, Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα κ.ά.

- Επιμελητήρια, κλαδικές, επαγγελματικές και επιστημονικές ενώσεις κ.ά.
- Οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι
- Αναπτυξιακές συμπράξεις
- Κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.)
- Δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος
- Οργανισμοί που εκπροσωπούν επιχειρήσεις
- ΚΕΚ, επαγγελματικές σχολές, ΜΚΟ κ.ά.
- Κοινωνικές Δομές, όπως Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης, Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, Οργανισμοί πρόνοιας, ειδικές εκπαιδευτικές μονάδες κ.ά.
- Εκπαιδευτικές μονάδες, διευθύνσεις εκπαίδευσης κ.ά.
- Ειδικές κατηγορίες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (μητέρες, άνεργοι, μαθητές α΄βάθμιας και β΄βάθμιας εκπαίδευσης, φοιτητές, σπουδαστές, εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, γονείς, καταρτιζόμενοι, νέοι έως 29 ετών, μετανάστες, παλιννοστούντες, άτομα με αναπηρία, Ρομά, κ.ά.)

Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση του Προγράμματος.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

URL: Τομέας Εκπαίδευσης: www.edulll.gr - Τομέας Εργασίας: <https://empedu.gov.gr>

ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: **486.913.882 ευρώ**, εκ των οποίων 377.228.416 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 109.685.466 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Μέσα στα επόμενα 7 χρόνια, η ελληνική Δημόσια Διοίκηση να καταστεί συνεκτική, καλά συντονισμένη, ευέλικτη, εξωστρεφής και αποτελεσματική αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχοντας πολιτοκεντρικές και συνεχώς αναβαθμιζόμενες υπηρεσίες αποτελώντας έτσι έναν από τους βασικούς πυλώνες για την ανάκαμψη της χώρας.»

Στόχοι

- Ενίσχυση της οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας της δημοσίας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από παρεμβάσεις που θα αλλάξουν τη δομή την οργάνωση και τη λειτουργία των υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.
- Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο Δημόσιο Τομέα η οποία σε συνδυασμό με συστημικές δράσεις και πολιτικές, θα αποτελέσουν τα κύρια εργαλεία μετασχηματισμού των υφιστάμενων διαδικασιών βελτιώνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες και καθιστώντας τη Διοίκηση πιο αποτελεσματική και αποδοτική.

- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα, μέσω: της ορθολογικής κατανομής των ανθρώπινων πόρων, της καλύτερης αξιοποίησης των στελεχών της διοίκησης καθώς και της παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών κατάρτισης/εκπαίδευσης, με στόχο την ατομική ανάπτυξη των υπαλλήλων και την ανταπόκρισή τους στις αυξημένες ανάγκες.

Ενδεικτικές Δράσεις

- Αναβάθμιση των διαδικασιών σχεδιασμού, εφαρμογής και παρακολούθησης δημοσίων πολιτικών.
- Αναδιοργάνωση φορέων της Δημόσιας Διοίκησης.
- Κωδικοποιήσεις νομοθεσίας.
- Ανάπτυξης και εφαρμογής συστημάτων στοχοθεσίας και αξιολόγησης.
- Ανασχεδιασμός εσωτερικών και εξωστρεφών διεργασιών και απλούστευση διοικητικών διαδικασιών.
- Ενίσχυση ελεγκτικών μηχανισμών.
- Προώθηση αρχών διαφάνειας και καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης:
  - δημιουργία ή αναβάθμιση συστημάτων ΤΠΕ για την υποστήριξη της καλύτερης οργάνωσης και λειτουργίας του Δημοσίου Τομέα.
  - ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων.
  - ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών.
- Εκπαίδευση – κατάρτιση δημοσίων υπαλλήλων

Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω δράσεις είναι ενδεικτικές. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προστεθούν και άλλες που συνάδουν με τους στόχους του προγράμματος ή να μην υπάρξει πρόσκληση για κάποιες από αυτές αν επιτάσσεται κάτι τέτοιο από την εφαρμογή. Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι/ωφελούμενοι θα πρέπει να βασίζονται στις επιλογές τους στην εξειδίκευση του προγράμματος όπως αυτή θα αποτυπώνεται στις προσκλήσεις που θα εκδίδονται και θα αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος.

Ποιοι μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις – ποιοι ωφελούνται από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις

- Δημόσια Διοίκηση
- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Δημόσιοι υπάλληλοι
- Δημόσιοι λειτουργοί
- Πολίτες
- Κοινωνικοί εταίροι
- Επιχειρήσεις

Αρμόδια αρχή για τη διαχείριση του Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

URL: <http://www.epdm.gr/>

ΠΕΠ Μακεδονίας και Θράκης

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης (ΑΜΘ) 20142020 θα στηρίζει την αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας ΑΜΘ, και θα συμβάλλει τόσο στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης - ΕΣΠΑ 2014 - 2020 της Ελλάδος, όσο και στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική «Ευρώπη 2020». Οι κύριες προτεραιότητες του προγράμματος έχουν επιλεγεί κατόπιν εκτεταμένης διαβούλευσης τόσο με τους κοινωνικο-οικονομικούς εταίρους όσο και με τα άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2014-2020 που διεξήχθη κατά τη διάρκεια των ετών 2013 και 2014. Η παρούσα περίληψη συνοψίζει το ΠΕΠ ΑΜΘ όπως υπεβλήθη επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Νοέμβριο 2014.

Υφιστάμενη Κατάσταση

Βασικό χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (ΠΑΜΘ) αποτελεί η, ως προς τη χώρα αλλά και η ως προς την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), συνοριακή της θέση, η οποία μέχρι σχετικά πρόσφατα (1989), επέβαλε σημαντικούς περιορισμούς στην προς βορρά και προς ανατολάς κινητικότητα. Την τελευταία δεκαετία η ΠΑΜΘ μετασχηματίζεται από «ακριτική περιφέρεια» σε «πύλη της χώρας και της ΕΕ» μέσω της ολοκλήρωσης της Εγνατίας Οδού και των Καθέτων Αξόνων της, της διέλευσης από το έδαφός της σημαντικών ενεργειακών δικτύων και μέσω της διεύρυνσης της ΕΕ σε γειτονικά κράτη (Βουλγαρία, Ρουμανία).

Παρ' όλα αυτά, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΠΑΜΘ δεν έχει καταφέρει να ξεπεράσει το 75% του μ.ο. της ΕΕ σε όλη την δεκαετία 2000-2010. Αυτό οφείλεται στο ότι τα διαρθρωτικά προβλήματα της ΠΑΜΘ δεν έχουν μέχρι σήμερα αντιμετωπισθεί συστηματικά και παρά τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν στο παρελθόν. Έτσι, συγκριτικά με τις λοιπές Περιφέρειες της Χώρας, η οικονομία της ΠΑΜΘ διακρίνεται από τρία κύρια χαρακτηριστικά:

- ιστορικά χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης,
- παραδοσιακή παραγωγική δομή με έντονο αγροτικό προσανατολισμό και
- σημαντική συσσώρευση επενδεδυμένου κεφαλαίου, αλλά κυρίως με τη μορφή υποδομών (μεταφορών και ενέργειας).

Στο χώρο της ΠΑΜΘ οι ανισότητες επιμένουν, ενώ η φτώχεια και η ανεργία αυξάνονται, ιδιαίτερα μετά το 2008. Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης αποτυπώνονται στην απώλεια **34.205** θέσεων εργασίας κατά την περίοδο 2008-2011. Παράλληλα, η συμμετοχή της ΠΑΜΘ στην απασχόληση, συνεχίζει να υπολείπεται τόσο του Ευρωπαϊκού μ.ο. όσο και του Εθνικού ενώ είναι ιδιαίτερα χαμηλή στους νέους (έως 24 ετών).

Εν τούτοις το πλούσιο **ενδογενές δυναμικό** της ΠΑΜΘ (φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι αλλά και ανθρώπινο δυναμικό) παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης με κυριότερα δυνατά σημεία:

- τη σχετικά ευρεία παραγωγική βάση,
- την πρόσφατη δυναμική δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων της σε Ε&Α,
- το πλούσιο υδατικό και ενεργειακό δυναμικό (ιδίως ΑΠΕ), το πλούσιο φυσικό περιβάλλον και οικολογικό απόθεμα, τους πολιτιστικούς και ορυκτούς πόρους,

- ικανοποιητικά ανεπτυγμένες υποδομές οδικών μεταφορών και προοπτικές διασύνδεσης με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα,
- σημαντικές σε ποσότητα και ισόρροπα αναπτυγμένες υποδομές βιομηχανικής συγκέντρωσης (ΒΙΠΕ/ΒΙΟΠΑ),
- την ισχυρή ταυτότητα των κύριων αστικών κέντρων και τη διαπολιτισμικότητα και
- τη σχετική εμπέδωση πνεύματος κατευθυνόμενου από την προσέγγιση της αειφόρου ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής.

Ταυτόχρονα, η γεωγραφική θέση της ΠΑΜΘ τόσο σε σχέση με τα Βαλκάνια και τις Δημοκρατίες της Μαύρης Θάλασσας, όσο και σε σχέση με την Ασιατική Ήπειρο και τη Μεσόγειο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές ευκαιρίες σε 3 τομείς: τις εξαγωγές, τον τουρισμό και την ενέργεια. Από τον περιβάλλοντα γεωγραφικό χώρο ξεχωρίζουν ως εμπορικοί εταίροι η Τουρκία, η Βουλγαρία, η FYROM και η Ρουμανία καθώς αποτελούν σημαντικούς εξαγωγικούς προορισμούς, ενώ πρόσφατα αναπτυσσόμενες αγορές είναι η Γεωργία και το γειτονικό της Αζερμπαϊτζάν, η Μολδαβία, η Ρωσία, ο Λίβανος και η Μάλτα. Από τις χώρες αυτές η Ρωσία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω του μεγέθους της. Πρόσφατα, οι χώρες της Βαλκανικής και της Μαύρης Θάλασσας καθώς και η γειτονική Τουρκία παρουσίασαν ένα πρόσθετο ενδιαφέρον, καθώς αντιπροσωπεύουν πλέον σημαντικές και ανερχόμενες τουριστικές αγορές. Σημαντική διευκόλυνση τόσο για τις εξαγωγές όσο και την τουριστική ανάπτυξη αποτελούν τα κατασκευαζόμενα Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Παράλληλα, η διέλευση ενός αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου (ΔΕΣΦΑ) και η προγραμματιζόμενη διέλευση του TAP από την επικράτεια της ΠΑΜΘ παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες τόσο στον τομέα της παραγωγής ενέργειας, όσο και σε σχέση με τη βελτίωση των οικονομικών συντελεστών των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Αναπτυξιακή Στρατηγική

Πρόθεση της ΠΑΜΘ είναι η αναστροφή του αρνητικού κλίματος που δημιουργήθηκε από την πρόσφατη οικονομική κρίση, και η εδραίωση ενός νέου προτύπου ανάπτυξης το οποίο στοχεύει σε «ενδογενή-αυτοτροφοδοτούμενη» και όχι «επιδοτούμενη» ανάπτυξη και βασίζεται στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου μέσω:

- της **αξιοποίησης των διαθέσιμων αλλά ανεκμετάλλετων περιφερειακών πόρων και υποδομών** καθώς και των διαθέσιμων εθνικών, ευρωπαϊκών και ιδιωτικών κεφαλαίων-ώστε να τροφοδοτηθεί βραχυπρόθεσμα η διαδικασία ενεργοποίησης των παραπάνω πόρων και να παραχθεί μακροπρόθεσμα τοπική υπεραξία που θα καταστήσει την αναπτυξιακή διαδικασία «αυτοτροφοδοτούμενη» και
- της **αξιοποίησης του ευρύτερου γεωγραφικού περιβάλλοντος** (διασυνοριακή περιοχή, Μεσόγειος, αναδυόμενες αγορές Μαύρης Θάλασσας) και των εδραιωμένων ή δυνητικών σχέσεων με αυτό.

Η υλοποίηση των παραπάνω πρέπει να γίνει μέσω της **ενίσχυσης των παραγόντων και διαδικασιών που επηρεάζουν την επιχειρηματική επιτυχία** και όχι με κίνητρα που απλώς επηρεάζουν τη χωροθέτηση επιχειρήσεων.

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΑΜΘ για το 2020 είναι η «ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας ώστε, να μετασηματοδοτηθεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές της δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με την κινητοποίηση υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων», η δε αναπτυξιακή της στρατηγική βασίζεται σε:

α. Στον τομέα της οικονομίας:

- Ενίσχυση επιλεγμένων οικονομικών δραστηριοτήτων με συγκριτικά πλεονεκτήματα ως πυλώνων ανάπτυξης της Περιφέρειας.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικής επιτυχίας μέσα από ταχεία ενσωμάτωση υφιστάμενης τεχνολογίας, παραγωγή εγχώριας καινοτομίας και επέκταση επιχειρήσεων στην αλυσίδα καθετοποίησης και διασύνδεση παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και προώθηση σε νέες αγορές των πλέον εξαγωγίμων προϊόντων/υπηρεσιών.

β. Στον κοινωνικό τομέα:

- Βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, μέσα από στοχευμένες δράσεις για την χωρίς διακρίσεις πρόσβαση όλων των κατοίκων της ΠΑΜΘ.
- Αύξηση της απασχόλησης και καταπολέμηση της φτώχειας, μέσα από την υλοποίηση ολοκληρωμένων τοπικών σχεδίων και πρωτοβουλιών, ενεργητικών πολιτικών για ένταξη στην αγορά εργασίας ειδικών ομάδων που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης, ή/και δια βίου μάθησης και την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας ως μοντέλου οργάνωσης της παραγωγής, της οικονομίας και της συλλογικής ζωής.
- Βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης ποσοτικά και ποιοτικά, με τη συμπλήρωση της κτιριακής υποδομής, την πρόληψη και μείωση της σχολικής διαρροής, την ενίσχυση της συμμετοχής ειδικών ομάδων του πληθυσμού στην εκπαίδευση και σε προγράμματα δια βίου μάθησης και τη σύνδεση της κατάρτισης με τις ανάγκες του κοινωνικο-οικονομικού συστήματος της ΠΑΜΘ.

γ. Στον τομέα του περιβάλλοντος και των υποδομών:

- Διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ως αναγκαία προϋπόθεση για την ανάπτυξη της Π-ΑΜΘ, μέσα από τη βελτίωση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών υποχρεώσεων, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών μέτρησης και παρακολούθησης του περιβάλλοντος και τεχνολογιών διαχείρισης αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση / επαναχρησιμοποίηση, μέσα από τη δημιουργία αποτελεσματικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών και συνεργασίας με τις τοπικές κοινωνίες για την προώθηση σχεδιασμού με βάση τις αρχές της αειφορίας.
- Βιώσιμη αξιοποίηση των φυσικών πόρων και του δυναμικού ΑΠΕ μέσα από την προσέλκυση βιώσιμων επενδυτικών σχημάτων, την προώθηση αποτελεσματικότερης τεχνολογίας για τη μείωση των απωλειών και τη διαχείριση ακραίων φαινομένων και κρίσεων.
- Ανάπτυξη των ενεργειακών υποδομών μέσα από τη συνδυασμένη λειτουργία δικτύων και εγκαταστάσεων αποθήκευσης, εισαγωγής, εξαγωγής και μεταφοράς, κυρίως με την αξιοποίηση υφιστάμενων και προγραμματιζόμενων αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου.

Βασικό άξονα της παραπάνω αναπτυξιακής στρατηγικής αποτελεί η υλοποίηση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης η οποία εκπονήθηκε το διάστημα 2013-2014 με τη συμμετοχή της επιχειρηματικής και της ερευνητικής κοινότητας.

Άξονες Προτεραιότητας και Ειδικοί Στόχοι

Οι γενικοί στόχοι του ΠΕΠ ΑΜΘ περιλαμβάνουν:

- τη διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας,
- την αύξηση της απασχόλησης,

- την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και
- τη βελτίωση της ελκυστικότητας της ΠΑΜΘ ως τόπο κατοικίας και παραγωγής.

Ωστόσο οι πόροι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) της περιόδου 2014-2020, που αναλογούν στο ΠΕΠ ΑΜΘ, επαρκούν για την επίτευξη μικρού μέρους των παραπάνω στόχων και επομένως θα πρέπει να κατευθυνθούν στην επίτευξη **επιλεγμένων ειδικών στόχων υψηλής προτεραιότητας** διασφαλίζοντας ταυτόχρονα και τη συμβολή στην πολιτική συνοχής της Κοινότητας. Οι επιλεγμένοι αυτοί στόχοι υψηλής προτεραιότητας περιλαμβάνουν τη(ν):

- Αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας μέσω της επιχειρηματικότητας και μέσω της ένταξης μειονεκτικών ομάδων στην αγορά εργασίας.
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής αγροτικής οικονομίας μέσω της ανάπτυξης του αγροδιατροφικού τομέα, και της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας βιομηχανίας μέσα από την ενσωμάτωση τεχνολογίας, καινοτομίας και την ένταξη σε αλυσίδες αξίας και συνεργατικά σχήματα,
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του τριτογενή τομέα με βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής προσφοράς.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής και βελτίωση της ικανότητας υποδομών & δομών να στηρίζουν μακροπρόθεσμα την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, με έμφαση:
  - στην ενέργεια (γεωθερμία, βιομάζα),
  - στις μεταφορές (διασύνδεση Εγνατίας, αναβάθμιση οδικών υποδομών),
  - στην υγεία (βελτίωση αποδοτικότητας, κάλυψη υποεξυπηρετούμενων πληθυσμών),
  - στην εκπαίδευση (βελτίωση μορφωτικού επιπέδου, μείωση σχολικής διαρροής) και
  - στις ψηφιακές υπηρεσίες.
- Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης της ΠΑΜΘ.
- Προστασία του Περιβάλλοντος (αντιμετώπιση πλημμυρών, διαχείριση στερεών αποβλήτων, υδατικών πόρων και προστατευόμενων περιοχών).

Οι δράσεις του προγράμματος για την υλοποίηση των στόχων αυτών διαρθρώνονται σε 4 άξονες προτεραιότητας ως εξής:

- Άξονας Προτεραιότητας 1 (ΕΤΠΑ): Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Τοπικής Οικονομίας
- Άξονας Προτεραιότητας 2 (ΕΤΠΑ): Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων
- Άξονας Προτεραιότητας 3 (ΕΤΠΑ): Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής
- Άξονας Προτεραιότητας 4 (ΕΚΤ): Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή

Το πρόγραμμα παρουσιάζει υψηλό βαθμό συσχέτισης με τους γενικούς και ειδικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και ειδικότερα οι παρεμβάσεις:

- στο επίπεδο της οικονομίας βρίσκονται σε συνάφεια τόσο με το στόχο της «Εξυπνης Ανάπτυξης» (smart growth) όσο και με τον στόχο της «Διατηρήσιμης Ανάπτυξης» (sustainable growth) και εξυπηρετούνται κύρια από τον ΑΠ 1,

- στο επίπεδο των υποδομών και περιβάλλοντος βρίσκονται σε συνάφεια με τον στόχο της «Διατηρήσιμης Ανάπτυξης» (sustainable growth) και εξυπηρετούνται κύρια από τον ΑΠ 2 και
- στο επίπεδο του κοινωνικού τομέα βρίσκονται σε συνάφεια με το στόχο της «Ανάπτυξης χωρίς Αποκλεισμούς» (inclusive growth) και εξυπηρετούνται κύρια από τους ΑΠ 3 & ΑΠ 4.

Η συνολική χρηματοδότηση του προγράμματος ανέρχεται σε **507.739.340 €** (ΕΤΠΑ + ΕΚΤ + Εθνική Συμμετοχή) και το ποσοστό συγχρηματοδότησης είναι 85%. Αναλυτικότερα οι προβλεπόμενοι ειδικοί στόχοι και δράσεις του προγράμματος περιγράφονται παρακάτω ανά άξονα προτεραιότητας.

Άξονας Προτεραιότητας 1 - "Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Τοπικής Οικονομίας".

Αποτελεί **βασικό άξονα παρέμβασης** για την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014 - 2020, καθώς περιλαμβάνει παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας, η οποία είναι βασική προϋπόθεση για τη μακροπρόθεσμη και βιώσιμη βελτίωση κρίσιμων κοινωνικοοικονομικών δεικτών. Συνδυάζει δε παρεμβάσεις επιχειρηματικότητας με παρεμβάσεις καινοτομίας και τεχνολογίας, ώστε να είναι εφικτή η εφαρμογή της στρατηγικής της «έξυπνης εξειδίκευσης», δηλαδή να επιτευχθεί ο «μετασχηματισμός» της τοπικής οικονομίας από βιομηχανικό πόλο *χαμηλού κόστους* σε βιομηχανικό πόλο *έντασης γνώσης*. Στο πλαίσιο αυτό, οι προγραμματιζόμενες δράσεις αποσκοπούν στο διπλασιασμό των επενδύσεων των επιχειρήσεων σε έρευνα και ανάπτυξη, στην αξιοποίηση ενδογενούς και εισαγόμενης γνώσης και στην αξιοποίηση νέων συλλογικοτήτων που θα απελευθερώσουν δημιουργικές δυνάμεις και θα ενδυναμώσουν τη βάση του δημιουργικού δυναμικού της. Η επίτευξη του φιλόδοξου στόχου του μετασχηματισμού της οικονομίας προϋποθέτει τόσο την ανασυγκρότηση όσο και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού προτύπου, την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας, και την υποστήριξη με συμπληρωματικές δράσεις ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα και με έμφαση στον πολιτισμό και τον τουρισμό.

Ο ΑΠ 1 χρηματοδοτείται με **70.423.094 €** (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή). Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από αυτό τον άξονα προτεραιότητας θα εμπίπτουν σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω 6 ειδικούς στόχους (Ε.Σ.):

Ε.Σ.1 Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για

την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσα από δράσεις επιχειρηματικών επενδύσεων σε εφαρμοσμένη έρευνα για το σχεδιασμό νέων προϊόντων, μέσω κουπονιών καινοτομίας και μέσα από συμπράξεις ομάδων επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για εφαρμοσμένη έρευνα κοινού ενδιαφέροντος. Όλες οι δράσεις θα αφορούν κατ' αποκλειστικότητα τους κλάδους RIS3.

Ε.Σ.2 Ενίσχυση της συνεργατικής έρευνας μεταξύ ερευνητικών, ακαδημαϊκών

φορέων και επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).

Οι δράσεις που προβλέπονται για την επίτευξη του στόχου περιλαμβάνουν: δράσεις δημόσιων ερευνητικών φορέων για την προώθηση των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων, δράσεις μεταφοράς τεχνολογίας προς επιχειρήσεις, επιδεικτικά έργα από ερευνητικούς

φορείς, ανάπτυξη κοινών δομών πειραματισμού μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων και επενδύσεις σε εταιρείες-τεχνοβλαστούς (spin-off).

Ε.Σ.3 Ενίσχυση της προσφοράς ψηφιακού περιεχομένου σε τομείς της Περιφερειακής Διοίκησης, του Πολιτισμού και του Τουρισμού

Ο στόχος αυτός προβλέπει δράσεις ψηφιοποίησης πολιτιστικού περιεχομένου και δημόσιων δεδομένων, δράσεις ανοιχτής πρόσβασης δημόσιων δεδομένων, και συστήματα αλληλεπίδρασης των Δήμων και άλλων δημόσιων φορέων με τους δημότες και επισκέπτες. Οι δράσεις θα αφορούν κατά προτεραιότητα τον τομέα τουρισμού- πολιτισμού.

Ε.Σ.4 Αύξηση των Νέων Επιχειρήσεων Εντάσεως Έρευνας και Τεχνολογίας (NE- ET) στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).

Δύο διακριτές δράσεις προβλέπονται για την επίτευξη του στόχου: η δημιουργία θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας, και η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων έντασης γνώσης και καινοτομίας για την ίδρυση και αρχική λειτουργία τους.

Ε.Σ.5 Αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας των ΜΜΕ.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί αφενός μέσα από την ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (η δράση απευθύνεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις των κλάδων RIS3), και αφετέρου μέσα από την ενίσχυση επιχειρήσεων για την εισαγωγή διεργασιακών, οργανωτικών ή προωθητικών καινοτομιών, τη βελτίωση ενεργειακής απόδοσης και την αξιοποίηση των ΑΠΕ, της γεωθερμίας και της βιομάζας (η δράση απευθύνεται κατ' προτεραιότητα σε επιχειρήσεις τομέων προτεραιότητας της RIS3 και δύναται να επεκταθεί σε όλους του κλάδους της περιφερειακής οικονομίας).

Ε.Σ.6 Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ

Για την επίτευξη του στόχου θα χρηματοδοτηθούν αφενός η δημιουργία Δικτύων ή/και Συστάδων Καινοτομίας, σε επιλεγμένες αλυσίδες αξίας της RIS3, και αφετέρου δράσεις συνεργασίας των τομέων τουρισμού-πολιτισμού με κλάδους που επηρεάζουν άμεσα το τουριστικό προϊόν (εστίαση, μεταφορές, εμπόριο, μεταποίηση) με στόχο την ενίσχυση των τουριστικών δικτύων και των ολοκληρωμένων τουριστικών προορισμών.

Άξονας Προτεραιότητας 2 - "Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων"

Αποτελεί το σημαντικότερο από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας άξονα του προγράμματος ενώ λειτουργεί συμπληρωματικά και υποστηρικτικά προς τον ΑΠ 1 καθώς χρηματοδοτεί παρεμβάσεις που:

- βελτιώνουν την αποδοτικότητα υποδομών οι οποίες στηρίζουν την τοπική οικονομία,
- αυξάνουν την προστιθέμενη αξία σε ενισχυόμενες παραγωγικές δραστηριότητες μέσα από την καλύτερη αξιοποίηση υφιστάμενων πόρων, και
- αυξάνουν την ελκυστικότητα της ΠΑΜΘ ως τόπου εγκατάστασης ατόμων και επιχειρήσεων μέσα από τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ο κύριος στόχος του είναι να συμβάλλει στη βιωσιμότητα του τοπικού παραγωγικού συστήματος μέσα από την επίτευξη «Διατηρήσιμης Ανάπτυξης» και απαιτεί τη συνδυασμένη παρέμβαση στους θεματικούς στόχους (ΘΣ) 4, 5, 6 και 7 της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ο συνδυασμός των ανωτέρω ΘΣ σε κοινό άξονα προτεραιότητας επιδιώκει τόσο τη μείωση του διαχειριστικού κόστους όσο και την αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων καθώς γίνεται δυνατή η υλοποίηση «ολοκληρωμένων παρεμβάσεων»

είτε στο πλαίσιο ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ), είτε σημειακών αλλά ολοκληρωμένων θεματικών παρεμβάσεων. Ιδιαίτερη σημασία έχει η ΟΧΕ Τουρισμού-Πολιτισμού η οποία στοχεύει στη δημιουργία «ολοκληρωμένων τουριστικών προορισμών» με ένα πλέγμα παρεμβάσεων σε σημαντικούς πόρους φυσικής ή/και πολιτιστικής κληρονομιάς, σε αστικά κέντρα και σε πόλους τουριστικής ανάπτυξης που δημιουργούν τουριστικά δίκτυα, συνδυαζόμενες με παρεμβάσεις προσβασιμότητας - είτε αυτές αφορούν τη διασύνδεση με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα και τους δευτερεύοντες/τριτεύοντες κόμβους όπως π.χ. τα λιμάνια, είτε αυτές αφορούν την τοπική προσβασιμότητα - και παρεμβάσεις βελτίωσης χωρικού σχεδιασμού (θεσμοθετήσεις, αναπλάσεις, κ.α.) και Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Μέσω του άξονα προτεραιότητας επιδιώκεται:

- η ενίσχυση της προσπελασιμότητας και διασυνδεσιμότητας του μεταφορικού δικτύου και των συστημάτων μεταφοράς ενέργειας (π.χ. φυσικού αερίου),
- η βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών μέσα από:
  - την ικανοποίηση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων για τα στερεά απόβλητα,
  - την προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος,
  - την προστασία από πλημμύρες και φαινόμενα διάβρωσης, και
- η αξιοποίηση ΑΠΕ (όπως π.χ. η γεωθερμία) και η ενεργειακή εξοικονόμηση.

Πολλές όμως από τις υποδομές που κρίνονται απαραίτητες διακρίνονται από μεγάλο κόστος υλοποίησης. Για να επιτευχθεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο αποτελεσμάτων είναι απαραίτητη και η συμβολή του αντίστοιχου τομειακού προγράμματος.

Ο ΑΠ 2 χρηματοδοτείται με **271.059.379 €** (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή). Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από αυτό τον άξονα προτεραιότητας θα εμπίπτουν σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω 11 ειδικούς στόχους (Ε.Σ.):

Ε.Σ.7 Αύξηση της χρήσης της γεωθερμίας για θερμικές εφαρμογές

Ο στόχος αυτός προβλέπει την ανάπτυξη των βασικών αναγκαίων υποδομών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές χρήσεις.

Ε.Σ.8 Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές

Η επίτευξη της ενεργειακής εξοικονόμησης θα γίνει κυρίως μέσα από παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων στην εκπαίδευση, την υγεία, και τη δημόσια διοίκηση και δευτερευόντως μέσα από παρεμβάσεις ενεργειακής εξοικονόμησης σε άλλες δημόσιες υποδομών (π.χ. δίκτυα φωτισμού σε δρόμους, πάρκα, πλατείες, κλπ) στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων.

Ε.Σ.9 Μείωση της επικινδυνότητας και των επιπτώσεων από φυσικούς κινδύνους και καταστροφές

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσα από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, έργα αποκατάστασης / προστασίας από τη διάβρωση στην παράκτια ζώνη, έργα σεισμικής θωράκισης κατασκευών, και δράσεις πολιτικής προστασίας (εξοπλισμοί, συστήματα, κ.α.).

Ε.Σ.10 Υποστήριξη της ολοκληρωμένης και βιώσιμης διαχείρισης απορριμμάτων στην ΠΑΜΘ

Η υλοποίηση του ΠΕΣΔΑ ΑΜΘ θα υλοποιηθεί μόνο εν μέρει από το ΠΕΠ ΑΜΘ και θα περιλαμβάνει δράσεις ανακύκλωσης όπως προμήθεια εξοπλισμού προεπεξεργασίας

στερεών αποβλήτων και κομποστοποίησης, προμήθεια απορριμματοφόρων, προμήθεια κάδων ανακύκλωσης, και προμήθεια εξοπλισμού λειτουργίας ΚΔΑΥ. Οι λοιπές απαιτούμενες δράσεις θα επιτευχθούν με παρεμβάσεις από το ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020.

Ε.Σ.11 Αποδοτική χρήση υδάτινων πόρων

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί κυρίως μέσα από δράσεις αναβάθμισης δικτύων ύδρευσης για την αντιμετώπιση των διαρροών και δράσεις εξοικονόμησης ύδατος, κάποια έργα επεξεργασίας υγρών λυμάτων (ΕΕΛ) και δικτύων αποχέτευσης, και συστήματα παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων (συμπεριλαμβανομένων των υδάτων κολύμβησης), και της λειτουργίας των ΕΕΛ.

Ε.Σ.12 Ανάδειξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Για την επίτευξη του στόχου αυτού προβλέπονται έργα προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων, Αρχαιολογικών χώρων και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς, έργα ανάδειξης, προβολής, και βελτίωσης της επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων, εθνικών πάρκων, τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλους, και άλλων αξιόλογων περιοχών, και δράσεις αναβάθμισης αστικών συνόλων και παραδοσιακών οικισμών.

Ε.Σ.13 Προστασία του οικολογικού αποθέματος

Στην επίτευξη του στόχου θα συμβάλλουν η σύνταξη και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, δράσεις ερμηνείας περιβάλλοντος και διαχείρισης / προσέλκυσης επισκεπτών σε προστατευόμενες περιοχές, έργα πράσινων υποδομών και οικολογικών διαδρόμων και δράσεις ενίσχυσης της προσαρμοστικότητας των οικοσυστημάτων στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Ε.Σ.14 Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων

Προβλέπεται η υλοποίηση 1-2 Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για την αντιμετώπιση πολλαπλών προκλήσεων σε αστικές περιοχές και η εκπόνηση Τοπικών και Ειδικών Χωρικών σχεδίων για την αντιμετώπιση προβλημάτων συγκρούσεων γης στον αστικό ή εξωαστικό χώρο.

Ε.Σ.15 Βελτίωση της σύνδεσης της ΠΑΜΘ με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών

Ο στόχος αυτός προϋποθέτει την κατασκευή / αναβάθμιση κάθετων αξόνων Εγνατίας Οδού και τη δημιουργία κόμβων διασυνδεδεμένων πολυτροπικών μεταφορών.

Ε.Σ.16 Βελτίωση της συνδεσιμότητας δυσπρόσιτων - νησιωτικών περιοχών για την αντιμετώπιση κοινωνικών - αναπτυξιακών προβλημάτων

Ο φιλόδοξος αυτός στόχος θα επιτευχθεί μέσα από τη διασύνδεση του οδικού δικτύου με χώρους οικονομικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος και με άλλες υποδομές μεταφορών, και μέσα από τη βελτίωση των χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου με έμφαση σε ορεινές & νησιωτικές περιοχές. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι παρεμβάσεις να αποτελούν είτε μέρος μια ολοκληρωμένης τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής (π.χ. ΟΧΕ) είτε μέρος μιας σημειακής ολοκληρωμένης παρέμβασης που αποτελείται από πλέγμα συμπληρωματικών έργων/δράσεων εκ των οποίων τα έργα οδικού δικτύου είναι ένα μόνο τμήμα.

Ε.Σ.17 Αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου

Προβλέπεται η κατασκευή δικτύων φυσικού αερίου μέσης και χαμηλής πίεσης.

Άξονας Προτεραιότητας 3 - " Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής ".

Ο άξονας προτεραιότητας 3 επιτελεί διττό ρόλο:

- αφενός λειτουργεί συμπληρωματικά και υποστηρικτικά προς τον ΑΠ 2 χρηματοδοτώντας παρεμβάσεις που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής και επομένως αυξάνουν την ελκυστικότητα της ΠΑΜΘ ως τόπου εγκατάστασης ατόμων και επιχειρήσεων, και
- αφετέρου συμβάλλει στην «Ανάπτυξη Χωρίς Αποκλεισμούς» με τη συνδυασμένη παρέμβαση του ΕΤΠΑ σε δύο τομείς οι οποίοι επιδεικνύουν μεγάλη συσχέτιση με φαινόμενα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού: την υγεία και την εκπαίδευση.

Βασική επιδίωξη είναι να αυξηθεί η δυναμικότητα των συστημάτων υγείας και εκπαίδευσης να προσφέρουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα τους στην παροχή υπηρεσιών, επιτρέποντας έτσι τη διεύρυνση της κάλυψης του πληθυσμού και ιδίως των ομάδων που χρήζουν ειδικής μέριμνας. Ειδικά στον τομέα της εκπαίδευσης, ο ΑΠ στοχεύει στην καταπολέμηση του φαινομένου της σχολικής διαρροής - το οποίο έχει ιδιαίτερα ανησυχητικές διαστάσεις στην ΑΜΘ - με δύο τρόπους:

- με τη συμπλήρωση/βελτίωση των υποδομών εκπαίδευσης εκεί όπου παρατηρούνται σήμερα ανεπάρκειες, είτε λόγω πρόσφατης αύξησης της συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού στην εκπαίδευση, είτε λόγω μετακινήσεων πληθυσμών, είτε λόγω παλαιότητας υποδομών, και
- με δράσεις που αντιμετωπίζουν απευθείας τη σχολική διαρροή.

Στον τομέα της υγείας, ο ΑΠ στοχεύει στην ενίσχυση του δημοσίου συστήματος παροχής υπηρεσιών υγείας το οποίο - λόγω της πρόσφατης «φτωχοποίησης» του πληθυσμού - δέχεται αυξημένες πιέσεις. Οι προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις στοχεύουν τόσο στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας (όπως μέσα από σύγχρονους και ακριβέστερους διαγνωστικούς εξοπλισμούς), όσο και στη μείωση του κόστους παροχής υπηρεσιών ή/και στην αύξηση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των δομών υγείας (όπως μέσα από τη χρήση ΤΠΕ και την κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού σε αυτές).

Ο ΑΠ 3 χρηματοδοτείται με **91.568.827 €** (ΕΤΠΑ + Εθνική Συμμετοχή). Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από αυτό τον άξονα προτεραιότητας θα εμπίπτουν σε έναν από τους παρακάτω 2 ειδικούς στόχους (Ε.Σ.):

Ε.Σ.18 Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσα από την ανάπτυξη νέων ή την αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών Υγείας, και υποδομών Κοινωνικής Φροντίδας και μέσα από την εξειδικευμένη εκπαίδευση λειτουργών υγείας/κοινωνικής φροντίδας στις νέες δομές και νέους εξοπλισμούς.

Ε.Σ.19 Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης

Προβλέπει την ανάπτυξη νέων ή την αναβάθμιση υφισταμένων υποδομών εκπαίδευσης, και δράσεις για τον περιορισμό της σχολικής διαρροής (πχ ενημέρωση, συμβουλευτική, αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στη μετακίνηση μαθητών ευπαθών ομάδων, κλπ.)

Άξονας Προτεραιότητας 4 - " Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή "

Ο τέταρτος ΑΠ συνδυάζει παρεμβάσεις για την ικανοποίηση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κοινωνικών αναγκών στην ΠΑΜΘ. Ο κύριος στόχος του είναι να

συμβάλλει στην «Ανάπτυξη Χωρίς Αποκλεισμούς» με δράσεις του ΕΚΤ και περιλαμβάνει τη συνδυασμένη παρέμβαση στους ΘΣ 8 και 9 της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Βασική στόχευση του ΑΠ είναι η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού με δύο τρόπους:

- άμεσα, δηλ. αντιμετωπίζοντας τη φτώχεια, την ανεργία και την πρόσβαση στην εκπαίδευση, υγεία και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες για τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, και
- έμμεσα, δηλ. μέσα από την ενίσχυση των δύο άλλων αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος και κυρίως συμβάλλοντας στον ΑΠ 1 μέσα από τις δράσεις του ΘΣ 8.

Για την ισόρροπη ανάπτυξη, σύμφωνα και με τον κανονισμό του ΕΚΤ, θα πρέπει ο ΑΠ 4, να περιλαμβάνει και δράσεις για την προώθηση της Απασχόλησης και της Δια Βίου Μάθησης, οι οποίες λείπουν σε μεγάλο βαθμό από το ΠΕΠ λόγω έλλειψης πόρων. Για το λόγο αυτό, και λόγω της γενικής δημοσιονομικής στενότητας, η δυνατότητα άντλησης πόρων από τομεακά προγράμματα ΕΚΤ.

Οι κύριες παρεμβάσεις για την απασχόληση (ΘΣ 8) θα υλοποιηθούν από το αντίστοιχο τομεακό πρόγραμμα, βάσει εθνικού σχεδιασμού. Οι προβλεπόμενες από το ΠΕΠ ΑΜΘ δράσεις του ΘΣ 8 στοχεύουν μόνο στη στήριξη της απασχόλησης σε σχέση με τους κλάδους προτεραιότητας της RIS3, σε σχέση με τις ΟΧΕ τουρισμού-πολιτισμού (που συνδέεται άμεσα με τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, καθώς ο τουρισμός αποτελεί αναδυόμενο κλάδο), και τα σχέδια ΒΑΑ. Για την καλύτερη εφαρμογή των δράσεων του ΘΣ 8 του ΠΕΠ ΑΜΘ - και έως την πλήρη εφαρμογή του Συστήματος Διάγνωσης των αναγκών της Αγοράς Εργασίας σε Εθνικό επίπεδο - η Περιφέρεια προτίθεται να συστήσει ένα μηχανισμό για τη διάγνωση των αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας, προκειμένου με τρόπο λειτουργικό να επιτύχει τον συστηματικό και περιοδικό προσδιορισμό των ζητούμενων αναγκών σε δεξιότητες.

Ο ΑΠ 4 χρηματοδοτείται με **65.343.147 €** (ΕΚΤ + Εθνική Συμμετοχή). Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από αυτό τον άξονα προτεραιότητας θα εμπίπτουν σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω 6 ειδικούς στόχους (Ε.Σ.):

Ε.Σ.20 Υποστήριξη της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)

Περιλαμβάνει Ολοκληρωμένες Δράσεις προώθησης της απασχόλησης κατ' αποκλειστικότητα σε τομείς της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Ενδεικτικά θα πραγματοποιηθούν: προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων απασχολούμενων, προγράμματα νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων, κ.α.. Επιμέρους ενέργειες αυτών των προγραμμάτων δύναται να αφορούν σε συμβουλευτική, κατάρτιση, δικτύωση, κλπ. των νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολούμενων, επιδότηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας.

Ε.Σ.21 Υποστήριξη Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης (Τ.Π.Α.) στον Τουρισμό - Πολιτισμό και σε παρεμβάσεις ΒΑΑ

Ο στόχος αυτός προβλέπει Ολοκληρωμένες Δράσεις προώθησης της απασχόλησης στις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ) τουρισμού-πολιτισμού και στα σχέδια ΒΑΑ. Ενδεικτικά θα πραγματοποιηθούν: προγράμματα υποστήριξης και ενίσχυσης της τοπικής απασχόλησης αξιοποιώντας τη δυναμικότητα των τομέων τουρισμού (π.χ. ειδικές μορφές τουρισμού) και πολιτισμού (π.χ. δημιουργικές βιομηχανίες) στο πλαίσιο της ΟΧΕ τουρισμού-πολιτισμού και ενέργειες σε συμβουλευτική, κατάρτιση, δικτύωση, κλπ.

ανέργων, με στόχο της επανένταξή τους στην αγορά εργασίας στο πλαίσιο της υλοποίησης των σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Ε.Σ.22 Βελτίωση της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας

Η επίτευξη του στόχου θα γίνει μέσα από δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού και επαναπροσανατολισμού, προώθησης στην απασχόληση, στοχευμένα προγράμματα επιμόρφωσης / κατάρτισης και παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδιών. Για την καλύτερη υλοποίηση των παραπάνω δράσεων θα λειτουργήσουν One - Stop Shops σε επιλεγμένες ευπαθείς ομάδες με διευρυμένες υπηρεσίες ενίσχυσης της επαγγελματικής αποκατάστασης.

Ε.Σ.23 Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων.

Για την επίτευξη του στόχου προβλέπονται δράσεις ανάπτυξης / αναβάθμιση κοινωνικών δομών (όπως κέντρα ημέρας, κινητές μονάδες, κέντρα ευπαθών ομάδων, γραφεία διαμεσολάβησης, δημιουργική απασχόληση παιδιών, ενισχυτική διδασκαλία, κ.α.), η δημιουργία ανοιχτής δομής για μετανάστες, και η ανάπτυξη δικτύου Αλληλεγγύης για το συντονισμό και την αξιολόγηση των δράσεων των δομών καταπολέμησης της φτώχειας. Ειδικά για την ένταξη των μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θα υλοποιηθούν δράσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Ε.Σ.24 Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσα από δράσεις προαγωγής της γενικής υγείας των ομάδων στόχου (όπως προληπτική ιατρική και διαχείριση χρόνιων παθήσεων), παρεμβάσεις πρόληψης/διαχείρισης έναντι παραγόντων κινδύνου για τη δημόσια υγεία (όπως επιδημιολογική προστασία, δράσεις δημόσιας υγείας στους τομείς παιδείας, εργασίας, μεταναστών, ειδικών ομάδων πληθυσμού, ευπαθών ομάδων πληθυσμού, κ.α.). Συμπληρωματικά, η υλοποίηση νέων μοντέλων παροχής υπηρεσιών υγείας - κοινωνικής φροντίδας (π.χ. ΠΕΔΥ Δήμων) και η εκπαίδευση λειτουργών υγείας θα συμβάλλουν προς την κατεύθυνση της δημιουργίας βελτιωμένων μοντέλων προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ε.Σ.25 Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων

Η επίτευξη του στόχου θα γίνει μέσα από Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης στην Κοινωνική Οικονομία που θα περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες δράσεις για τη δημιουργία και τη στήριξη της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων κάθε μορφής.

Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται επίσης δύο άξονες Τεχνικής Βοήθειας, συνολικής χρηματοδότησης **9.344.893 €** (ΕΤΠΑ + ΕΚΤ + Εθνική Συμμετοχή) που έχουν σαν στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή και διαχείριση του προγράμματος, παράλληλα με την ενίσχυση του Περιφερειακού Μηχανισμού Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας.

1. Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις

Κύριος στόχος της ολοκληρωμένης χωρικής προσέγγισης του ΠΕΠ ΑΜΘ είναι η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης των περιοχών της περιφέρειας, ο οποίος είναι και ένας από τους επιλεγμένους στόχους υψηλής προτεραιότητας στους οποίους βασίζεται ο σχεδιασμός του ΠΕΠ. Στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, η ΠΑΜΘ επιχειρεί μέσω της ολοκληρωμένης χωρικής προσέγγισης να αμβλύνει ενδοπεριφερειακές ή/και τοπικές αναπτυξιακές ανισότητες. Δευτερευόντως, τα εργαλεία της ολοκληρωμένης χωρικής προσέγγισης χρησιμοποιούνται για να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων και

αλληλοσυμπληρούμενων συμπλεγμάτων παραγωγικών και άλλων δραστηριοτήτων για την επίτευξη μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας.

Ο στόχος της χωρικής προσέγγισης μέσω του ΠΕΠ είναι:

- Να αντιμετωπιστούν κρίσιμες χωρικές συγκεντρώσεις πολλαπλών προβλημάτων που είτε αφορούν στην άναρχη επέκταση αστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων σε περιοχές αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος, είτε στη χωρική συγκέντρωση ακραίων κοινωνικοοικονομικών φαινομένων (δημογραφικός μαρασμός, φτώχεια, παραβατικότητα, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, χαμηλή οικονομική δραστηριότητα, ρύπανση, κ.α.), και
- να αξιοποιηθεί η συμπληρωματικότητα δράσεων για την ενεργοποίηση «οικονομιών κλίμακας» (π.χ. χωρικά φυσικά - τουριστικά - πολιτιστικά - οικονομικά- μεταφορικά δίκτυα) με κύριο στόχο τη δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας.

Έτσι προωθείται κατ' αρχάς η υλοποίηση των εξής τύπων ολοκληρωμένης χωρικής παρέμβασης:

- Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ). Θα υλοποιηθούν:
  - έως δύο διακριτά σχέδια ολοκληρωμένης τουριστικής αξιοποίησης σε περιοχές που συγκροτούν δίκτυο πολιτιστικών - φυσικών πόρων με στόχο την τουριστική τους αξιοποίηση,
  - ένα σχέδιο σε ιδιαίτερα υποβαθμισμένους οικισμούς και σε οικισμούς όπου διαβιούν Ρομά με στόχο την κοινωνικοοικονομική ένταξή τους, και
  - έως δύο διακριτά σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.
- Σχέδια με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤαΠΤΟΚ) δεδομένου ότι εκχωρούνται πόροι από το Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη 2014 - 2020». Θα υλοποιηθούν:
  - ένα σχέδιο στις ορεινές περιοχές της Ροδόπης (σε μικρούς πυρήνες) για την αντιμετώπιση δημογραφικών, κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων, και
  - ένα σχέδιο στον παράκτιο χώρο για την αντιμετώπιση κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων - συγκρούσεων γης.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ)

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: **5.400.579.911 ευρώ**, εκ των οποίων 4.223.960.793 ευρώ Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 1.176.619.118 ευρώ Εθνική Συμμετοχή.

Όραμα

«Η επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας του αγροτικού χώρου μέσω της μετάβασης σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγροδιατροφικό σύστημα και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών περιοχών.»

Στόχοι

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού - ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση.

- Προστασία του περιβάλλοντος - μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση του Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

URL: www.agrotikianaptixi.gr

ΕΠ Αλιεία και Θάλασσα

Προϋπολογισμός

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: **523.406.309 ευρώ**, εκ των οποίων 388.777.914 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 134.628.395 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Η ενίσχυση της περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου και ανταγωνιστικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και η προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης και των θαλάσσιων δεξιοτήτων στην Ελλάδα.»

Στόχοι

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κλάδων της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης.
- Βιωσιμότητα της θαλάσσιας αλιείας και βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών που εξαρτώνται παραδοσιακά από την αλιεία.
- Προστασία και αποκατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των έμβιων πόρων, έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων, συλλογή αλιευτικών δεδομένων και βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση του Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

URL: www.alieia.gr

2. INTERREG EUROPE

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται για τη μείωση των ανισοτήτων στα επίπεδα της ανάπτυξης, και της ποιότητας ζωής στις Ευρωπαϊκές περιφέρειες μέσω της Πολιτικής Συνοχής.

Πρωθεί δράσεις περισσότερο καινοτόμες στην Ευρώπη, πιο βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς. Αυτή είναι η ατζέντα των πολιτικών της ΕΕ γνωστή ως Στρατηγική ΕΕ2020.

Ενώ η μεγάλη πλειοψηφία των χρηματοδοτήσεων, που προορίζονται για τη μείωση αυτών των ανισοτήτων, διαχειρίζονται σε εθνικό επίπεδο, η ΕΕ και τα κράτη μέλη πιστεύουν ότι η περιφερειακή ανάπτυξη μπορεί να βελτιωθεί μέσω της διασυνοριακής συνεργασίας.

Το πρόγραμμα INTERREG EUROPE, το οποίο ενισχύεται οικονομικά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), σχεδιάστηκε για να υποστηρίξει τη διαδικασία της μάθησης της πολιτικής μεταξύ των δημόσιων αρχών **για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πολιτικών και των προγραμμάτων για την περιφερειακή ανάπτυξη.**

Επιτρέπει στις δημόσιες αρχές σε όλη την Ευρώπη να ανταλλάσσουν πρακτικές και ιδέες για τις δημόσιες πολιτικές ώστε αυτές να βρίσκουν λύσεις για τη βελτίωση των στρατηγικών προς όφελος των πολιτών.

1.1 Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Το πρόγραμμα INTERREG EUROPE έχει προϋπολογισμό 359 εκ. ευρώ (ΕΤΠΑ) για την περίοδο 2014-2020.

322,4 εκ. ευρώ αφορούν στα έργα διακρατικής συνεργασίας

15,3 εκ. ευρώ αφορούν στις πλατφόρμες μάθησης πολιτικής

21,3 εκ. ευρώ στην τεχνική βοήθεια

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Το INTERREG EUROPE θα εργαστεί πάνω στους εξής θεματικούς τομείς οι οποίοι σχετίζονται με την περιφερειακή ανάπτυξη:

1. Έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία (ΘΣ 1 των ΕΠ της ΕΕ)
2. Ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ (ΘΣ 3 των ΕΠ της ΕΕ)
3. Οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (ΘΣ 4 των ΕΠ της ΕΕ)
4. Περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων (ΘΣ 6 των ΕΠ της ΕΕ)

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Το πρόγραμμα INTERREG EUROPE θα χρηματοδοτήσει δύο κατηγορίες δράσεων:

A. Προγράμματα συνεργασίας: οι εταίροι ή οι δημόσιοι οργανισμοί διαφόρων χωρών της Ευρώπης συνεργάζονται για 3 ως 5 χρόνια για την ανταλλαγή εμπειριών πάνω σε μία συγκεκριμένη πολιτική. Κάθε εταίρος και κυρίως σε περιφερειακό επίπεδο που εμπλέκεται στο πρόγραμμα συνεργασίας θα εκπονήσει ένα Σχέδιο Δράσης. Σε αυτό θα καθορίζεται τι θα πρέπει να υλοποιηθεί στην συγκεκριμένη περιφέρεια, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα διδάγματα και οι εμπειρίες από τη συνεργασία των εταίρων θα γίνουν πράξη. Τα προγράμματα επίσης καλούνται να εποπτεύσουν την πορεία εφαρμογής των παραχθέντων Σχεδίων Δράσης, με στόχο να δουν πόσο καλά λειτούργησε η διακρατική συνεργασία.

Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων θα είναι σε ισχύ καθ' όλη την προγραμματική περίοδο.

B. Πλατφόρμες μάθησης πολιτικής: ένας χώρος συνεχούς μάθησης όπου οποιοσδήποτε οργανισμός που εμπλέκεται στις πολιτικές για την περιφερειακή ανάπτυξη στην Ευρώπη μπορεί να βρει λύσεις για τη βελτίωση του τρόπου διαχείρισης και εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών που σχετίζονται με τα τέσσερα θέματα που προαναφέρθηκαν.

Ποιος έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση;

Οι οργανισμοί με έδρα τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία ή την Ελβετία είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση από το INTERREG EUROPE εφόσον είναι:

- Κρατικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί δημόσιοι οργανισμοί
- Άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (π.χ. πανεπιστήμια, περιφερειακές αναπτυξιακές εταιρίες, φορείς στήριξης επιχειρήσεων, κλπ.). Κάθε χώρα προσδιορίζει τα νομικά πρόσωπα που είναι επιλέξιμα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Ποιος ωφελείται στο τέλος;

Προσωπικό και οργανισμοί που εμπλέκονται στη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών στα τέσσερα προαναφερθέντα θέματα, σε όλες τις Ευρωπαϊκές περιφέρειες, στη Νορβηγία και στην Ελβετία μπορούν να ωφεληθούν άμεσα από το πρόγραμμα. Σαν αποτέλεσμα αυτού, οι πολίτες και οι ομάδες που επηρεάζονται από τις πολιτικές αυτές θα ωφεληθούν επίσης από τη βελτίωση της διακυβέρνησης ή την εφαρμογή.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Ανέρχονται στο 85% για τους φορείς δημόσιου τομέα από την πλευρά της ΕΕ

Ειδικές συνθήκες

Τι ακριβώς θα αλλάξει σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο;

Μεμονωμένα άτομα του προσωπικού και οργανισμοί θα είναι καλύτερα εφοδιασμένοι στις προτάσεις νέων πολιτικών ή στην εφαρμογή βελτιωμένων τεχνικών.

Τα ινστιτούτα σε περιφερειακό, εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο θα είναι πιο αποτελεσματικά στην εφαρμογή περιφερειακών πολιτικών και προγραμμάτων.

Πώς διαφοροποιείται αυτό από το ήδη υπάρχον καθεστώς;

Αυτό το είδος συνεργασιών υπάρχει εδώ και 20 χρόνια περίπου. Παρ' όλα αυτά νέα χαρακτηριστικά έχουν εισαχθεί έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι η χρήση των κονδυλίων της ΕΕ θα είναι περισσότερο αποτελεσματική:

1. **Επιλογή περισσότερο εστιασμένων θεμάτων:** όσο πιο εστιασμένα είναι τα θέματα τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν για ουσιαστικά αποτελέσματα
2. **Μέσο-μακροπρόθεσμη εποπτεία:** Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα συνεργασίας έχουν δεχθεί κριτικές στο παρελθόν για τη δυσκολία τους να καταγράψουν τα αποτελέσματα των προγραμμάτων (στις αλλαγές πολιτικής) μετά την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης των δράσεων. Με τα νέα δεδομένα, θα ζητηθεί από τους περιφερειακούς εταίρους η εποπτεία των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων στις περιφέρειες τους. Αυτή η «φάση εποπτείας» είναι ουσιαστική για τις συμμετέχουσες περιφέρειες για να επιδείξουν την αξία της συνεργασίας και για να βεβαιωθούν ότι τα αποτελέσματα της συνεργασίας (και της επένδυσης των χρημάτων της ΕΕ) έχουν αξιοποιηθεί συστηματικά.
3. **Πλατφόρμες μάθησης πολιτικής:** ενώ υπάρχουν πολλά Ευρωπαϊκά δίκτυα πάνω σε πολυάριθμα θέματα της περιφερειακής πολιτικής, κανένα δεν έχει ως κύριο στόχο τη στήριξη της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητά της στο σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών προς όφελος των πολιτών. Οι πλατφόρμες μάθησης πολιτικής επιχειρούν να το αναστρέψουν αυτό: είναι ένα εργαλείο που θα επιτρέψει την ταχύτερη και καλύτερη διάχυση της γνώσης ώστε οι διοικήσεις να κάνουν καλύτερα τη δουλειά τους.
4. **Μεγαλύτερη έμφαση στις βελτιωμένες πολιτικές και τα προγράμματα που περιλαμβάνονται στην Πολιτική Συνοχής της ΕΕ.**

Λοιπές πληροφορίες

Σημαντικά σημεία και χαρακτηριστικά του νέου προγράμματος INTERREG EUROPE:

Προσανατολισμός στο αποτέλεσμα: η νέα προσέγγιση στα προγράμματα

- Τα προγράμματα πρέπει να διαχειρίζονται προκλήσεις, ανάγκες και το δυναμικό των περιοχών χτίζοντας στην ήδη υπάρχουσα γνώση.
- Τα προγράμματα πρέπει να επικεντρώνονται στους ειδικούς θεματικούς στόχους.

- Τα προγράμματα πρέπει να μπορούν να επιφέρουν ρεαλιστικά αποτελέσματα και μετρήσιμη αλλαγή (βελτίωση) της αρχικής κατάστασης της περιοχής .

Το κάθε πρόγραμμα πρέπει να:

- Χτίζεται στη βάση της ανάλυσης της παρούσας κατάστασης της περιοχής (προσδιορισμός των προκλήσεων, των αναγκών και του δυναμικού) των σχετικών φορέων.
- Λαμβάνει υπ' όψη παρελθούσες εμπειρίες και διδάγματα αποφεύγοντας την «επανεφεύρεση του τροχού».
- Επικεντρώνεται σε λίγους στόχους και αποτελέσματα συνεισφέροντας σαφώς στους στόχους και τα αποτελέσματα των θεματικών του προγράμματος.
- Χτίζει συνεργασίες οι οποίες είναι θεματικά και χωρικά συναφείς και αποτελούνται από αξιόπιστους και ικανούς εταίρους.

Χαρακτηριστικά των επιτυχημένων προγραμμάτων:

- Διακρατική και χωρική συνάφεια.
- Συνάφεια των εταίρων.
- Παράδοση συγκεκριμένων και μετρήσιμων αποτελεσμάτων.
- Διάρκεια των εξερχομένων και των αποτελεσμάτων.
- Συνεκτική προσέγγιση (πρόγραμμα εργασίας).
- Εξαιρετική εταιρική επικοινωνία.
- Αποτελεσματική διαχείριση του προγράμματος.
- Υγιής προϋπολογισμός.

Βασική σημείωση:

Τα προγράμματα τα οποία εστιάζουν σε καθαρά ακαδημαϊκές συνεργασίες ή σε βασική έρευνα ή στοχεύουν απλά στη δικτύωση και ανταλλαγή εμπειριών και/ή δεν αποδεικνύουν τη μετάφραση των «ήπιων» εξερχομένων (σπουδές, κλπ.) σε συγκεκριμένα και βιώσιμα αποτελέσματα δεν θα προκριθούν!

Παραδείγματα Δυνητικών Έργων στο Θεματικό Στόχο 1.1

- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών Διαχειριστικών Αρχών και των φορέων υποστήριξης επιχειρηματικότητας πάνω σε χρηματοδοτούμενα σχήματα για της υποστήριξη της καινοτομίας ως ένα βασικό στοιχείο των αντίστοιχων υποδομών. Αποτέλεσμα θα είναι σχέδια δράσης για τη δημιουργία σε κάθε περιφέρεια ενός κεφαλαίου κίνησης για την τεχνολογική καινοτομία (ως «χρηματοδοτικό μέσο» για την περιφερειακή ανάπτυξη και για την απασχόληση).
- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών αρχών σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματα για τη δημιουργία ερευνητικών εγκαταστάσεων και τη δημιουργία διεθνών δικτύων συνεργασίας ΕΤΑΚ σε μικρότερης έντασης έρευνας περιφέρειες, και με στόχο να προετοιμαστεί η δημιουργία τέτοιων εγκαταστάσεων και δικτύων.
- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των φορέων περιφερειακής ανάπτυξης με στόχο να προγραμματίσουν δράσεις για τη βελτίωση των συνεργειών μεταξύ των προγραμμάτων σπουδών των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των

αναγκών σε ανθρώπινο κεφάλαιο των ΜΜΕ στους περιφερειακούς τομείς έξυπνης εξειδίκευσης.

- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών φορέων για τη βελτίωση των πολιτικών ως προς τη στήριξη των υποδομών της καινοτομίας (π.χ. θερμοκοιτίδες, κέντρα πληροφόρησης της τεχνολογίας, ερευνητικά κέντρα) με στόχο την αντιμετώπιση των βασικών κοινωνικών προκλήσεων στον τομέα της υγείας, των δημογραφικών αλλαγών και την κοινωνική ευημερία.

Παραδείγματα Δυνητικών Έργων στο Θεματικό Στόχο 1.2

- Ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των περιφερειακών αρχών, των πανεπιστημίων και των οργανισμών καινοτομίας για την ανάπτυξη για κάθε περιφέρεια, ως προς τις εγκαταστάσεις και τις μεθόδους που μπορούν να υποστηρίξουν τη μεταφορά γνώσεων αλλά και την ενίσχυση των ευκαιριών για ανοικτή καινοτομία, μεταξύ των επιχειρήσεων και του ακαδημαϊκού κόσμου στον τομέα των πράσινων τεχνολογιών (εντός και μεταξύ των περιφερειών).
- Ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ οργανισμών περιφερειακής ανάπτυξης πάνω στην καινοτομία, για την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών βιολογικών επιστημών μέσω συγκεκριμένων σχεδίων στο πλαίσιο των αντίστοιχων διασυνοριακών προγραμμάτων ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.
- Συνεργασία μεταξύ των περιφερειακών αρχών και των φορέων υποστήριξης των επιχειρήσεων σε περιφέρειες με ισχυρές ΤΠΕ & σύγχρονους τομείς των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την προετοιμασία δράσεων για την αύξηση της ενδο- αλλά και διαπεριφερειακής τριπλής έλικας συνεργασίας, που διευκολύνουν την εμπορευματοποίηση των αποτελεσμάτων της ΕΤΑΚ.

Παραδείγματα Δυνητικών Έργων στο Θεματικό Στόχο 2.1

- Συνεργασία μεταξύ περιφερειακών αρχών και φορέων υποστήριξης των επιχειρήσεων με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών όσον αφορά την οργάνωση και τη διαχείριση των δυνατοτήτων παροχής κεφαλαίων για τη στήριξη των ΜΜΕ. Η συνεργασία αυτή θα μπορεί να προετοιμάσει τη δημιουργία τέτοιων συστημάτων οικονομικής στήριξης, για επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση ή άλλα περιφερειακά προγράμματα στήριξης των επιχειρήσεων.
- Συνεργασία μεταξύ περιφερειακών αρχών και φορέων υποστήριξης των επιχειρήσεων με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών στην αύξηση του ενδιαφέροντος και στην οικοδόμηση επιχειρηματικών ικανοτήτων των νέων, όπως και την ανάπτυξη σχεδίων δράσης για την εισαγωγή νέων καθεστώτων στήριξης των ΜΜΕ στις περιφέρειες τους.
- Ανταλλαγή καλών πρακτικών για τη διεθνοποίηση και την υποστήριξη των εξαγωγικών δυνατοτήτων των ΜΜΕ από τους φορείς περιφερειακής ανάπτυξης, με αποτέλεσμα σχέδια δράσης για τη δημιουργία νέων, αλλά και τη βελτίωση των υφιστάμενων δομών υποστήριξης της διεθνοποίησης των ΜΜΕ σε κάθε περιφέρεια.

Παραδείγματα Δυνητικών Έργων στο Θεματικό Στόχο 3.1

- Ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών των τοπικών και περιφερειακών αρχών που οδηγούν σε σχέδια δράσης για τη δημιουργία περιφερειακών δομών, με στόχο την προώθηση και την εξυπηρέτηση δράσεων τοπικής βιώσιμης αγροτικής παραγωγής και διανομής ενέργειας στις αγροτικές περιοχές.

- Ανταλλαγή εμπειριών περιφερειακών και Δημοτικών αρχών πάνω στη βιώσιμη κινητικότητα, που οδηγούν σε σχέδια δράσης τα οποία προετοιμάζουν έργα και επενδύσεις για την αύξηση της χρήσης των μεταφορών χαμηλής κατανάλωσης. Τα σχέδια αυτά μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα τομεακά προγράμματα για την ανάπτυξη και την απασχόληση ή και τα ΠΕΠ.
- Συνεργασία μεταξύ των περιφερειών και των περιφερειακών φορέων σχετικών με την ενέργεια σε καλές πρακτικές, που θα ενθαρρύνουν και θα υποστηρίξουν τις επιχειρήσεις να επενδύσουν σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης, που οδηγούν στην προετοιμασία των ΠΕΠ για την εφαρμογή δράσεων ενεργειακής απόδοσης σε ΜΜΕ.

Παραδείγματα Δυνητικών Έργων στο Θεματικό Στόχο 4.1

- Ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των περιφερειακών αρχών και των περιβαλλοντικών οργανώσεων σε περιοχές που υφίστανται αστικές πιέσεις, για τη διαχείριση του περιβάλλοντος ως προς την προετοιμασία της ανάπτυξης και της ενσωμάτωσης πράσινων υποδομών.
- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών αρχών και των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων σχετικά με τις μεθόδους για την εκτίμηση της ευπάθειας των περιφερειακών και διασυνοριακών οικοσυστημάτων, που θα προσδιορίσουν τα μέτρα μετριασμού και θα σχεδιάσουν εν συνεχεία την εφαρμογή τους.
- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών αρχών και των φορέων διαχείρισης εθνικών πάρκων πάνω στα μοντέλα διαχείρισης των φυσικών πάρκων και των περιοχών NATURA 2000, για να προετοιμάσουν την εφαρμογή νέων μοντέλων διαχείρισης και αξιοποίησης πάρκων σε περιφερειακό επίπεδο.
- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών αρχών και φορέων σχετιζόμενων με τη διατήρηση, την ανάπτυξη και την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς σε απομακρυσμένες και ορεινές περιοχές.

Παραδείγματα Έργων στο Θεματικό Στόχο 4.2

- Ανταλλαγή εμπειριών περιφερειακών φορέων υποστήριξης επιχειρήσεων σε μέτρα ενίσχυσης και προγράμματα για την ενθάρρυνση των ΜΜΕ που κατασκευάζουν προϊόντα και οι οποίες επιθυμούν να εισαγάγουν διαδικασίες αποδοτικής χρήσης των ενεργειακών τους πόρων, αξιοποιώντας τα ΠΕΠ.
- Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών αρχών και των οργανισμών διαχείρισης αποβλήτων σχετικά με τις πολιτικές και τα μέτρα για τη μείωση του όγκου των αποβλήτων, της αύξησης των ποσοστών ανακύκλωσης μεταξύ των μικρών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, καθώς και σχετικά με τον προγραμματισμό της εφαρμογής των εν λόγω μέτρων διαχείρισης των αποβλήτων στο πλαίσιο των ΠΕΠ.
- Ανταλλαγή πρακτικών μεταξύ των περιφερειακών και τοπικών αρχών σχετικά με τις μεθόδους για την παρακολούθηση, διαχείριση και βελτίωση της ποιότητας του αέρα στις αστικές και βιομηχανικές περιοχές, που οδηγούν σε σχέδια δράσης για τον καθορισμό της ποιότητας του αέρα, την παρακολούθηση τους όπως και για τα συστήματα περιορισμού της μόλυνσης στο πλαίσιο των ΠΕΠ.

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<https://www.interregeurope.eu/>

3. Πρόγραμμα Αδριατική – Ιόνια Νησιά / EUSAIR 2014-2020

Στις 17 Δεκεμβρίου 2013, εγκρίθηκε το πακέτο συνοχής πολιτική της ΕΕ 2014-2020 μετά από δύο χρόνια διαπραγματεύσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έτσι, έξι νέοι κανονισμοί της ΕΕ εφαρμόζονται για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την επένδυση 325,15 δισεκατομμυρίων ευρώ με στόχο να στηρίξουν μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στην Ευρώπη. Μεταξύ αυτών ήταν ο κανονισμός (ΕΕ) αρ. 1301/2013 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕ) αρ. 1299/2013. Αυτές είναι οι ρυθμίσεις που καθορίζουν τους κανόνες για τα τρία νέα προγράμματα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης κατά τα επόμενα επτά χρόνια: Αδριατικής, των Βαλκανίων - Μεσογείου και του Δούναβη.

Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Αδριατική – Ιόνια Νησιά» είναι αποτέλεσμα κοινού προγραμματισμού των κρατών, που συμμετέχουν σε αυτό, και αποτελεί τμήμα της ευρύτερης συνεργασιακής διαδικασίας, που λαμβάνει χώρα στην Αδριατική.

Δυνατό σημείο του Προγράμματος αποτελεί η μεγάλη εμπειρία, που αποκτήθηκε κατά την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, η οποία και παρήγαγε απτά αποτελέσματα ως απόρροια των μελετών και των αναλύσεων, που είχαν χρηματοδοτηθεί κατά το παρελθόν.

Πολλοί είναι οι παράγοντες εκείνοι που καθιστούν τη συνεργασία στην Αδριατική ιδιαίτερα σημαντική, ιδίως από πολιτικής και οικονομικής σκοπιάς:

- Παράγοντες που σχετίζονται με τη γεωγραφική και πολιτισμική εγγύτητα, οι οποίοι καθιστούν εφικτή την ενίσχυση των πολυμερών επαφών μεταξύ των περιφερειών κατά μήκος της Αδριατικής ακτογραμμής, με στόχο τη στήριξη τοπικών διαδικασιών αρμονικής και αειφόρου ανάπτυξης και ενότητας μεταξύ των λαών.
- Παράγοντες που σχετίζονται με την πολιτική σταθερότητα της περιοχής. Έπειτα από δέκα χρόνια συγκρούσεων, η περιοχή οδεύει πλέον ταχύτατα προς την προοδευτική ενοποίησή της τόσο «κάθετα» (εντός των ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών) όσο και «οριζόντια», μέσω της δημιουργίας μιας περιοχής ελεύθερου εμπορίου.

Το EUSAIR βασίζεται σε τέσσερις θεματικούς πυλώνες:

- Γαλάζια ανάπτυξη
- Σύνδεση της περιοχής
- Ποιότητα του περιβάλλοντος
- Βιώσιμος τουρισμός

Άξονες, Στόχοι & προτεραιότητες προγράμματος

Υπό το πρίσμα των Κοινοτικών Στρατηγικών Κατευθύνσεων (Λισαβόνα/Γκέτεμποργκ) ο συνολικός στρατηγικός στόχος του προγράμματος είναι η ενδυνάμωση της εδαφικής συνοχής, η προώθηση της εσωτερικής ενσωμάτωσης και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής του προγράμματος Αδριατικής - Ιονίου. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, το ΕΠ προτείνει τις εξής πέντε προτεραιότητες:

- **Άξονας Προτεραιότητας 1 - Καινοτόμα Περιοχή** - θα αυξήσει την διακρατική δραστηριότητα των καινοτόμων ομάδων και δικτύων των βασικών τομέων της περιοχής ΑΙΟ (Αδριατικής - Ιονίου).
- **Άξονας Προτεραιότητας 2 – Εύπορη Περιοχή** - θα αυξήσει την ικανότητα για καλύτερη διαχείριση ενέργειας σε δημόσια κτίρια, σε διακρατικό επίπεδο, θα αυξήσει το μερίδιο

των τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε στρατηγικές και σχέδια σύνθεσης ενεργειακών πηγών στις περιοχές ΑΙΟ και θα αυξήσει την ικανότητα χρήση των υφιστάμενων συστημάτων μεταφοράς χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα και των πολυμεσικών συνδέσεων μεταξύ τους.

- **Άξονας Προτεραιότητας 3 - Προικισμένη Περιοχή** - θα ενισχύσει τις πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης για πιο αποτελεσματική αξιοποίηση των φυσικών πόρων και της πολιτιστικής κληρονομιάς σε παράκτιες και παρακείμενες παραθαλάσσιες περιοχές και θα συντηρήσει την βιοποικιλότητα και τα φυσικά οικοσυστήματα μέσα από την ενδυνάμωση της διαχείρισης και δικτύωσης των προστατευόμενων περιοχών.
- **Άξονας Προτεραιότητας 4 - Συνεργασία για τις μεταφορές για την καλύτερη σύνδεση των περιοχών ΑΙΟ** - θα προωθήσει ένα σύστημα βιώσιμων υπηρεσιών μεταφοράς για την βελτίωση των συνδέσεων στην περιοχή Αδριατικής - Ιονίου (διατροφικότητα θαλάσσιων, επίγειων και αεροπορικών μεταφορών).
- **Άξονας Προτεραιότητας 5 - Διακυβέρνηση EUSAIR (Στρατηγική της ΕΕ για την Περιφέρεια Αδριατικής και Ιονίου)** - θα υποστηρίξει την διαδικασία ενδυνάμωσης και ανάπτυξης πολυμερών πλαισίων συντονισμού στην ΑΙΟ για από κοινού απαντήσεις σε κοινές προκλήσεις που εντοπίζει η EUSAIR.

Ως πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας, το πρόγραμμα ΑΙΟ δεν θα υποστηρίξει εκτενείς επενδύσεις ή την ανάπτυξη μεγάλων υποδομών, ούτε και την επιστημονική και τεχνολογική έρευνα. Πιθανώς θα υποστηριχθούν επενδύσεις σε μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις ή υποδομές, σε περίπτωση πιλοτικών έργων και για την ανταλλαγή εδαφικών εμπειριών. Το πρόγραμμα ΑΙΟ υποστηρίζει πιο συγκεκριμένα μη απτές ή «ήπιες» ενέργειες με πιθανώς μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και μια υψηλότερη αναγνωσιμότητα για την περιοχή του προγράμματος (όπως είναι οι μελέτες και η έρευνα, η δικτύωση, η διάδοση γνώσεων και δεδομένων, κτλ.)

Επίσημη ιστοσελίδα προγράμματος:

<http://adriatic-ionian.eu/>

4. Πρόγραμμα Interreg Βαλκανική – Μεσόγειος

Στο νέο αυτό Πρόγραμμα, συμμετέχουν:

- η Αλβανία
- η Βουλγαρία
- η Κύπρος
- η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και
- η Ελλάδα.

Το νέο Πρόγραμμα έρχεται να ενισχύσει τους ήδη υπάρχοντες δεσμούς συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών της περιοχής και να προωθήσει την οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και θεσμική συνοχή μέσω της βελτίωσης της κοινωνικο-οικονομικής ανταγωνιστικότητας και τις θεσμικής επάρκειας στην ευρύτερη περιοχή. Οι άξονες γύρω από τους οποίους θα κινηθεί είναι η προσβασιμότητα, η επιχειρηματικότητα και το περιβάλλον, με έμφαση στη διαχείριση υδάτινων πόρων.

Σημειώνεται πως αυτό είναι το έκτο Πρόγραμμα που η ΕΥΔ των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» θα διαχειρίζεται τη νέα Προγραμματική Περίοδο, καθώς θα συνεχιστούν και τα διμερή διασυνοριακά Προγράμματα

- Ελλάδα - Βουλγαρία
- Ελλάδα – Ιταλία
- Ελλάδα - Κύπρος
- Ελλάδα – Αλβανία και
- Ελλάδα - Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 2 άξονες προτεραιότητας:

- **Επιχειρηματικότητα και καινοτομία**

- *Ειδικός στόχος: Προώθηση της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων στη βάση νέων ιδεών, καινοτομίας και νέων τύπων επιχειρηματικών μοντέλων*
- *Ειδικός στόχος: Διευκόλυνση της καινοτομίας στα επιχειρηματικά μοντέλα και σε μεγάλο αριθμό ΜΜΕ ώστε να επιτευχθεί η προσαρμογή τους στις μεταβολές των κοινωνικο-οικονομικών και πολιτικών/νομοθετικών συνθηκών*
- *Ειδικός στόχος: Στήριξη της επιχειρηματικής μάθησης και μεταφοράς γνώσης για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ*

- **Περιβάλλον**

- *Ειδικός στόχος: Διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων με την ενδυνάμωση της δικτύωσης και της διακυβέρνησης των προστατευόμενων περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000*
- *Ειδικός στόχος: Προώθηση της συνεργασίας και της δικτύωσης στοχεύοντας στην εισαγωγή καινοτόμων τεχνολογιών για αποδοτική διακυβέρνηση στον τομέα των απορριμμάτων, του εδάφους και των υδάτων*
- *Ειδικός στόχος: Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την καλύτερη περιβαλλοντική διακυβέρνηση και την αύξηση των διοικητικών ικανοτήτων.*

Το πρόγραμμα θα επενδύσει 28,3εκ. ευρώ από το ΕΤΠΑ και 5,1 εκ. ευρώ από το IPA II για τα διακρατικά προγράμματα στην Βαλκάνια/Μεσογειακή περιοχή. Οι Επιλέξιμοι εταίροι θα προέρχονται κατά συνέπεια από 3 χώρες της ΕΕ, την Βουλγαρία, την Ελλάδα και την Κύπρο και από 2 μη κράτη – μέλη, την Αλβανία και τη FYROM.

Καθοδήγηση για τις επιλέξιμες διακρατικές δράσεις καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα μπορούν να αναζητηθούν στο τελικό σχέδιο του επιχειρησιακού προγράμματος.

Το Πρόγραμμα παραδόθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 22 Σεπτεμβρίου 2014 και αναμένεται η έγκρισή του το 2015.

Το Βαλκανικό/Μεσογειακό Πρόγραμμα παρουσιάστηκε στην Ετήσια Εκδήλωση SEE 2014.

Ομάδα Εργασίας του Προγράμματος

Ο κύριος φορέας λήψης αποφάσεων για την εγκατάσταση και ανάπτυξη του Βαλκανικού/Μεσογειακού Προγράμματος είναι η Ομάδα Εργασίας. Εκπρόσωποι υπουργείων από τις συμμετέχουσες χώρες αποτελούν την Ομάδα Έργου και επιβλέπουν το σχεδιασμό του προγράμματος.

Η Ελληνική Διαχειριστική Αρχή των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας εκλέχθηκε ομόφωνα ως αρμόδια για το Βαλκανικό/Μεσογειακό Διακρατικό Πρόγραμμα κατά την πρώτη συνάντηση της ομάδας έργου.

Ιστοσελίδα ενδιαφέροντος:

<http://www.interreg-balkanmed.eu/>

5. Πρόγραμμα Interreg Ελλάδα – Βουλγαρία

Επιλέξιμες Περιοχές

Επιλέξιμες περιοχές του προγράμματος είναι οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (νομοί Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης, Ροδόπης και Δράμας) και Κεντρικής Μακεδονίας (νομοί Θεσσαλονίκης και Σερρών) στην Ελλάδα, καθώς και η Νότιο-Δυτική και Νότιο-Κεντρική Περιφέρεια Σχεδιασμού (επαρχίες Blagoevgrad, Smolyan, Kardjali και Haskovo) στη Βουλγαρία. Ο νομός Καβάλας εντάσσεται στο Πρόγραμμα ως παρακείμενη περιοχή.

Άξονες Προτεραιότητας

Άξονας Προτεραιότητας 1: Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία στη διασυνοριακή περιοχή

Επενδυτική Προτεραιότητα 3a: Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων

Ειδικός Στόχος: Βελτίωση των συστημάτων στήριξης των επιχειρήσεων start-up και των υπαρχόντων ΜΜΕ, εστιάζοντας στη διασυνοριακή συνεργασία

Προϋπολογισμός: 10.790.671€

Επενδυτική Προτεραιότητα 3d: Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας

Ειδικός Στόχος: Επέκταση της διασυνοριακής οικονομικής δραστηριότητας, καινοτομίας και συναλλαγής, μέσω της στήριξης της ανάπτυξης των ΜΜΕ

Προϋπολογισμός: 9.960.621€

Άξονας Προτεραιότητας 2: Βιώσιμη και διασυνοριακή κλιματική προσαρμογή

Επενδυτική Προτεραιότητα 5b: Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών

Ειδικός Στόχος: Μείωση των επιπτώσεων από τις καταστροφές

Προϋπολογισμός: 14.157.380€

Επενδυτική Προτεραιότητα 6c: Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Ειδικός Στόχος: Αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς

Προϋπολογισμός: 13.428.868€

Επενδυτική Προτεραιότητα 6d: Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών

Ειδικός Στόχος: Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δράσεων για την προστασία της βιοποικιλότητας

Προϋπολογισμός: 8.248.638€

Επενδυτική Προτεραιότητα 6f: Προώθησης καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Ειδικός Στόχος: Ενίσχυση της διαχείρισης των υδάτων και των εδαφών

Προϋπολογισμός: 6.718.231€

Άξονας Προτεραιότητας 3: Βελτίωση της διασύνδεσης της διασυνοριακής περιοχής

Επενδυτική Προτεραιότητα 7b: Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτεύοντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

Ειδικός Στόχος: Βελτίωση της προσβασιμότητας της διασυνοριακής περιοχής

Προϋπολογισμός: 31.299.573€

Επενδυτική Προτεραιότητα 7c: Ανάπτυξης και βελτίωσης συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον(συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) και των συστημάτων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, συμπεριλαμβανομένων και των οδών εσωτερικής ναυσιπλοΐας και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή μίας βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας

Ειδικός Στόχος: Βελτίωση της επίδρασης των μεταφορών στο περιβάλλον

Προϋπολογισμός: 2.901.148€

Άξονας Προτεραιότητας 4: Κοινωνική Ένταξη στη διασυνοριακή περιοχή

Επενδυτική Προτεραιότητα 9a: Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

Ειδικός Στόχος: Βελτίωση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας στη διασυνοριακή περιοχή

Προϋπολογισμός: 16.272.500€

Ειδικός Στόχος: Αύξηση της ικανότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων στη διασυνοριακή περιοχή

Προϋπολογισμός: 8.136.206€

Άξονας Προτεραιότητας 5: Τεχνική Βοήθεια

Προϋπολογισμός: 7.781.734€

Συνολικός Προϋπολογισμός

Συνολικός Προϋπολογισμός Προγράμματος: **129.695.569 €**

6. ESPON 2020

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα ESPON στοχεύει στην προώθηση και την ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής χωροταξικής διάστασης στην ανάπτυξη και τη συνεργασία με την προσκόμιση δεδομένων, τη μεταφορά γνώσης και την εκμάθηση πολιτικής στις κρατικές αρχές και σε άλλους φορείς σχεδιασμού πολιτικής σε όλα τα επίπεδα.

Ο κύριος στόχος του προγράμματος συνεργασίας ESPON 2020 είναι να στηρίξει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ και των άλλων κλαδικών πολιτικών και προγραμμάτων των ΕΔΕΤ - Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών & Επενδυτικών Ταμείων (European Structural Investment - ESI), όπως επίσης και των εθνικών και περιφερειακών χωροταξικών αναπτυξιακών πολιτικών, μέσω της παραγωγής, της διάχυσης και της προώθησης των χωροταξικών δεδομένων που καλύπτουν το σύνολο των εδαφών των 28 κρατών – μελών της ΕΕ, όπως επίσης και των 4 εταίρων της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, της Ελβετίας και του Λιχτενστάιν.

Οι κύριες ομάδες – στόχοι είναι:

- Ευρωπαϊκοί φορείς χάραξης πολιτικής και πιο συγκεκριμένα στον τομέα της Πολιτικής της Συνοχής, όπως επίσης και σε άλλα κλαδικά και θεματικά προγράμματα και πολιτικές, ειδικότερα αυτά τα οποία δεν έχουν πλήρως ενσωματώσει την χωροταξική διάσταση.
- Εθνικοί φορείς χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες αρμόδιοι για τη χωροταξική συνοχή, τα ευρωπαϊκά προγράμματα, τις μακρο-περιφερειακές στρατηγικές, τις πολιτικές προετοιμασίας και εφαρμογής, σε εθνικό επίπεδο, της Πολιτικής Συνοχής καθώς και άλλα σχετικά πεδία.
- Αρχές, οι οποίες εφαρμόζουν προγράμματα Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδύσεων ESI και προετοιμάζουν τις περιοδικές εκθέσεις.
- Περιφερειακές και τοπικές αρχές χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες αρμόδιοι για τη χωροταξική ανάπτυξη και το σχεδιασμό και/ή εμπλεκόμενοι σε διασυνοριακές, διακρατικές και μακρο-περιφερειακές συνεργασίες.

Οι δευτερεύουσες ομάδες – στόχοι είναι εξίσου σημαντικές ως αποδέκτες και χρήστες των χωροταξικών δεδομένων:

- Οργανισμοί που προάγουν διαφορετικά περιφερειακά και αστικά ενδιαφέροντα στην ΕΕ
- Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ιδρύματα, ερευνητές και φοιτητές, ως μέλλοντες υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων
- Ιδιώτες και το ευρύτερο Ευρωπαϊκό κοινό

Ως πάροχοι της ερευνητικής ικανότητας και της επιστημονικής αριστείας για το πρόγραμμα ESPON, οι ακαδημαϊκοί, οι επιστήμονες και οι ερευνητές είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τα εξερχόμενα του προγράμματος.

Εμμέσως οι δράσεις και οι σχετικές δραστηριότητες του ESPON 2020 θα ωφελήσουν την επιστημονική κοινότητα μέσα στην Ευρώπη στον κλάδο της χωροταξικής έρευνας.

Ειδικό Στόχοι:

Οι πέντε ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

Ειδικός Στόχος 1: Ενισχυμένη παραγωγή χωροταξικών δεδομένων μέσω εφαρμοσμένης έρευνας και ανάλυσης

Ειδικός Στόχος 2: Αναβαθμισμένη μεταφορά γνώσης και χρήση της αναλυτικής υποστήριξης χρηστών

Ειδικός Στόχος 3: Βελτιωμένη χωροταξική παρατήρηση και εργαλεία χωροταξικής ανάλυσης

Ειδικός Στόχος 4: Ευρεία προβολή και ενσωμάτωση χωροταξικών δεδομένων

Ειδικός Στόχος 5: Λιτή και περισσότερο αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή των διατάξεων και πιο επαγγελματική βοήθεια για το πρόγραμμα

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Συνολικός προϋπολογισμός: **48.678.851 ευρώ**.

Συμμετοχή της ΕΕ: 41.377.019 ευρώ

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Άξονες Προτεραιότητας του ESPON 2020

Με στόχο να εκπληρωθεί η στρατηγική, η αποστολή και οι στόχοι του προγράμματος έχουν οριστεί δυο Άξονες Προτεραιότητας για την εφαρμογή του προγράμματος:

- **Άξονας Προτεραιότητας 1: Χωροταξικά δεδομένα, Μεταφορά, Παρατήρηση, Εργαλεία και Ενημέρωση**
- **Άξονας Προτεραιότητας 2: Τεχνική Βοήθεια**

Η οργάνωση της εφαρμογής του προγράμματος στους 2 άξονες σχετίζεται στενά με την δημιουργία ενός μοναδικού δικαιούχου τον ESPON EGTC, για την εφαρμογή του Άξονα Προτεραιότητας 1.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 καλύπτει ένα θεματικό στόχο του Κανονισμού του ETC και το παραδοτέο του θα είναι σχετικό με την Επενδυτική Προτεραιότητα: Θεσμική Ικανότητα και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 θα καλυφθεί από το 94% του συνολικού προϋπολογισμού ενώ ο Άξονας της Τεχνικής Βοήθειας θα λάβει το 6%.

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Οι δράσεις που στηρίζει το πρόγραμμα περιλαμβάνουν:

- Εκπόνηση εφαρμοσμένης χωροταξικής έρευνας και ανάλυσης για την Ευρωπαϊκή Χωροταξική Ανάπτυξη
- Συγκριτική πληροφόρηση και συγκέντρωση δεδομένων για το χωροταξικό δυναμικό σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, με έμφαση στις ευκαιρίες για επιτυχή ανάπτυξη των περιφερειών και των πόλεων.
- Διαθεματική εφαρμοσμένη έρευνα που θα ενσωματώνει την υπάρχουσα θεματική ανάλυση και θα εντάξει νέες θεματικές, π.χ. έρευνα και καινοτομία, κλιματική αλλαγή, μετριασμός και προσαρμογή, ενέργεια, δημογραφικές και μεταναστευτικές ροές, οικονομική κρίση και ανθεκτικότητα, συνδεσιμότητα και παροχή υπηρεσιών, χωρικοί δείκτες για την Ευρώπη 2020, χωροταξική ανάλυση, αντίκτυπος της παγκοσμιοποίησης στην Ευρώπη και τις περιφέρειές της, πράσινη οικονομία, ζητήματα εμπορίου, κλπ.

- Χωροταξικές μελέτες επιπτώσεων των Ευρωπαϊκών πολιτικών
- Εκπόνηση στοχευμένων αναλύσεων και παραγωγή θεματικών εγγράφων, σε συγκεκριμένες θεματικές περιοχές
- Χωροταξικές παρατηρήσεις / εκθέσεις / ανάπτυξη εργαλείων για χωροταξική ανάλυση
- Οργάνωση εκδηλώσεων και δημιουργία εκδόσεων με στόχο την στήριξη της διάδοσης στους χρήστες
- Εκδηλώσεις στην Ευρώπη, σεμινάρια, συνέδρια κλπ.
- Διακρατικές ή κρατικές εκδηλώσεις
- Ενεργή συμμετοχή σε φόρουμ και συζητήσεις με φορείς χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες
- Έκδοση μονο-θεματικών ή πολύ-θεματικών αναφορών
- Μεταφράσεις υλικού για χρήση σε δράσεις

Ποσοστά χρηματοδότησης

75% της χρηματοδότησης καλύπτει η ΕΕ και 25% τα κράτη – μέλη.

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<https://www.espon.eu/>

7. HORIZON 2020

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα HORIZON 2020 είναι το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την Έρευνα και Καινοτομία. Το HORIZON 2020 αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης σε παγκόσμιο επίπεδο. Προτεραιότητα του νέου προγράμματος είναι η αξιοποίηση των επιστημονικών επιτευγμάτων σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, τα οποία προσφέρουν επιχειρηματικές ευκαιρίες και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των Ευρωπαίων πολιτών.

Το πρόγραμμα HORIZON 2020 στηρίζεται σε 3 άξονες:

- **Επιστημονική Αριστεία:** Επιστημονική έρευνα υψηλού επιπέδου με παγκοσμίου εμβέλειας ερευνητικές υποδομές που θα οδηγήσουν στις τεχνολογίες του μέλλοντος, με στόχο την προσέλκυση στην ΕΕ των καλύτερων επιστημόνων στον κόσμο.
- **Βιομηχανική Υπεροχή:** Στρατηγική επένδυση σε καίριας σημασίας τεχνολογίες, όπως νανοτεχνολογία-μικροηλεκτρονική, συμμετοχή ιδιωτικού τομέα, δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων, με στόχο να γίνει η Ευρώπη ελκυστικός χώρος για επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία
- **Κοινωνικές Προκλήσεις:** Αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων, όπως η γήρανση πληθυσμού, η εξάντληση ενεργειακών πόρων, η αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής, λαμβάνοντας υπόψη τους κυριότερους κοινωνικούς προβληματισμούς και δίνοντας έμφαση στην εφαρμοσμένη επιστήμη.

Εκτός από τους τρεις άξονες του HORIZON 2020 υπάρχουν και δύο ειδικοί στόχοι:

- Ειδικός στόχος: **Διάδοση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής**
- Ειδικός στόχος: **Επιστήμη μαζί με την κοινωνία και για την κοινωνία**

Το πρόγραμμα HORIZON 2020 είναι ανοιχτό σε όλους, διαθέτει απλή δομή η οποία περιορίζει τη γραφειοκρατία και τις χρονοβόρες διαδικασίες, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να εστιάσουν στα σημαντικά θέματα. Αυτή η προσέγγιση διασφαλίζει την σύντομη έναρξη των νέων έργων και κατά συνέπεια την γρηγορότερη επίτευξη αποτελεσμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα και Καινοτομία θα ενισχυθεί από περαιτέρω μέτρα ώστε να επιτευχθεί η ολοκλήρωση και η περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Πεδίου. Αυτά τα μέτρα θα στοχεύουν στην εξάλειψη των εμποδίων ώστε να δημιουργηθεί μία πραγματικά ενιαία αγορά για τη γνώση, την έρευνα και την καινοτομία.

Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες του HORIZON 2020 καθορίζονται μέσω έργων, τα οποία καλύπτουν την πλειοψηφία της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Τα έργα προετοιμάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσα στο πλαίσιο που έχει καθοριστεί από τους κανονισμούς του προγράμματος και μέσω διαδικασιών στρατηγικού προγραμματισμού, ώστε να ενσωματωθούν οι στόχοι της πολιτικής της ΕΕ στον καθορισμό των προτεραιοτήτων.

Η προετοιμασία των έργων περιλαμβάνει και τη συμβουλευτική των εμπλεκόμενων. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν 19 Ομάδες Συμβούλων του HORIZON 2020 ως συμβουλευτικοί φορείς που εκπροσωπούν μία ευρεία γκάμα εμπλεκόμενων από τη βιομηχανία και την έρευνα, έως τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

Το κυρίως πρόγραμμα των έργων αποτελείται από 18 θεματικές και παραρτήματα που περιγράφουν τους γενικούς κανόνες όπως κριτήρια επιλεξιμότητας, κατηγορίες δράσεων, κριτήρια επιλογής και ανάθεσης κλπ. Κάθε θεματική ενότητα είναι αυτόνομη, και περιλαμβάνει τους γενικούς στόχους, τις σχετικές προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος και τα αντικείμενα αυτών των προσκλήσεων.

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος για το διάστημα 2014-2020 ανέρχεται στα 80 δισ. ευρώ.

Συγκεκριμένα:

Επιστημονική Αριστεία

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια €
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ) Έρευνα αιχμής από τις καλύτερες μεμονωμένες ομάδες	13.095
Μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες Συνεργατική έρευνα για την ανάπτυξη νέων τομέων καινοτομίας	2.696
Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA) Ευκαιρίες για κατάρτιση και επαγγελματική ανάπτυξη	6.162
Ερευνητικές υποδομές (συμπεριλαμβανομένης της ηλ-υποδομής) Εξασφάλιση της πρόσβασης σε υποδομές παγκοσμίου επιπέδου	2.488

Βιομηχανική Υπεροχή

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια €
Υπεροχή σε τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες (LEIT – Leadership in enabling & industrial technologies), (ΤΠΕ, νανοτεχνολογίες, υλικά, βιοτεχνολογία, παραγωγή, διάστημα)	13.557

Πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου Μόχλευση της ιδιωτικής χρηματοδότησης και των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου	2.842
Καινοτομία στις ΜΜΕ Πρώθηση όλων των μορφών καινοτομίας σε όλους τους τύπους των ΜΜΕ	616

Κοινωνικές Προκλήσεις

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια €
Υγεία, δημογραφική μεταβολή και ευημερία	7.472
Επισιτιστική ασφάλεια, βιώσιμη γεωργία και δασοπονία, θαλάσσια/ναυτιλιακή/ενδοχώρια έρευνα για τα ύδατα και τη βιοοικονομία	3.851
Ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια	5.931
Έξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές	6.339
Δράση για το κλίμα, το περιβάλλον, την αποδοτικότητα πόρων και τις πρώτες ύλες	3.081
Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες	1.310
Ασφαλείς κοινωνίες	1.695

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Περιλαμβάνονται οι κατηγορίες που θα μπορούσαν να ενδιαφέρουν ΟΤΑ α΄ & β΄ βαθμού για τον αντίστοιχο Άξονα, καθώς οι υπόλοιποι άξονες αφορούν σε ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς κυρίως.

Ο άξονας των **Κοινωνικών Προκλήσεων (Societal Challenges)** περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Υγεία, Δημογραφικές Αλλαγές και Ευημερία
- Ασφάλεια Τροφίμων, Αειφόρος Γεωργία και Δασοκομία, Έρευνα για το Νερό των Θαλασσών και των Εσωτερικών Υδάτων και Βιοοικονομία
- Ασφαλής, Καθαρή και Αποδοτική Ενέργεια
- Έξυπνες, Πράσινες και Ολοκληρωμένες Μεταφορές
- Κλιματικές Δράσεις, Περιβάλλον, Αποδοτικότητα των Πόρων και Πρώτες Ύλες
- Η Ευρώπη σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο – Καινοτόμες, στοχαστικές κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς
- Ασφαλείς κοινωνίες – Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των επιμέρους κατηγοριών του **Άξονα των Κοινωνικών Προκλήσεων** είναι:

Υγεία, Δημογραφικές Αλλαγές και Ευημερία

Απαντώντας σ' αυτήν την πρόκληση, η έρευνα και καινοτομία (R&I) του προγράμματος αποτελεί μία επένδυση με στόχο την καλύτερη υγεία για όλους. Στοχεύει στην ενεργοποίηση και διατήρηση της ανεξαρτησίας των ατόμων μεγάλης ηλικίας για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και στηρίζει την ανάπτυξη νέων, ασφαλών και πιο

αποτελεσματικών παρεμβάσεων. Η έρευνα και καινοτομία του HORIZON 2020 συνεισφέρει επίσης στη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και φροντίδας.

Πιο συγκεκριμένα αναμένεται να:

- Βελτιώσει τις γνώσεις των αιτιών και μηχανισμών της υγείας, της υγιούς γήρανσης και των ασθενειών
- Βελτιώσει την ικανότητά μας να εποπτεύουμε και να προλαμβάνουμε, να ανιχνεύουμε, να θεραπεύουμε και να διαχειριζόμαστε ασθένειες
- Υποστηρίξει τα ηλικιωμένα άτομα ώστε να παραμείνουν ενεργά και υγιή
- Να εξετάσει και να επιδείξει νέα μοντέλα και εργαλεία για τις παροχές υγείας και φροντίδας

Στο διάστημα των δύο πρώτων ετών του προγράμματος η ΕΕ θα επενδύσει περίπου 1.200εκ. ευρώ στην κατηγορία αυτή.

Ασφάλεια Τροφίμων, Αειφόρος Γεωργία και Δασοκομία, Έρευνα για το Νερό των Θαλασσών και των Εσωτερικών Υδάτων και Βιοοικονομία

Η γεωργία, η δασοκομία, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες, μαζί με τη βιομηχανία βιολογικής βάσης, αποτελούν ολοκληρωμένα συστήματα της Ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας. Βασισμένοι στη χρήση περιορισμένων φυσικών πόρων, οι τομείς αυτοί παράγουν και επεξεργάζονται βιολογικούς πόρους για την ικανοποίηση της ζήτησης των καταναλωτών. Παρά το γεγονός ότι ενισχύουν την αυτάρκεια της Ευρώπης και παρέχουν απασχόληση και επιχειρηματικές ευκαιρίες ουσιώδεις για τις αγροτικές και παραθαλάσσιες περιοχές, οι τομείς αυτοί αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις που απαιτούν λύσεις βασισμένες στην έρευνα και την καινοτομία.

Ασφαλής, Καθαρή και Αποδοτική Ενέργεια

Η Πρόκληση για την Ενέργεια σχεδιάστηκε για να στηρίξει τη μετάβαση σε ένα αξιόπιστο, βιώσιμο και ανταγωνιστικό ενεργειακό σύστημα. Για να πραγματοποιηθεί αυτή η μετάβαση πρέπει να επιλυθεί ένας σημαντικός αριθμός ζητημάτων όπως οι ολοένα και μειούμενοι ενεργειακοί πόροι, οι αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες και η κλιματική αλλαγή.

Οι ειδικοί στόχοι της κατηγορίας είναι:

- Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του αποτυπώματος του άνθρακα
- Η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλού κόστους και χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- Τα εναλλακτικά καύσιμα
- Ένα έξυπνο & ενιαίο ευρωπαϊκό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας
- Νέα γνώση & τεχνολογίες
- Σταθερές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και συμμετοχή του κοινού
- Διείσδυση στην αγορά της καινοτομίας στην ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες

Για την περίοδο 2014-2020 έχουν προϋπολογιστεί 5.931 εκ. ευρώ για την έρευνα σε μη πυρηνικές μορφές ενέργειας. Επίσης περισσότερα από 200 εκ. ευρώ θα χρηματοδοτήσουν δράσεις του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας.

Έξυπνες, Πράσινες και Ολοκληρωμένες Μεταφορές

Το πρόγραμμα HORIZON 2020 θα επιχορηγήσει την αποδοτική αξιοποίηση των μεταφορών, προχωρώντας σε καθαρότερα μεταφορικά μέσα, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η επίδρασή τους

στο κλίμα και το περιβάλλον, αναπτύσσοντας έξυπνη τεχνολογία, υποδομές και υπηρεσίες και βελτιώνοντας τις μεταφορές και την κινητικότητα στις αστικές περιοχές.

Το πρόγραμμα επίσης στοχεύει στη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης με την παράλληλη αύξηση της ασφάλειας, στην ουσιαστική βελτίωση της κινητικότητας των πολιτών και των εμπορευμάτων, στην ανάπτυξη νέων εργαλείων εμπορευματικών μεταφορών και στη μείωση των ατυχημάτων.

Το πρόγραμμα θα προχωρήσει σε μία κοινωνικο-οικονομική και συμπεριφορική έρευνα καθώς και σε δράσεις για τη χάραξη πολιτικής.

Οι δράσεις που υποστηρίζονται είναι:

- Κινητικότητα για την Ανάπτυξη
- Πράσινα Οχήματα
- Μικρές επιχειρήσεις και Καινοτομία με ταχείες διαδικασίες για τις Μεταφορές

Κλιματικές Δράσεις, Περιβάλλον, Αποδοτικότητα των Πόρων και Πρώτες Ύλες

Οι δράσεις στη συγκεκριμένη Πρόκληση θα βοηθήσουν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, στην ασφάλεια των πρώτων υλών και στην ευημερία. Παράλληλα θα διασφαλίσουν την περιβαλλοντική ακεραιότητα, ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα με στόχο τη διατήρηση της μέσης αύξησης της θερμοκρασίας της γης κάτω από τους 2°C και θα επιτρέψουν στα οικοσυστήματα και την κοινωνία να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή και στις άλλες περιβαλλοντικές μεταβολές.

Η δράση αυτή χρηματοδοτεί την έρευνα και καινοτομία στους παρακάτω ειδικούς στόχους:

- Να επιτύχουν την αποδοτικότητα των πόρων - και του νερού - και μία οικονομία και κοινωνία ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή
- Την προστασία και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και οικοσυστημάτων
- Τη βιώσιμη προμήθεια και χρήση των πρώτων υλών με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών του αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού μέσα στα βιώσιμα όρια των παγκόσμιων φυσικών πόρων και οικοσυστημάτων.

Οι δράσεις που θα καλυφθούν είναι:

- Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- Η προστασία του περιβάλλοντος, η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, του νερού, της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων
- Η διασφάλιση της βιωσιμότητας στην προμήθεια μη ενεργειακών και μη αγροτικών πρώτων υλών
- Η διευκόλυνση της μετάβασης σε μία πράσινη οικονομία και κοινωνία μέσω οικο-καινοτομιών
- Η ανάπτυξη μίας ολοκληρωμένης και βιώσιμης παγκόσμιας παρατήρησης του περιβάλλοντος και πληροφοριακών συστημάτων
- Η πολιτιστική κληρονομιά

Η Ευρώπη σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο – Καινοτόμες, στοχαστικές κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς.

Η Ευρώπη αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις στη μείωση των ανισοτήτων και του κοινωνικού αποκλεισμού. 80 εκατομμύρια άνθρωποι βρίσκονται στα όρια της φτώχειας και 14 εκατομμύρια νέοι έχουν εγκαταλείψει την εκπαίδευση, δεν απασχολούνται και δεν

καταρτίζονται. Η οικονομική κρίση που οδήγησε σε μεγάλους ρυθμούς ανεργίας δεν έχει ξεπεραστεί. Αυτές είναι σημαντικές προκλήσεις για το μέλλον της Ευρώπης. Την ίδια στιγμή υπάρχει ένα σημαντικό δυναμικό για την Ευρώπη μέσω των ευκαιριών που δίνονται, όπως η καινοτομία και η εμπλοκή των πολιτών. Η στήριξη των στοχαστικών, καινοτόμων και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών είναι προαπαιτούμενη για μία βιώσιμη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Οι κύριες δράσεις θα εστιάσουν σε:

- Νέες ιδέες, στρατηγικές και διοικητικές δομές για να ξεπεραστεί η κρίση στην Ευρώπη (ανθεκτική οικονομική και νομισματική Ένωση, ατζέντα για την ανάπτυξη της ΕΕ, κοινωνικές πολιτικές, το μέλλον της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, οι νέες τεχνολογίες στο δημόσιο τομέα)
- Η νέα γενιά σε μία καινοτόμο, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη (εργασιακή ασφάλεια, κινητοποίηση των νέων, εκπαίδευση ενηλίκων, κοινωνική και πολιτική εμπλοκή των νέων, εκμοντερνισμός των δημόσιων οργανισμών)
- Στοχαστικές κοινωνίες: Η διάδοση της Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, οι χρήσεις του παρελθόντος, 3D μοντέλα για την προσέγγιση των πολιτιστικών αγαθών
- Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παίκτης: εστιάζοντας στην συνεργασία με τρίτες χώρες, στη νέα γεωπολιτική κατάσταση στη Μεσόγειο, τη συνεργασία με εταίρους της Ευρώπης στα ανατολικά και με άλλες τρίτες χώρες
- Νέες δομές καινοτομίας στο δημόσιο τομέα, ανοιχτή διακυβέρνηση, επιχειρηματικά καινοτόμα μοντέλα, καινοτόμα κοινωνία των πολιτών, ΤΠΕ για τη γνώση και την κοινωνική ένταξη

Συμπερασματικά η Κοινωνική Πρόκληση του HORIZON 2020 στοχεύει στην καλύτερη κατανόηση της Ευρώπης, παρέχοντας λύσεις και στηρίζοντας την κοινωνική ένταξη, τις στοχαστικές καινοτόμες ευρωπαϊκές κοινωνίες με τη βοήθεια ενός καινοτόμου δημόσιου τομέα στο πλαίσιο των νέων μετασχηματισμών και των αυξανόμενων παγκόσμιων αλληλεξαρτήσεων.

Ασφαλείς κοινωνίες – Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της.

Οι πρωταρχικοί στόχοι της Πρόκλησης για Ασφαλείς Κοινωνίες είναι:

- Να ενισχύσουν την αντοχή της κοινωνίας ενάντια σε φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές, με την ανάπτυξη νέων μοντέλων διαχείρισης κρίσεων, τη διαλειτουργικότητα της επικοινωνίας και την ανάπτυξη νέων λύσεων για την προστασία των κρίσιμων υποδομών
- Να καταπολεμήσουν το έγκλημα και την τρομοκρατία με τη βοήθεια νέων εργαλείων
- Να βελτιώσουν την ασφάλεια των συνόρων, την ασφάλεια της προμηθευτικής αλυσίδας και τη στήριξη των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης σε θέματα αποτροπής συρράξεων και εγκαθίδρυσης ειρήνης
- Την παροχή ενισχυμένης ασφάλειας στο διαδίκτυο

Ποιος έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση;

Πρόσβαση στη χρηματοδότηση έχουν τόσο ιδιώτες, όσο και ΟΤΑ α' και β' βαθμού.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Έως 85% χρηματοδότηση από την ΕΕ.

Τα ποσά χρηματοδότησης του άξονα για την **Κοινωνική Πρόκληση** είναι:

- Υγεία, Δημογραφικές Αλλαγές και Ευημερία – 7.472εκ. ευρώ
- Ασφάλεια Τροφίμων, Αειφόρος Γεωργία και Δασοκομία, Έρευνα για το Νερό των Θαλασσών και των Εσωτερικών Υδάτων και Βιοοικονομία – 3.851εκ. ευρώ
- Ασφαλής, Καθαρή και Αποδοτική Ενέργεια – 5.931εκ. ευρώ
- Έξυπνες, Πράσινες και Ολοκληρωμένες Μεταφορές – 6.339εκ. ευρώ
- Κλιματικές Δράσεις, Περιβάλλον, Αποδοτικότητα των Πόρων και Πρώτες Ύλες – 3.081εκ. ευρώ
- Η Ευρώπη σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο – Καινοτόμες, στοχαστικές κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς – 1.310εκ. ευρώ
- Ασφαλείς κοινωνίες – Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της – 1.695εκ. ευρώ

Η χρηματοδότηση για τους δύο ειδικούς στόχους είναι:

- Διάδοση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής – 816εκ. ευρώ
- Επιστήμη μαζί με την κοινωνία και για την κοινωνία – 462εκ. ευρώ

Λοιπές πληροφορίες

Η διαδικασία για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι σχετικά απλή και γίνεται online μέσω της σχετικής ιστοσελίδας του προγράμματος σε τέσσερα βασικά αρχικά βήματα πλην την υποβολή πρότασης:

- Εύρεση της κατάλληλης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος
- Εύρεση εταίρων ή αίτηση ως άτομο
- Δημιουργία ενός λογαριασμού στο σχετικό portal
- Καταχώριση του οργανισμού

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

<http://www.ekt.gr/horizon2020/>

8. EUROPE FOR CITIZENS 2014-2020

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες», που εγκρίθηκε για την περίοδο 2014-2020, είναι ένα σημαντικό μέσο που αποσκοπεί στην ενθάρρυνση 500 εκατομμυρίων κατοίκων της Ένωσης να διαδραματίσουν μεγαλύτερο ρόλο στην ανάπτυξη της Ένωσης. Με τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και δραστηριοτήτων στις οποίες μπορούν να συμμετάσχουν οι πολίτες, το πρόγραμμα προωθεί την κοινή ιστορία και τις αξίες της Ευρώπης και ενθαρρύνει μια αίσθηση κυριότητας για τον τρόπο με τον οποίον αναπτύσσεται η Ένωση.

Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- Να βοηθήσει τους πολίτες να κατανοήσουν την Ένωση, την ιστορία και την πολυμορφία της
- Να προωθήσει την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και να βελτιώσει τις συνθήκες για τη συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά, σε επίπεδο Ένωσης

Οι ειδικοί στόχοι που θα επιδιωχθούν σε διακρατικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο είναι:

- Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη μνήμη, την κοινή ιστορία και τις αξίες καθώς και τον σκοπό της Ένωσης, δηλαδή την προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της μέσα από την τόνωση του διαλόγου, του προβληματισμού και της ανάπτυξης δικτύων
- Ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά σε ενωσιακό επίπεδο, με υποβοήθηση των πολιτών να κατανοήσουν τη διαδικασία χάραξης πολιτικής της Ένωσης και με την προώθηση ευκαιριών για κοινωνική και διαπολιτισμική δράση και εθελοντισμό σε επίπεδο Ένωσης.

Διαχείριση του προγράμματος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας (ΓΔ COMM) είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την ομαλή λειτουργία του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες». Διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό και ορίζει στόχους, στρατηγικές και τομείς δράσης που έχουν προτεραιότητα για το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και των κριτηρίων, σε συνεχή βάση, μετά από διαβούλευση με την επιτροπή του προγράμματος. Επιπλέον, καθοδηγεί και εποπτεύει τη γενική υλοποίηση, παρακολουθήση και αξιολόγηση του προγράμματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναθέσει την ευθύνη για τις εργασίες που σχετίζονται με την υλοποίηση του προγράμματος στον Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού.

Ο Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA)

Ο EACEA, που θεσπίστηκε με την απόφαση 2013/776/EU της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 18.12.2013, είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση των περισσότερων δραστηριοτήτων του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες». Ο EACEA έχει αναλάβει τη διαχείριση του πλήρους κύκλου ζωής των έργων αυτών, περιλαμβανομένης της εκπόνησης προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, της επιλογής των έργων και της υπογραφής των αποφάσεων/συμφωνιών επιδότησης, της δημοσιονομικής διαχείρισης, της εποπτείας των έργων, της επικοινωνίας με τους δικαιούχους και των επιτόπιων ελέγχων.

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Το πρόγραμμα έχει συνολικό προϋπολογισμό 185.468.000 ευρώ για όλη την περίοδο 2014-2020.

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Το πρόγραμμα υλοποιείται σε **δύο σκέλη** και σε μία **οριζόντια δράση**:

- **Σκέλος 1: Ευρωπαϊκή μνήμη:** Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη μνήμη, την κοινή ιστορία, καθώς και τις αξίες και το στόχο της Ένωσης.

και

- **Σκέλος 2: Συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά:** Ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά σε ενωσιακό επίπεδο.

Τα μέτρα στο σκέλος 2 είναι τα εξής:

- **Μέτρο 1: Αδελφοποίηση πόλεων**
- **Μέτρο 2: Δίκτυα πόλεων**
- **Μέτρο 3: Έργα της κοινωνίας των πολιτών**

Τα δύο σκέλη συμπληρώνονται από μια **οριζόντια δράση**:

Αξιοποίηση: Ανάλυση, διάδοση και χρήση των αποτελεσμάτων των έργων

Η κατανομή του προϋπολογισμού για τα επιμέρους σκέλη έχει ως εξής:

Ευρωπαϊκή μνήμη: περίπου 20%

Συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά: περίπου 60%

Οριζόντια δράση - Αξιοποίηση: περίπου 10%

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Τα βασικά χαρακτηριστικά που διαπνέουν το πρόγραμμα είναι:

- Ισότιμη πρόσβαση
- Διακρατικότητα και τοπική διάσταση
- Διαπολιτισμικός διάλογος
- Εθελοντισμός – έκφραση της ιδιότητας του ενεργού ευρωπαίου πολίτη

Ποιος έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση;

Πρόσβαση στη χρηματοδότηση έχουν οι δημόσιοι φορείς ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οργανισμοί, με έδρα σε μία από τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα (τα 28 κράτη-μέλη της ΕΕ και υπό όρους οι προσχωρούσες - υποψήφιας χώρες).

Ποσοστά χρηματοδότησης

Η επιδότηση υπολογίζεται βάσει ενός συστήματος χρηματοδότησης κατ' αποκοπή ποσών σταθερών ανά «τμήματα». Οι ίδιες παράμετροι ισχύουν για όλες τις συμμετέχουσες χώρες.

Τα κατ' αποκοπή ποσά καλύπτουν όλες τις επιλέξιμες δαπάνες των δράσεων, δηλαδή:

- δαπάνες προσωπικού, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τη δράση,
- δαπάνες μετακίνησης και διαμονής των συμμετεχόντων στις εκδηλώσεις,
- ενοικίαση αίθουσας/διερμηνείας/μετάφρασης που είναι αναγκαίες για τη διεξαγωγή των εκδηλώσεων,
- δαπάνες επικοινωνίας/διάδοσης συνδεδεμένες με τις εκδηλώσεις,
- δαπάνες συντονισμού που δημιουργούνται από τη συμμετοχή πολλών οργανισμών,
- δαπάνες έρευνας και εργαλεία πληροφορικής απαραίτητα για τις προπαρασκευαστικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των δράσεων 1 και 2.3

Ειδικές συνθήκες

Η διαδικασία υποβολής των αιτημάτων των δήμων για τη χορήγηση ή μη της σύμφωνης γνώμης, πρέπει να πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Κάθε πρόταση δήμου για τη συμμετοχή του σε μια από τις παραπάνω μορφές διεθνούς συνεργασίας, πρέπει να συνοδεύεται από την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου
- Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη και να αποτυπώνει με αναλυτικό τρόπο την προστιθέμενη αξία και τους τομείς της εν λόγω συνεργασίας με τον αλλοδαπό ΟΤΑ. Στην περίπτωση των αδελφοποιήσεων πόλεων αυτές θα πρέπει να αποτελούν το επιστέγασμα και όχι την απαρχή μιας συνεργασίας μεταξύ δύο ΟΤΑ.
- Οι αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα, πρέπει να αποστέλλονται άμεσα και έγκαιρα στην Επιτροπή.

Λοιπές πληροφορίες

Η διαδικασία επιλογής για κάθε ένα σκέλος έχει ως εξής:

Σκέλος 1 – Ευρωπαϊκή μνήμη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζεται σε θεμελιώδεις αξίες όπως η ελευθερία, η δημοκρατία και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προκειμένου να εκτιμηθεί πλήρως η σημασία τους, είναι αναγκαίο να διατηρηθεί ζωντανή η μνήμη του παρελθόντος ως μέσο υπέρβασης του παρελθόντος και οικοδόμησης του μέλλοντος.

Στο πλαίσιο του σκέλους αυτού μπορούν να υποστηριχθούν οι ακόλουθοι τύποι έργων:

- Δραστηριότητες που απευθύνουν κάλεσμα για προβληματισμό σχετικά με την Ευρωπαϊκή πολιτιστική ποικιλομορφία και τις κοινές αξίες. Τα έργα που θα υποστηριχθούν θα εξετάζουν τα αίτια των απολυταρχικών καθεστώτων και θα τιμούν τη μνήμη των θυμάτων.
- Δραστηριότητες που αφορούν καθοριστικές στιγμές και σημεία αναφοράς της πρόσφατης ευρωπαϊκής ιστορίας. Θα χρηματοδοτηθούν έργα που ενθαρρύνουν την ανεκτικότητα, την αμοιβαία κατανόηση, το διαπολιτισμικό διάλογο και τη συμφιλίωση ως μέσο υπέρβασης του παρελθόντος και οικοδόμησης του μέλλοντος.

Στα έργα του σκέλους αυτού αναμένεται να συμμετέχουν αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ερευνητικά ιδρύματα κλπ., ενώ επιδιώκεται η διακρατικότητα με τη μορφή διακρατικών εταιρικών σχέσεων και δικτύων.

Η μέγιστη επιλέξιμη επιδότηση για ένα έργο είναι 100.000 ευρώ, ενώ η μέγιστη διάρκεια των έργων είναι 18 μήνες.

Σκέλος 2 – Συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες και στα κοινά

Το σκέλος αυτό θα υποστηρίξει δραστηριότητες που καλύπτουν τη συμμετοχή των πολιτών κατά την ευρύτερη δυνατή έννοια με ιδιαίτερη εστίαση σε δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με τις πολιτικές της Ένωσης, με σκοπό να συμμετάσχουν έμπρακτα στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της Ένωσης σε τομείς που σχετίζονται με τους στόχους του προγράμματος.

Ειδικότερα:

Αδελφοποίηση πόλεων

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην υποστήριξη έργων όπου θα συμμετέχει ευρύ φάσμα πολιτών από αδελφοποιημένες πόλεις σε θέματα που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του προγράμματος. Δίνεται προτεραιότητα σε έργα που έχουν ως στόχο τις προτεραιότητες

οι οποίες ορίζονται κάθε χρόνο για το εν λόγω μέτρο. Κινητοποιώντας τους πολίτες σε τοπικό και ενωσιακό επίπεδο ώστε να συζητούν για συγκεκριμένα ζητήματα από την ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα, το μέτρο αυτό θα επιδιώξει να προωθήσει τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της Ένωσης και να αναπτύξει ευκαιρίες για κοινωνική δέσμευση και εθελοντισμό σε επίπεδο Ένωσης. Η αδελφοποίηση πρέπει να νοηθεί υπό ευρεία έννοια, δηλ. ως αναφερόμενη στους δήμους που υπέγραψαν ή έχουν δεσμευτεί να υπογράψουν συμφωνίες αδελφοποίησης, καθώς και στους δήμους που έχουν άλλες μορφές εταιρικών σχέσεων για την ενίσχυση της συνεργασίας και των πολιτιστικών δεσμών τους.

Οι αιτούντες πρέπει να είναι:

- Πόλεις/δήμοι
- Επιτροπές αδελφοποίησης
- Άλλοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που εκπροσωπούν τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κάθε πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- Δήμους από δύο (2) τουλάχιστον συμμετέχουσες χώρες, μία εκ των οποίων να είναι κράτος μέλος της ΕΕ.
- Τη συμμετοχή τουλάχιστον εικοσιπέντε (25) προσκεκλημένων συμμετεχόντων. «Προσκεκλημένοι συμμετέχοντες» είναι οι αλλοδαποί συμμετέχοντες που αποστέλλονται από τους δήμους εταίρους.

Η μέγιστη διάρκεια της συνάντησης είναι 21 ημέρες, ενώ η μέγιστη επιδότηση που μπορεί να δοθεί ανά σχέδιο είναι 25.000 ευρώ.

Δίκτυα Πόλεων

Δήμοι και ενώσεις που συνεργάζονται σε ένα κοινό θέμα με μακροπρόθεσμη προοπτική μπορεί να επιθυμούν να αναπτύξουν δίκτυα πόλεων για να κάνουν τη συνεργασία τους περισσότερο βιώσιμη. Η δικτύωση μεταξύ δήμων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος φαίνεται να είναι ένα σημαντικό μέσο για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής καλών πρακτικών. Η αδελφοποίηση είναι ένας ισχυρός δεσμός για τους δήμους. Ως εκ τούτου, το δυναμικό των δικτύων που δημιουργούνται από μια σειρά δεσμών αδελφοποίησης πόλεων θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη θεματικής και μακροχρόνιας συνεργασίας των πόλεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει την ανάπτυξη τέτοιων δικτύων, τα οποία είναι σημαντικά για την εξασφάλιση διαρθρωμένης, έντονης και πολύπλευρης συνεργασίας, συμβάλλοντας έτσι στη μεγιστοποίηση του αντικτύπου του προγράμματος.

Τα δίκτυα πόλεων αναμένεται:

- Να ενσωματώνουν ένα φάσμα δραστηριοτήτων γύρω από τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος που θα εξεταστούν στο πλαίσιο των στόχων ή των ετήσιων προτεραιοτήτων του προγράμματος
- Να έχουν καθορισμένες ομάδες-στόχους για τις οποίες τα επιλεγμένα θέματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά και να συμμετέχουν δραστήρια σε αυτά μέλη της κοινότητας στον θεματικό τομέα (δηλ. ειδικοί, τοπικές ενώσεις, πολίτες και ομάδες πολιτών που ενδιαφέρονται άμεσα για το θέμα κ.λπ.)
- Να λειτουργούν ως βάση για μελλοντικές πρωτοβουλίες και δράσεις μεταξύ των πόλεων που συμμετέχουν, όσον αφορά τα θέματα που εξετάζονται ή ενδεχομένως άλλα θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Για να είναι επιλέξιμοι, οι αιτούντες πρέπει να εδρεύουν σε μία από τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και να είναι:

- Πόλεις/δήμοι ή οι επιτροπές αδελφοποίησης ή τα δίκτυά τους.
- Άλλα επίπεδα αρχών τοπικής/περιφερειακής αυτοδιοίκησης.
- Ομοσπονδίες/ενώσεις αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που εκπροσωπούν τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης

Εκτός από τη φύση των αιτούντων, οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να είναι εταίροι σε αυτά τα έργα.

Ένα σχέδιο πρέπει να προβλέπει τα εξής:

- Τη συμμετοχή δήμων από τέσσερις (4) τουλάχιστον συμμετέχουσες χώρες, μία εκ των οποίων να είναι κράτος μέλος της ΕΕ
- Να περιλαμβάνει τουλάχιστον 30% προσκεκλημένους συμμετέχοντες. Οι «προσκεκλημένοι συμμετέχοντες» είναι διεθνείς συμμετέχοντες απεσταλμένοι των επιλέξιμων εταίρων
- Το 30% των συμμετεχόντων κάθε εκδήλωσης να προέρχεται από επιλέξιμες χώρες εκτός της χώρας υποδοχής.
- 4 εκδηλώσεις σε οποιαδήποτε από τις επιλέξιμες χώρες.

Η μέγιστη διάρκεια ενός σχεδίου είναι 24 μήνες, ενώ το μέγιστο επιλέξιμο ποσό για επιδότηση σχεδίου στο πλαίσιο αυτού του μέτρου είναι 150.000 ευρώ. Να σημειωθεί επίσης ότι σε αυτό το μέτρο, και όχι για τις αδελφοποιήσεις πόλεων, εφαρμόζεται προχρηματοδότηση 50% της συνολικής επιδότησης.

Έργα της κοινωνίας των πολιτών

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην υποστήριξη έργων που προωθούνται από διακρατικές εταιρικές σχέσεις και δίκτυα στα οποία συμμετέχουν απευθείας οι πολίτες. Τα εν λόγω έργα συγκεντρώνουν πολίτες από διάφορους ορίζοντες, σε δραστηριότητες άμεσα συνδεδεμένες με τις πολιτικές της Ένωσης, με στόχο να τους δώσουν μια ευκαιρία να συμμετάσχουν έμπρακτα στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της Ένωσης σε τομείς που σχετίζονται με τους στόχους του προγράμματος.

Ένα έργο της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο από τις ακόλουθες τρεις κατηγορίες δραστηριοτήτων:

- **Πρώθηση κοινωνικής δέσμευσης και αλληλεγγύης:** δραστηριότητες που μπορούν να προωθήσουν το διάλογο/τις εκστρατείες/τις δράσεις στα θέματα κοινού ενδιαφέροντος στο ευρύτερο πλαίσιο των δικαιωμάτων και ευθυνών των πολιτών της Ένωσης και να δημιουργήσουν τη σύνδεση της ευρωπαϊκής πολιτικής ατζέντας και της διαδικασίας χάραξης πολιτικής.
- **Συλλογή απόψεων:** δραστηριότητες με στόχο τη συλλογή των μεμονωμένων απόψεων των πολιτών για ένα συγκεκριμένο θέμα που ορίζεται κάθε χρόνο, προωθώντας την προσέγγιση από τη βάση [περιλαμβανομένης της χρήσης κοινωνικών δικτύων, διαδικτυακών σεμιναρίων (webinars) κ.λπ.] και την παιδεία για τα μέσα.
- **Εθελοντισμός:** δραστηριότητες που προάγουν την αλληλεγγύη των πολιτών της Ένωσης και γενικότερα

Μέγιστη επιλέξιμη επιδότηση για ένα έργο είναι 150.000 ευρώ.

Είδη επιδοτήσεων:

Γίνεται διάκριση μεταξύ των επιδοτήσεων δράσεων και των επιδοτήσεων λειτουργίας που χορηγούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες».

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ μπορούν να χορηγούνται για έργα (και στα δύο σκέλη), δηλαδή για δράσεις με περιορισμένη διάρκεια, κατά την οποία υλοποιούνται οι προτεινόμενες συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Οι **ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ** διαφέρουν από τις επιδοτήσεις δράσεων, κατά το ότι παρέχουν χρηματοδοτική στήριξη για τις δαπάνες που απαιτούνται για την ορθή διεξαγωγή των συνήθων και μόνιμων δραστηριοτήτων ενός οργανισμού.

Αυτό σημαίνει: δαπάνες προσωπικού, το κόστος των εσωτερικών συνεδριάσεων, δημοσιεύσεων, πληροφόρησης και διάδοσης, οι δαπάνες μετακίνησης που προκύπτουν από την υλοποίηση του προγράμματος εργασίας, πληρωμές μισθωμάτων, απόσβεση και άλλες δαπάνες που συνδέονται άμεσα με το πρόγραμμα εργασίας του οργανισμού.

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<https://www.citizensforeurope.eu/>

9. CREATIVE EUROPE

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα «Creative Europe» στηρίζει τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς και έχει συνολικό προϋπολογισμό περίπου 1,54 δισεκατομμύρια ευρώ. Το πρόγραμμα βοηθά και τους δυο τομείς να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες της ψηφιακής εποχής και της παγκοσμιοποίησης. Επίσης τους επιτρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση και κοινωνική συνοχή. Το σημαντικό είναι ότι προσφέρει νέες διεθνείς ευκαιρίες, αγορές και κοινό σε αυτούς τους τομείς.

Το πρόγραμμα αποτελείται από:

- το επιμέρους πρόγραμμα MEDIA αφιερωμένο στους οπτικοακουστικούς δημιουργικούς και πολιτιστικούς τομείς.
- το επιμέρους πρόγραμμα «Culture» για τους μη-οπτικοακουστικούς δημιουργικούς και πολιτιστικούς τομείς.
- ένα διατομεακό σκέλος, το οποίο περιλαμβάνει ένα μηχανισμό εγγυοδοσίας 121 εκατομμυρίων ευρώ για τον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα, που παρέχει στις σχετικές ΜΜΕ ευκαιρίες για πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Οι στόχοι του Creative Europe είναι:

- Να βοηθήσει τον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που δίνονται κατά την μετάβαση στην ψηφιακή εποχή και την παγκοσμιοποίηση.
- Να ενεργοποιήσει τους τομείς ώστε να εκμεταλλευτούν το οικονομικό δυναμικό τους, συνεισφέροντας στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην απασχόληση και την κοινωνική συνοχή.
- Να δώσει τη δυνατότητα στον ευρωπαϊκό πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα να αποκτήσουν πρόσβαση σε ευκαιρίες, αγορές και ακροατήρια.

Η χρηματοδότηση θα κατευθυνθεί κυρίως σε:

- 2.500 καλλιτέχνες και επαγγελματίες του πολιτισμού
- 2.000 κινηματογράφους
- 800 ταινίες
- 4.500 μεταφράσεις βιβλίων

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Το πρόγραμμα έχει συνολικό προϋπολογισμό 1,54 δισ. ευρώ.

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Το υπο-πρόγραμμα του Πολιτισμού βοηθάει τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς οργανισμούς να λειτουργήσουν σε διεθνές επίπεδο και προωθεί τη διασυνοριακή κινητικότητα των έργων και των επαγγελματιών του πολιτισμού. Παρέχει χρηματοδότηση σε έργα με ευρωπαϊκή διάσταση στοχεύοντας στη διάχυση του πολιτιστικού περιεχομένου σε διασυνοριακό επίπεδο. Οι δυνατότητες χρηματοδότησης καλύπτουν μία μεγάλη γκάμα έργων: Συνεργατικά σχήματα, λογοτεχνικές μεταφράσεις, δίκτυα ή πλατφόρμες. Οι επιδοτούμενες δραστηριότητες στοχεύουν στη ενεργοποίηση των επαγγελματιών του πολιτισμού στο διεθνή χώρο.

Το υπο-πρόγραμμα Media υποστηρίζει τον κινηματογράφο στην Ευρώπη και τη βιομηχανία των Οπτικοακουστικών μέσων, ώστε να αναπτύξουν, να διαδώσουν και να προωθήσουν τα έργα τους. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ενεργοποίηση του Ευρωπαϊκού κινηματογράφου και των οπτικοακουστικών έργων συμπεριλαμβανομένων των ταινιών μεγάλου μήκους, των τηλεοπτικών σειρών, των ντοκιμαντέρ και των νέων μέσων ενημέρωσης, ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση σε αγορές εκτός των εθνικών και ευρωπαϊκών συνόρων. Χρηματοδοτεί εκπαιδευτικά σχήματα καθώς και σχήματα δημιουργίας ταινιών.

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Η διασυνοριακή διάσταση
- Τα μεμονωμένα έργα
- Η στήριξη πρωτοβουλιών με στόχους που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό κεφάλαιο για τον πολιτισμό, την Ευρωπαϊκή Κληρονομιά, τις Ημέρες Ευρωπαϊκής Κληρονομιάς και τα πέντε βραβεία της ΕΕ (Ευρωπαϊκά βραβεία για την Πολιτιστική κληρονομιά/ Βραβεία Eurora Nostra, Ευρωπαϊκά Βραβεία για τη Σύγχρονη Αρχιτεκτονική, Ευρωπαϊκά Βραβεία για τη Λογοτεχνία, Βραβεία European Border Breakers και Βραβεία της ΕΕ για τα Media)

Ποιος έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση;

Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό σε πολιτιστικούς και δημιουργικούς οργανισμούς των κρατών – μελών της ΕΕ, όπως και σε χώρες εκτός της ΕΕ. Εκτός της Νορβηγίας και της Ισλανδίας, οι χώρες που μπορούν να συμμετέχουν είναι: η Αλβανία, Η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο και η Σερβία.

Αιτήσεις από μεμονωμένα άτομα δεν γίνονται δεκτές. Ωστόσο, περίπου 250.000 άτομα θα επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση μέσω των ίδιων των έργων. Γραφεία Δημιουργικής Ευρώπης έχουν συσταθεί σε όλα τα Κράτη Μέλη για την παροχή στήριξης και καθοδήγησης στους αιτούντες.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Τα επί μέρους ποσοστά χρηματοδότησης επιμερίζονται ως εξής:

- Το υπο-πρόγραμμα για τον Πολιτισμό 31% της συνολικής χρηματοδότησης για το 2014-2020
- Το υπο-πρόγραμμα Media 56% της συνολικής χρηματοδότησης 2014-2020
- Το Διατομεακό σκέλος 13% της συνολικής χρηματοδότησης

Οι δικαιούχοι χρηματοδοτούνται κυρίως σε ποσοστό 50% (ενώ υπάρχουν και διακυμάνσεις κατά περίπτωση)

Ειδικές συνθήκες

Το πρόγραμμα Creative Europe έχει και ένα Διατομεακό σκέλος το οποίο αποτελείται από δύο μέρη. Τη Χρηματοδοτική Διευκόλυνση Εγγυήσεων την οποία διαχειρίζεται το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων και ξεκίνησε να λειτουργεί από το 2016 με στόχο να διευκολύνει τις μικρές επιχειρήσεις να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό. Το δεύτερο μέρος του διατομεακού σκέλους στοχεύει στην παροχή στήριξης για την εκπαίδευση, την ανάλυση και συλλογή δεδομένων ώστε να βελτιωθεί η διαδικασία χάραξης πολιτικής βάσει στοιχείων, με τη χρηματοδότηση πειραματικών έργων που ενεργοποιούν τις συνέργειες μεταξύ του οπτικοακουστικού, του πολιτιστικού και του δημιουργικού κλάδου.

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<https://eacea.ec.europa.eu>

10. ERASMUS+

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα Erasmus+ στοχεύει στη βελτίωση των δεξιοτήτων κυρίως των νέων αλλά και της απασχολησιμότητας, καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Το πρόγραμμα θα διαρκέσει επτά έτη και ο προϋπολογισμός του θα ανέλθει σε 14,7 δισ. ευρώ, δηλαδή, είναι αυξημένος κατά 40% σε σύγκριση με τα σημερινά επίπεδα δαπανών, αντανακλώντας τη δέσμευση της ΕΕ να επενδύσει στους τομείς αυτούς.

Μέσω του Erasmus+ πάνω από 4 εκατομμύρια Ευρωπαίοι θα μπορέσουν να σπουδάσουν, να επιμορφωθούν, να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα καθώς και να συμμετάσχουν σε δράσεις εθελοντισμού στο εξωτερικό.

Επίσης, το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει διακρατικές συμπράξεις μεταξύ ιδρυμάτων και οργανισμών στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία και να γεφυρωθεί ο κόσμος της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας, με απώτερο στόχο να καλυφθούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων που αντιμετωπίζουμε στην Ευρώπη.

Το Erasmus+ θα στηρίξει παράλληλα τις εθνικές προσπάθειες για εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Στον τομέα του αθλητισμού, θα χρηματοδοτήσει τοπικές δράσεις καθώς και διασυνοριακά σχέδια αντιμετώπισης προβλημάτων όπως οι στημένοι αγώνες, το ντοπάρισμα, η βία και ο ρατσισμός.

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 14,7 δισ. ευρώ.

Ο προϋπολογισμός για την τρέχουσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων (1^η περίοδος 2015) εκτιμάται σε 1.736,4εκ. ευρώ. Ειδικότερα ως προς τη δράση για τη Νεολαία, ο προϋπολογισμός της 1ης πρόσκλησης ανέρχεται σε 171,7εκ. ευρώ, ενώ για τον Αθλητισμό ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 16,8εκ. ευρώ.

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Το Erasmus+ είναι η συνένωση επτά υφιστάμενων ήδη προγραμμάτων της ΕΕ στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, ενώ για πρώτη φορά, περιλαμβάνεται & ο τομέας του αθλητισμού.

Δεδομένου ότι αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα, το Erasmus+ παρέχει περισσότερες δυνατότητες συνεργασίας στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας, και του αθλητισμού· εξάλλου, οι όροι συμμετοχής και χρηματοδότησης έχουν απλουστευθεί, σε σύγκριση με τα προηγούμενα προγράμματα.

Erasmus+ και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Για την επίτευξη των στόχων του, το πρόγραμμα Erasmus+ υποστηρίζει βασικές δράσεις για τους τομείς **Νεολαία και Αθλητισμό** που αφορούν στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Παρακάτω αναφέρονται αυτές οι δράσεις καθώς και οι ειδικοί στόχοι για τον κάθε έναν από τους δύο τομείς.

A. Δράσεις και Ειδικοί Στόχοι στον Τομέα της Νεολαίας (μη τυπική και άτυπη μάθηση)

Οι δράσεις του τομέα της Νεολαίας που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα είναι:

- Τα σχέδια κινητικότητας για τους νέους (ανταλλαγές νέων και ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία) και τα άτομα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας
- Οι εκδηλώσεις μεγάλης κλίμακας της ευρωπαϊκής εθελοντικής υπηρεσίας
- Οι στρατηγικές συμπράξεις
- Η ανάπτυξη ικανοτήτων/δυνατοτήτων στον τομέα της νεολαίας
- Ο διάλογος μεταξύ των νέων και των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων στον τομέα της νεολαίας
- Συνεδρίαση μεταξύ των νέων και των υπευθύνων για τη λήψη αποφάσεων

Οι ειδικοί στόχοι που επιδιώκονται είναι:

- Η βελτίωση του επιπέδου των σημαντικότερων ικανοτήτων και δεξιοτήτων των νέων, συμπεριλαμβανομένων και των νέων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, καθώς και η προαγωγή της συμμετοχής τους στη δημοκρατική ζωή της Ευρώπης και στην αγορά εργασίας, της ενεργού συμμετοχής τους στα κοινά, του διαπολιτισμικού διαλόγου, της κοινωνικής ένταξης και της αλληλεγγύης, ιδίως μέσω της αύξησης των ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας των νέων, των ατόμων που απασχολούνται στον τομέα της νεολαίας, ή των οργανώσεων και των στελεχών της νεολαίας, και μέσω της ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ των νέων και της αγοράς εργασίας.
- Η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας στον τομέα της νεολαίας, ιδίως μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων νέων ή/και άλλων εμπλεκόμενων φορέων.

- Η συμβολή στη μεταρρύθμιση των ασκούμενων πολιτικών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η στήριξη της ανάπτυξης μιας πολιτικής για τη νεολαία που βασίζεται σε γνώση και σε απτά στοιχεία, καθώς και η αναγνώριση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, ιδίως μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των ασκούμενων πολιτικών, μέσω της βελτιωμένης χρήσης των μέσων της ΕΕ για τη διαφάνεια και την αναγνώριση, καθώς και μέσω της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών.
- Η ενίσχυση της διεθνούς διάστασης των δραστηριοτήτων στον τομέα της νεολαίας, καθώς και του ρόλου των εργαζομένων και των οργανώσεων στον τομέα της νεολαίας ως υποστηρικτικών δομών για τους νέους οι οποίες συμπληρώνουν την εξωτερική δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μέσω της προαγωγής της κινητικότητας και της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων από το πρόγραμμα, από χώρες εταίρους και διεθνείς οργανισμούς και μέσω της στοχοθετημένης οικοδόμησης ικανοτήτων σε χώρες εταίρους.

Β. Δράσεις και Ειδικό Στόχοι στον τομέα του Αθλητισμού

- Συμπράξεις συνεργασίας
- Ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Οι ειδικοί στόχοι που επιδιώκονται από το πρόγραμμα είναι οι εξής:

- Καταπολέμηση των διασυνοριακών κινδύνων για την ακεραιότητα του αθλητισμού, όπως η φαρμακοδιέγερση (ντόπινγκ), το «στήσιμο» αγώνων και η βία, καθώς και η κάθε μορφής μισαλλοδοξία και διακριτική μεταχείριση.
- Προώθηση και παροχή στήριξης όσον αφορά τη χρηστή διακυβέρνηση στον αθλητισμό και τη διπλή σταδιοδρομία των αθλητών.
- Προώθηση του εθελοντισμού στον αθλητισμό, καθώς και της κοινωνικής ένταξης, των ίσων ευκαιριών και της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τη σπουδαιότητα της επωφελούς για την υγεία σωματικής άσκησης μέσω της αυξημένης συμμετοχής και της ισότιμης πρόσβασης όλων στον αθλητισμό.

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος Erasmus+ είναι:

- Αναγνώριση και επικύρωση των δεξιοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων.
- Διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των σχεδίων
- Απόκτηση ανοικτής πρόσβασης σε εκπαιδευτικό υλικό, έγγραφα και μέσα που παράγονται στο πλαίσιο του Erasmus+
- Διεθνής Διάσταση
- Πολυγλωσσία
- Ισότητα και Ένταξη
- Προστασία και ασφάλεια των συμμετεχόντων

Ποιος έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση;

Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός που δραστηριοποιείται ποικιλότροπα στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού μπορεί να υποβάλει αίτηση για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

Επιπλέον, ομάδες νέων που δραστηριοποιούνται σε εργασίες για τη νεολαία, αλλά όχι απαραίτητα στο πλαίσιο οργανώσεων νεολαίας, μπορούν να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης για τη μαθησιακή κινητικότητα των νέων και οργανωτών δραστηριοτήτων για τη νεολαία, καθώς και για στρατηγικές εταιρικές σχέσεις στον τομέα της νεολαίας.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus+ είναι ανοιχτή στις ακόλουθες χώρες:

- τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- τις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ: Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία,
- τις υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες: Τουρκία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Επιπλέον, ορισμένες δράσεις του προγράμματος Erasmus+ είναι ανοικτές σε οργανισμούς που προέρχονται από χώρες εταίρους.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Έχουν θεσπιστεί **κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής** σύμφωνα με τα οποία γίνεται η αξιολόγηση των αιτήσεων. Εφόσον στα κριτήρια αυτά η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη των 60 βαθμών τότε εξετάζεται η δυνατότητα χρηματοδότησης.

Ειδικότερα:

Για τον τομέα της Νεολαίας ο μηχανισμός χρηματοδότησης περιλαμβάνει ένα αριθμό παραγόντων όπως η απόσταση μετακίνησης, το είδος της δαπάνης κλπ.

Για τον τομέα του Αθλητισμού ισχύουν τα εξής:

- Συμπράξεις Συνεργασίας: Το μέγιστο ποσό επιχορήγησης ορίζεται στα 500.000 ευρώ με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης το 80% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
- Ευρωπαϊκές Αθλητικές Οργανώσεις Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα: Για ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δεν σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Αθλητισμού 2015 το μέγιστο ποσό επιχορήγησης είναι 500.000 ευρώ. Μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης είναι το 80% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Ειδικές συνθήκες

Η υλοποίηση του προγράμματος είναι ουσιαστικά αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία έχει την τελική ευθύνη για τη λειτουργία του. Διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό και θέτει προτεραιότητες, στόχους και κριτήρια για το πρόγραμμα σε συνεχή βάση. Παρέχει καθοδήγηση και παρακολουθεί τη γενική εφαρμογή, τη συνέχεια που δίδεται και την αξιολόγηση του προγράμματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Φέρει επίσης την τελική ευθύνη για την εποπτεία και το συντονισμό των δομών που είναι αρμόδιες για την υλοποίηση του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο.

Ο Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Μέσων και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Εκτελεστικός Οργανισμός) είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση των κεντρικών δράσεων του προγράμματος Erasmus+. Ο Εκτελεστικός Οργανισμός είναι αρμόδιος για τη διαχείριση ολόκληρου του κύκλου ζωής των εν λόγω σχεδίων, από την προώθηση του προγράμματος, την ανάλυση των αιτήσεων επιχορήγησης, την επιτόπια παρακολούθηση των σχεδίων, έως τη διάδοση των αποτελεσμάτων του σχεδίου και του προγράμματος. Ο Εκτελεστικός Οργανισμός είναι αρμόδιος επίσης για τα εξής:

- Διενέργεια μελετών στους τομείς που λαμβάνουν στήριξη από το πρόγραμμα

- Διενέργεια έρευνας και δραστηριοτήτων βάσει στοιχείων στο πλαίσιο του δικτύου Ευρυδίκη
- Βελτίωση της προβολής και της συστημικής επίδρασης του προγράμματος μέσω δραστηριοτήτων διάδοσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του προγράμματος
- Διασφάλιση της συμβατικής διαχείρισης και χρηματοδότησης των φορέων και των δικτύων που λαμβάνουν στήριξη από το Erasmus+
- Διαχείριση των προσκλήσεων υποβολής προσφορών για παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο του προγράμματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε εθνικούς οργανισμούς. Οι Εθνικές Μονάδες/Εθνικές Υπηρεσίες είναι αρμόδιες για:

- Την παροχή πληροφοριών σχετικά με το πρόγραμμα
- Τη διαχείριση μιας δίκαιης και διαφανούς διαδικασίας επιλογής αιτήσεων χρηματοδότησης σχεδίων στη χώρα τους
- Την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος
- Την παροχή στήριξης σε αιτούντες και συμμετέχοντες καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των σχεδίων
- Την αποτελεσματική συνεργασία με το δίκτυο όλων των Εθνικών Μονάδων/Υπηρεσιών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Τη διασφάλιση της προβολής του προγράμματος
- Την προώθηση της διάδοσης και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του προγράμματος σε τοπικό και εθνικό επίπεδο

Εκτός των παραπάνω φορέων, συμπληρωματική εμπειρογνωμοσύνη παρέχουν και οι παρακάτω δομές:

- Δίκτυο Ευρυδίκη
- Epale
- Εθνικά γραφεία Erasmus+
- Δίκτυο Euroguidance
- Εθνικά κέντρα Europass
- Εθνικά κέντρα ακαδημαϊκής αναγνώρισης (NARIC)
- Δίκτυο εθνικών ομάδων εμπειρογνομόνων ECVET
- Κέντρα πόρων SALTO YOUTH
- Δίκτυο Eurodesk

Λοιπές πληροφορίες

Για την υποβολή ενός σχεδίου Erasmus+, οι αιτούντες πρέπει να ακολουθήσουν τα εξής τέσσερα βήματα:

- Όλοι οι οργανισμοί που συμμετέχουν στην αίτηση πρέπει να εγγραφούν στην Πύλη Συμμετεχόντων και να λάβουν ένα κωδικό ταυτοποίησης συμμετέχοντα (PIC). Οι οργανισμοί ή οι ομάδες που έχουν λάβει ήδη τον εν λόγω κωδικό μέσω της συμμετοχής τους σε άλλα προγράμματα της ΕΕ δεν χρειάζεται να εγγραφούν ξανά.

Ο κωδικός αυτός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την υποβολή αίτησης στο πρόγραμμα Erasmus+

- Να ελέγξουν τη συμμόρφωση με τα κριτήρια του προγράμματος για τη σχετική δράση ή το σχετικό πεδίο
- Να ελέγξουν τους χρηματοδοτικούς όρους
- Να συμπληρώσουν και να υποβάλουν την αίτηση

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ιδιαίτερο πλεονέκτημα στην αξιοποίηση του προγράμματος Erasmus+, καθώς περιλαμβάνεται στους φορείς που άμεσα ή έμμεσα μπορούν να εμπλακούν σε πολλές δράσεις του. Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω κάποιες δυνατότητες:

Για τους Δήμους και τα στελέχη και εργαζόμενους σε αυτούς, έχουν μεγάλο ενδιαφέρον οι δυνατότητες που δίνονται από το Erasmus+ για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και εκπαίδευση ενηλίκων, κατ' αρχή μέσα από τις δράσεις για κινητικότητα των ατόμων.

Ένας Δήμος, για παράδειγμα, μπορεί να επιλέξει έναν κατάλληλο φορέα υποδοχής στο εξωτερικό (ερευνητικό κέντρο, πανεπιστήμιο, άλλο δήμο κ.α.), στον οποίο μπορούν να μετακινηθούν άτομα από το προσωπικό του, προκειμένου να εκπαιδευτούν, να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους, να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και εμπειρία κ.α. προσόντα, που θα αξιοποιήσουν οι ίδιοι και θα μεταφέρουν και στο εργασιακό περιβάλλον τους.

Επιπλέον, ένας Δήμος, μέσα από τις δράσεις για διακρατικές συνεργασίες και συμπράξεις, μπορεί να επιλέξει κάποιο/ους φορέα στο εξωτερικό (οργανισμό, άλλο δήμο, ερευνητικό κέντρο, επιμελητήριο, συνδικαλιστική οργάνωση, πολιτιστική, αθλητική οργάνωση, ένωση νέων κ.α.), με τον οποίο να συνεργαστεί για τη δημιουργία – εκπόνηση ενός σχεδίου προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα καλύπτει ανάγκες του δήμου και του ευρύτερου αντικειμένου του (όπως καινοτόμες πρακτικές, σχέδια αντιμετώπισης παραβατικότητας, θέματα που έχουν να κάνουν με νεολαίας κ.α.).

Ένας Δήμος, επίσης, μπορεί έμμεσα να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του προγράμματος. Να αναπτύξει συμμαχίες ή να κινητοποιήσει άλλους φορείς – δικαιούχους δράσεων του Erasmus+.

Για παράδειγμα, μπορεί να κινητοποιήσει ή να φέρει σ' επαφή φορείς της νεολαίας, του αθλητισμού, εκπαιδευτικούς φορείς, κοινωνικούς φορείς, εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιμελητήρια, ΜΚΟ κ.α., που βρίσκονται στην περιφέρειά του ή εκτός, να τους φέρει σ' επαφή με φορείς του εξωτερικού, ώστε να ενταχθούν σε σχετικές δράσεις του προγράμματος, να μετακινηθούν άτομα ή/και να αναπτυχθούν συνεργασίες. Η έμμεση αυτή συμμετοχή του δήμου μπορεί να φέρει αποτελέσματα στην ανάπτυξη και την ποιοτική αναβάθμιση των δημοτών και της αγοράς εργασίας στην περιοχή του.

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

11. LIFE 2014-2020

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα LIFE αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον. Το LIFE συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», στηρίζει την εφαρμογή του 7^{ου} Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον και άλλες στρατηγικές και σχέδια της ΕΕ για το περιβάλλον και

για το κλίμα. Μέσω του προγράμματος LIFE χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη.

Οι στόχοι του προγράμματος LIFE συντίθενται στα κάτωθι:

- Το πρόγραμμα LIFE λειτουργεί ως καταλύτης
- Το πρόγραμμα προωθεί την εφαρμογή και ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων στις πολιτικές και πρακτικές των κρατών – μελών
- Θα δοθεί έμφαση στη βελτίωση της διακυβέρνησης των κρατών – μελών
- Αποτελεί σημαντικό σύνδεσμο με τις προτεραιότητες της ΕΕ: αποδοτικότητα των πόρων, απώλεια της βιοποικιλότητας και μετριασμός και κλιματική προσαρμογή

Στο πρόγραμμα LIFE για τη νέα περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020, καθιερώνονται δύο υποπρογράμματα, το πρώτο για το **Περιβάλλον** και το δεύτερο για την **Κλιματική Δράση**.

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Ο προϋπολογισμός για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 3,456 δισ. €.

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Περιβάλλον

Το σκέλος «**Περιβάλλον**» του νέου προγράμματος (καλύπτει το 75% του προϋπολογισμού) καλύπτει ως προτεραιότητες:

- περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων
- φύση και βιοποικιλότητα
- περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση

Ακολουθούν οι επί μέρους τομείς:

- **Φύση και Βιοποικιλότητα**
- **Νερό**, συμπεριλαμβανομένου του **Θαλάσσιου Περιβάλλοντος**
- **Απορρίμματα**
- **Αποδοτικότητα των Πόρων**, συμπεριλαμβανομένων των **εδαφών** και των **δασών** και **πράσινη κυκλική οικονομία**
- **Περιβάλλον και Υγεία**, συμπεριλαμβανομένων των **χημικών** και του **θορύβου**
- **Ποιότητα Ατμόσφαιρας** και **εκπομπές αέριων ρύπων** (συμπεριλαμβάνεται το αστικό περιβάλλον)
- **Πληροφόρηση και διακυβέρνηση**

Δράση για το κλίμα

Το σκέλος «**Δράση για το κλίμα**» (καλύπτει το 25% του προϋπολογισμού) καλύπτει:

- μετριασμό της κλιματικής αλλαγής
- προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση

Οι επιμέρους τομείς Προτεραιότητας περιλαμβάνουν:

- Τον **Μετριασμό της κλιματικής αλλαγής** ο οποίος συνεισφέρει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- Την **Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**, η οποία υποστηρίζει τις προσπάθειες που οδηγούν σε αυξημένη ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή
- Την **Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση**

Στους ειδικούς στόχους περιλαμβάνονται:

- Η εφαρμογή και ανάπτυξη της **Ενωσιακής πολιτικής και νομοθεσίας** και των **κύριων δράσεων** στις πολιτικές
- Η βελτίωση και ενσωμάτωση των **γνωσιακών βάσεων** στην πράξη
- Η **Ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών και σχεδίων δράσης**
- Η ανάπτυξη και κατάδειξη **καινοτόμων τεχνολογιών**, συστημάτων, μεθόδων και εργαλείων για αναπαραγωγή, μεταφορά και ενσωμάτωση

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Το πρόγραμμα LIFE εκτός από τα «παραδοσιακά έργα» όπως έργα πιλοτικά (καινοτόμα), επίδειξης, βέλτιστων πρακτικών, έργα πληροφόρησης ευαισθητοποίησης και διάδοσης περιλαμβάνει επίσης μια νέα κατηγορία έργων, τα ολοκληρωμένα έργα, στρατηγικές και έργα για το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία θα λειτουργούν σε εκτεταμένη εδαφική κλίμακα και που θα χρηματοδοτούνται από κοινού με τουλάχιστον μία ακόμη σχετική χρηματοδοτική πηγή.

Επίσης περιλαμβάνει έργα τεχνικής βοήθειας, έργα οικοδόμησης δυναμικού και προπαρασκευαστικά έργα.

Συγκεκριμένα:

Το **81%** κατ' ελάχιστο του προϋπολογισμού του προγράμματος, περίπου 2,8 δισ. ευρώ θα διοχετευτούν σε:

1. **Παραδοσιακά έργα:** καλές πρακτικές, καινοτόμα έργα επίδειξης, έργα διάδοσης/πληροφόρησης και διακυβέρνησης
2. **Ολοκληρωμένα έργα:** τα οποία στοχεύουν στην εφαρμογή σε μεγάλες περιοχές, σχεδίων και στρατηγικών που απαιτούνται από τη νομοθεσία της ΕΕ στους τομείς του νερού, της φύσης, των απορριμμάτων, της ατμόσφαιρας
3. **Προπαρασκευαστικά έργα:** που προσδιορίζονται από την Επιτροπή ώστε να στηρίξουν τις ανάγκες για την εφαρμογή και ανάπτυξη των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών πολιτικών και της νομοθεσίας
4. **Έργα οικοδόμησης δυναμικού:** οικονομική στήριξη σε δράσεις που απαιτούνται ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα των κρατών – μελών με στόχο να γίνει πιο ενεργή η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα

Οι **λειτουργικές επιχορηγήσεις** οι οποίες υποστηρίζουν ορισμένες λειτουργικές και διοικητικές δαπάνες μη κερδοσκοπικών φορέων, καθώς και οι επιδοτήσεις άλλου τύπου δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το **19%**.

Ποιος έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση;

Το πρόγραμμα LIFE μπορεί να χρηματοδοτεί δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα Τρίτων Χωρών, ενώ είναι δυνατή η συνεργασία με Διεθνείς Οργανισμούς.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Το σκέλος **Περιβάλλον** του προγράμματος χρηματοδοτείται με το 75% του συνολικού προϋπολογισμού (2,59 δισ. ευρώ) και με το υπόλοιπο 25% (864 εκ. ευρώ) χρηματοδοτείται το σκέλος για την **Κλιματική Δράση**.

Το μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης για όλα τα έργα κατά την πρώτη διάρκεια του προγράμματος (2014-2017) ανέρχεται έως το 60% των επιλέξιμων δαπανών και για τη δεύτερη περίοδο (2018-2020) έως το 55%.

Για όλη τη διάρκεια του προγράμματος (2014-2020) για τα ολοκληρωμένα έργα, τα έργα τεχνικής βοήθειας, τα προπαρασκευαστικά έργα και τα έργα που χρηματοδοτούνται στον τομέα προτεραιότητας «Φύση και Βιοποικιλότητα», η χρηματοδότηση ανέρχεται έως το 60% των επιλέξιμων δαπανών και έως το 75% των επιλέξιμων δαπανών για τα έργα που αφορούν σε οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας.

Τουλάχιστον 55% του ποσού, που προορίζεται για επιδοτήσεις δράσης στο πλαίσιο έργων για το Περιβάλλον, θα χορηγείται σε μέτρα στήριξης της διατήρησης της φύσης και βιοποικιλότητας.

Ειδικές συνθήκες

Έχουν εγκριθεί για το πρόγραμμα LIFE δύο πολυετή προγράμματα εργασίας. Το πρώτο πρόγραμμα έχει διάρκεια 4 χρόνια και το δεύτερο 3 χρόνια. Σε κάθε πολυετές πρόγραμμα εργασίας ορίζονται τα εξής:

- Η κατανομή κεφαλαίων στους τομείς προτεραιότητας, στους τύπους χρηματοδότησης στο πλαίσιο κάθε υπο-προγράμματος
- Τα θέματα έργων που υλοποιούν τις θεματικές προτεραιότητες για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στην αντίστοιχη περίοδο
- Ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα, δείκτες, στόχοι για κάθε τομέα προτεραιότητας
- Η τεχνική μεθοδολογία για τη διαδικασία επιλογής έργων και τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης για τις επιχορηγήσεις
- Ενδεικτικά χρονοδιαγράμματα

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<http://ec.europa.eu/environment/life/>

12. Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία EaSI

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI) είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο ευρωπαϊκής κλίμακας, το οποίο διαχειρίζεται άμεσα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με σκοπό τη στήριξη της απασχόλησης, της κοινωνικής πολιτικής και της εργασιακής κινητικότητας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η χρηματοδότηση του EaSI χρησιμοποιείται για να δοκιμαστούν στην πράξη και να αξιολογηθούν μεταρρυθμιστικές ιδέες, ώστε, στη συνέχεια, οι καλύτερες από αυτές να αξιοποιηθούν σε ευρύτερη κλίμακα από τα κράτη μέλη. Η έννοια της κοινωνικής καινοτομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία, βρίσκεται στον πυρήνα του EaSI. Το

πρόγραμμα θα χορηγήσει 10-14 εκατομμύρια ευρώ ετησίως για δραστηριότητες κοινωνικής καινοτομίας.

Το EaSI συναπαρτίζεται από τρία προγράμματα της ΕΕ, τα οποία λειτούργησαν αυτοτελώς μεταξύ 2007 και 2013:

- το Progress (πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη), το οποίο στήριξε την εκπόνηση και τον συντονισμό των ενωσιακών πολιτικών για την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη, την κοινωνική προστασία, τις συνθήκες εργασίας, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την ισότητα των φύλων
- το EURES (ευρωπαϊκές υπηρεσίες απασχόλησης), ένα δίκτυο συνεργασίας ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης των κρατών μελών, το οποίο ενθαρρύνει την κινητικότητα των εργαζομένων
- τις Μικροχρηματοδοτήσεις Progress, που στοχεύουν στην αύξηση της διαθεσιμότητας μικροπιστώσεων σε μεμονωμένα άτομα για την ίδρυση ή την επέκταση μικρής επιχείρησης

Με αφετηρία τον Ιανουάριο του 2014, αυτά τα προγράμματα θα σχηματίσουν τους τρεις άξονες του EaSI. Εντάσσοντας αυτά τα προγράμματα σε ένα πρόγραμμα-ομπρέλα, η Επιτροπή ευελπιστεί να αξιοποιήσει την επιτυχημένη πορεία τους και να εκπληρώσει τους κοινούς στόχους της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση της ΕΕ. Ανάμεσα στα προσδοκώμενα οφέλη αυτής της κίνησης συγκαταλέγονται ο βελτιωμένος συντονισμός μεταξύ των προγραμμάτων, η αυξημένη συνοχή της πολιτικής, καθώς και η αυξημένη αποτελεσματικότητα στην εφαρμογή και τη διαχείριση.

Το EaSI δεν αποτελεί μεμονωμένη ενέργεια. Μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Παγκοσμιοποίησης (ΕΤΠ), συγκροτεί ένα συνεκτικό σύνολο ενωσιακών προγραμμάτων για την περίοδο 2014-2020, με σκοπό την προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Το εν λόγω μέσο συνεισφέρει στη δεκαετή αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ, στηρίζοντας την υλοποίηση των στόχων της «Ευρώπης 2020» που αφορούν τον κοινωνικό τομέα και τον τομέα της απασχόλησης. Υποστηρίζει επίσης την εφαρμογή των επτά εμβληματικών πρωτοβουλιών που ξεκίνησαν το 2010, ιδίως την «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού», την «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» και τη «Νεολαία σε κίνηση».

Οι στόχοι του EaSI λειτουργούν συμπληρωματικά με μια σειρά άλλων πρόσφατων πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων, όπως ιδίως, οι δέσμες μέτρων για την απασχόληση, οι κοινωνικές επενδύσεις και η απασχόληση των νέων. Οι στόχοι του μέσου αλληλοσυμπληρώνονται με τις πτυχές του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που αφορούν τους τομείς της απασχόλησης και των κοινωνικών θεμάτων.

Οι στόχοι του EaSI είναι:

- Ενίσχυση της οικειοποίησης των στόχων της ΕΕ και του συντονισμού της δράσης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο στους τομείς της απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων και της κοινωνικής ένταξης.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης επαρκών συστημάτων κοινωνικής προστασίας και πολιτικών για την αγορά εργασίας, μέσω της προαγωγής της χρηστής διακυβέρνησης, της αμοιβαίας μάθησης και της κοινωνικής καινοτομίας.

- Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας της ΕΕ και διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της.
- Προώθηση της γεωγραφικής κινητικότητας και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης μιας ανοικτής αγοράς εργασίας.
- Ενίσχυση της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας μικροχρηματοδοτήσεων για ευάλωτες ομάδες και πολύ μικρές επιχειρήσεις, και αναβάθμιση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις κοινωνικές επιχειρήσεις.

Η εφαρμογή πολιτικών για την αντιμετώπιση κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων εμπίπτει κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και των περιφερειών. Εντούτοις, παρατηρείται αυξανόμενη συναίνεση ως προς το ότι η συντονισμένη δράση σε επίπεδο ΕΕ μπορεί να βελτιώσει την πολιτική σε τοπικό επίπεδο.

Σε αυτό το σημείο εντοπίζεται ο ρόλος του EaSI. Τα τρία προγράμματά του - τα οποία θα συνεχιστούν με τις ίδιες ονομασίες - αλληλοσυμπληρώνονται σε σημαντικό βαθμό. Αποσκοπούν όλα στην προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και της εργασιακής κινητικότητας. Επομένως, για παράδειγμα, η υλοποίηση του άξονα των μικροχρηματοδοτήσεων θα ενισχύεται και από τον άξονα Progress, ιδίως μέσω της υποστήριξης για τεχνική βοήθεια σε παρόχους μικροχρηματοδοτήσεων.

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Συνολικός προϋπολογισμός: 919.469.000 ευρώ, σε σημερινές τιμές. Ενδεικτική κατανομή κονδυλίων:

- Progress (61%, από 15% έως 20% για πειραματισμό στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής),
- ΜΧ/ΚΕ 21% και
- EURES 18%.

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Progress: Εκσυγχρονισμός της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση

Το Progress είναι το κύριο εργαλείο της ΕΕ που διαχειρίζεται άμεσα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και το οποίο στοχεύει στην προώθηση μεταρρυθμίσεων στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στο να συμβάλει στην εφαρμογή της «Ευρώπης 2020», περιλαμβανομένων των πρωταρχικών στόχων, των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών και των εμβληματικών πρωτοβουλιών της. Θα συνεχίσει να υποστηρίζει τις πολιτικές της ΕΕ σε τρεις τομείς: την προαγωγή ενός υψηλού επιπέδου ποιοτικής και βιώσιμης απασχόλησης, την εγγύηση επαρκούς και αξιοπρεπούς κοινωνικής προστασίας και την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Ειδικοί στόχοι

Σε ό,τι αφορά την απασχόληση, την κοινωνική προστασία και τις συνθήκες εργασίας κατά την περίοδο 2014-2020, το Progress θα συνεχίσει να παράγει και να διαδίδει τα συγκρίσιμα αναλυτικά στοιχεία για την ΕΕ, να υποστηρίζει την ανταλλαγή πληροφοριών, την αμοιβαία μάθηση και τον διάλογο, και να συνδράμει οικονομικά τα κράτη μέλη και τις υπόλοιπες συμμετέχουσες χώρες στην ανάπτυξη των πολιτικών τους και την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ. Το νέο πρόγραμμα θα παράσχει επίσης οικονομική στήριξη σε μη

κυβερνητικές οργανώσεις, με σκοπό, ιδίως, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και τη μείωση της φτώχειας.

Πειραματισμός στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής

Το Progress θα αυξήσει τη στήριξή του για πειραματισμούς και δοκιμές καινοτομιών στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την αγορά εργασίας, από άποψη τόσο μεθοδολογίας (πιο αυστηρά επιστημονική προσέγγιση), όσο και χρηματοδότησης (δέσμευση για τη διάθεση 10-14 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως).

Η υποστήριξη του πειραματισμού στην κοινωνική πολιτική θα έχει ως στόχο την εφαρμογή σε ευρύτερη κλίμακα - και σε επίπεδο κράτους μέλους - κοινωνικών καινοτομιών που προσφέρουν καινοτόμες απαντήσεις στις κοινωνικές ανάγκες. Θα ενισχύσει τη συγκέντρωση στοιχείων πάνω στην εφικτότητα εργασιακών και κοινωνικών καινοτομιών που παρέχουν καινοτόμες απαντήσεις πολιτικής στις κοινωνικές ανάγκες, προτού εφαρμοστούν εκ νέου σε ευρύτερη κλίμακα, εφόσον τα αποτελέσματα εμφανιστούν πειστικά.

Οι επιτυχημένες ιδέες θα αξιοποιηθούν με την οικονομική στήριξη του ΕΚΤ και άλλων πηγών. Το Progress θα χρησιμοποιήσει επίσης τον ειδικό προϋπολογισμό του για πειραματισμό στην κοινωνική πολιτική, προκειμένου να διευρύνει περαιτέρω τις προοπτικές απασχόλησης και κοινωνικής καινοτομίας.

Είδη δραστηριοτήτων που μπορούν να υποστηριχθούν από το Progress

1. Ανάλυση

α) Στοιχεία για τεκμηρίωση πολιτικής που συγκεντρώνει το Progress χρησιμοποιούνται συχνά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συμβάλλουν στην έναρξη/ενίσχυση του εθνικού διαλόγου σε όλα τα στάδια του κύκλου πολιτικής. Τα επιτυχημένα παραδείγματα του προγράμματος περιλάμβαναν/περιλαμβάνουν στοιχεία τεκμηρίωσης για πολιτικές, τα οποία έχουν συγκεντρωθεί σε σχέση με τα παρακάτω:

- **Απασχόληση:** τριμηνιαίες εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Απασχόλησης.
- **Κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη:** Βάση πληροφοριών MISSOC, συγκριτικοί πίνακες για 31 χώρες και 12 βασικούς τομείς κοινωνικής προστασίας.
- **Συνθήκες εργασίας:** Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία, πανευρωπαϊκή δημοσκόπηση για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία το 2012, με αποτελέσματα από 36 ευρωπαϊκές χώρες.
- **Ισότητα των φύλων:** Βάση δεδομένων για τη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στη λήψη σημαντικών αποφάσεων: στοιχεία για 34 χώρες σχετικά με τον αριθμό ανδρών και γυναικών σε θέσεις λήψης σημαντικών αποφάσεων στην πολιτική, τη δημόσια διοίκηση, τη δικαιοσύνη και διάφορους άλλους καίριους τομείς της οικονομίας.
- **Απαγόρευση των διακρίσεων:** Επικαιροποιημένη θεματική έκθεση για την απαγόρευση των διακρίσεων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

β) Το Progress βοηθά την Επιτροπή στη διασφάλιση της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ στα κράτη μέλη μέσω τακτικής παρακολούθησης. Έχει υποστηρίξει ενεργά την ανάπτυξη και την τροποποίηση νομικών πρωτοβουλιών, ιδίως αναφορικά με τις συνθήκες εργασίας και την πιθανή αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου για την απόσπαση εργαζομένων.

2. Αμοιβαία μάθηση, ευαισθητοποίηση και διάδοση

α) Το Progress υποστηρίζει τις αξιολογήσεις από ομότιμους σε θέματα πολιτικών για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη σε διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ, προκειμένου να διευκολύνει διαδικασίες αμοιβαίας μάθησης, μεταφοράς πολιτικών και μια κοινή αντίληψη και οικειοποίηση των στόχων της πολιτικής της ΕΕ στους εν λόγω τομείς.

β) Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών και εμπειριών ανήκει στις θεμελιώδεις αρχές της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Το έργο «New skills for green jobs: A case for a more gender inclusive labor market? (Νέες δεξιότητες για πράσινες θέσεις εργασίας: Επιχειρήματα για μια αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς σε σχέση με το φύλο;)» είχε ως στόχο την καλλιέργεια μιας βάσης δεξιοτήτων κατάλληλης για την υποστήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία. Προσδιόριζε και μετέφερε στις συμμετέχουσες χώρες τα αναγκαία εργαλεία για τον έγκαιρο εντοπισμό των αναγκαίων δεξιοτήτων για μια οικολογικότερη οικονομία. Επιπλέον, αναδείκνυε τρόπους βελτίωσης της αποδοτικότητας και της καταλληλότητας των υφιστάμενων πρακτικών κατάρτισης, με έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των γυναικών.

γ) Συγκριτική αξιολόγηση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ). Χάρη στο επιτυχημένο έργο «Benchmarking of PES activities (Συγκριτική αξιολόγηση των δραστηριοτήτων των ΔΥΑ)» και τις εκδηλώσεις αμοιβαίας μάθησης που προέκυψαν λόγω αυτού, έχουν συντελεστεί πανευρωπαϊκές βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των υπηρεσιών των ΔΥΑ. Για τις αλλαγές στα πρότυπα παροχής υπηρεσιών των ΔΥΑ ευθύνεται άμεσα ή πρόσφερε την έμπνευση η συμμετοχή στις εκδηλώσεις αμοιβαίας μάθησης των ΔΥΑ. Σε αυτές περιλαμβάνονται δραστηριότητες σχετικές με τα ατομικά σχέδια δράσης, την καταγραφή προσόντων και την εργασία των ανέργων με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης, ειδικά των νέων.

3. Υποστήριξη των κύριων παραγόντων

Σημαντικές ΜΚΟ της ΕΕ συνεισφέρουν η καθεμία τη διάσταση της αντίστοιχης ομάδας - στόχου της και των οριζόντιων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, σε διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Το Progress έχει υποστηρίξει πάνω από 30 σημαντικά δίκτυα και ΜΚΟ της ΕΕ, που δρουν στα πεδία της απαγόρευσης των διακρίσεων, της ισότητας των φύλων και της κοινωνικής ένταξης και προστασίας. Όλα μαζί λειτουργούν ως χρήσιμη πηγή πληροφοριών για τους ενωσιακούς και εθνικούς υπευθύνους χάραξης πολιτικής και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμβάλλοντας, παραδειγματος χάριν, στην καλλιέργεια μιας οριζόντιας προσέγγισης στην ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική και πολιτική για την απασχόληση. Μέσω της οικονομικής υποστήριξης σημαντικών δικτύων της ΕΕ, το Progress έχει συντελέσει στην επικοινωνία και την προώθηση ζωτικής σημασίας ιδεών και στρατηγικών, όπως το ευρωπαϊκό έτος ενεργού γήρανος και αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών, η υλοποίηση της πλατφόρμας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, και η εφαρμογή εθνικών στρατηγικών ένταξης των Ρομά.

Το Progress θα εξακολουθήσει να προωθεί παρεμφερείς δραστηριότητες μεταξύ 2014 και 2020. Επίσης, θα εξασφαλίσει ακόμη μεγαλύτερη ενωσιακή προστιθέμενη αξία και σύνδεση της πολιτικής με τις σημερινές και τις μελλοντικές προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ.

Ποιος μπορεί να συμμετάσχει;

Δικαίωμα χρηματοδότησης από το Progress έχουν:

- τα κράτη μέλη της ΕΕ
- οι χώρες του ΕΟΧ, όπως ορίζει η συμφωνία για τον ΕΟΧ, και τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ

- οι υποψήφιοι και δυνητικά υποψήφιοι για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις των συμφωνιών- πλαισίων που έχουν συναφθεί με τις χώρες αυτές αναφορικά με τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

Οι τύποι οργανισμών που μπορούν να υποβάλουν αίτηση είναι οι ακόλουθοι:

- εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές
- υπηρεσίες απασχόλησης
- εξειδικευμένοι φορείς που προβλέπει το δίκαιο της ΕΕ
- κοινωνικοί εταίροι
- μη κυβερνητικές οργανώσεις
- ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικά ινστιτούτα
- εμπειρογνώμονες αξιολόγησης και εκτίμησης αντικτύπου
- εθνικές στατιστικές υπηρεσίες
- μέσα ενημέρωσης

EURES: Προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας

Ο άξονας EURES θα ενισχύσει το EURES, ένα ευρωπαϊκό δίκτυο για την επαγγελματική κινητικότητα, που παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης, καθοδήγησης και πρόσληψης / τοποθέτησης σε εργοδότες, άτομα που αναζητούν εργασία και κάθε πολίτη που επιθυμεί να αξιοποιήσει την ελευθερία κυκλοφορίας των εργαζομένων. Το EURES συνίσταται σε ένα δίκτυο περίπου 900 συμβούλων EURES, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο, και τη δικτυακή πύλη EURES. Τον Νοέμβριο του 2013 η δικτυακή πύλη EURES φιλοξενούσε γύρω στις 1.900.000 κενές θέσεις εργασίας, πάνω από 1.200.000 βιογραφικά σημειώματα και γύρω στους 32.000 εγγεγραμμένους εργοδότες. Δέχεται περίπου τέσσερα εκατομμύρια επισκέψεις τον μήνα. Κάθε έτος, γύρω στα 150.000 άτομα βρίσκουν θέση εργασίας ή δέχονται σχετική προσφορά μέσω του EURES.

Ειδικοί στόχοι

Το EURES θα εξασφαλίζει τη διαφάνεια ως προς τις κενές θέσεις και αιτήσεις εργασίας για δυνητικούς υποψηφίους και εργοδότες σε επίπεδο ΕΕ. Το πρόγραμμα θα εκσυγχρονίσει τη δικτυακή πύλη EURES και τα εργαλεία αυτοεξυπηρέτησής της, μεταξύ των οποίων οι διαδικτυακές ευρωπαϊκές ημέρες εργασίας που πραγματοποιούνται σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα άτομα που αναζητούν εργασία ανά την Ευρώπη θα έχουν πρόσβαση στις ίδιες κενές θέσεις εργασίας και υπηρεσίες υποστήριξης, ενώ τόσο αυτά όσο και οι εργοδότες θα έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τα εργαλεία αντιστοίχισης στη δικτυακή πύλη EURES.

Το πρόγραμμα θα αναπτύξει επίσης υπηρεσίες πρόσληψης και τοποθέτησης εργαζομένων σε θέσεις απασχόλησης μέσω του συμπληρωματικού προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παραδείγματος χάριν, θα δημιουργήσει και θα αναπτύξει στοχευμένα συστήματα κινητικότητας, προκειμένου να παράσχει στήριξη και οικονομική βοήθεια για την εξεύρεση εργασίας σε άλλες χώρες της ΕΕ. Με αυτά τα συστήματα θα καλυφθούν κενές θέσεις εργασίας σε τομείς με κρίσιμη έλλειψη προσωπικού ή που είναι δύσκολο να πληρωθούν, και θα βοηθηθούν αφενός συγκεκριμένες ομάδες εργαζομένων, ώστε να αποκτήσουν κινητικότητα, και αφετέρου χώρες, ώστε να καταστούν προορισμοί για κινητικούς εργαζομένους. Τα συστήματα θα αξιοποιήσουν την ανάπτυξη του προγράμματος «Η πρώτη σου θέση EURES», που αυτή τη στιγμή λειτουργεί πιλοτικά με τη μορφή προπαρασκευαστικής δράσης για την παροχή συνδρομής σε νέους 18-30 ετών,

προκειμένου να βρουν εργασία σε άλλο κράτος μέλος, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνονται οι ΜΜΕ, η μεγαλύτερη ομάδα εργοδοτών στην ΕΕ, να προσφέρουν εργασία σε νέους.

Κατάρτιση EURES

Στο πλαίσιο του EaSI θα αυξηθεί ο αριθμός των μελών του προσωπικού που θα καταρτιστούν (μέχρι 1.000 άτομα) και θα αναπτυχθούν ενότητες εικονικής κατάρτισης, ανοικτές σε όλους όσους παρέχουν υπηρεσίες EURES. Οι εξειδικευμένες ενότητες κατάρτισης του EURES θα εστιάσουν σε τομείς όπως η παροχή βοήθειας στα άτομα που αναζητούν εργασία, η αντιστοίχιση και η τοποθέτηση, οι υπηρεσίες προς τους εργοδότες, και η ευρύτερη χρήση εργαλείων ΤΠΕ. Αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών του EURES προς τα άτομα που αναζητούν εργασία και τους εργοδότες, δηλαδή τις βασικές ομάδες-στόχους του EURES.

Η πύλη του EURES για την επαγγελματική κινητικότητα

Σε μία μέση ημέρα, η δικτυακή πύλη EURES προσφέρει στα άτομα που αναζητούν εργασία πρόσβαση σε 1,5 εκατομμύριο κενές θέσεις εργασίας. Από το 2014 νέοι εταίροι θα μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες EURES, γεγονός που αναμένεται να αυξήσει τον αριθμό των προβαλλόμενων θέσεων εργασίας έως και στα δύο εκατομμύρια εντός μίας διετίας. Αυτό θα προσφέρει περισσότερη διαφάνεια στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας και μεγαλύτερη πρόσβαση σε ευκαιρίες πρόσληψης για τα άτομα που αναζητούν εργασία.

Η δικτυακή πύλη δέχεται ετησίως περίπου 38 εκατομμύρια μοναδικούς επισκέπτες. Δεδομένου ότι το EaSI θα διευκολύνει την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών EURES τόσο στη δικτυακή πύλη όσο και στα κατά τόπους γραφεία, αυτός ο αριθμός ενδέχεται να φθάσει τα 45 εκατομμύρια εντός διετίας. Οι εργοδότες που προσφέρουν εργασία θα ωφεληθούν από τη δυνατότητα ευρύτερης κάλυψης των Ευρωπαίων που αναζητούν εργασία, κάτι που θα οδηγήσει σε καλύτερη αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Μέχρι σήμερα, το EURES έχει επιτύχει γύρω στις 150.000 τοποθετήσεις ετησίως σε θέσεις εργασίας εντός ΕΕ. Η συνεχιζόμενη στρατηγική μεταρρύθμισή του αναμένεται να αυξήσει σημαντικά αυτόν τον αριθμό.

Η πρώτη σου θέση EURES

Το 2012-2013, η Επιτροπή δοκίμασε ένα νέο πρόγραμμα επαγγελματικής κινητικότητας, το «Η πρώτη σου θέση EURES», με σκοπό να ενισχύσει την πρόσβαση των νέων σε θέσεις εργασίας ανά την Ευρώπη. Το πρόγραμμα γνώρισε επιτυχία, με περίπου 5.000 τοποθετήσεις νέων σε θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, και θα συνεχιστεί από το 2014 και εξής ως «στοχευμένο πρόγραμμα επαγγελματικής κινητικότητας». Θα καλύπτει ακόμη τοποθετήσεις σε θέσεις πρακτικής άσκησης ή μαθητείας, καθώς και την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας σε τομείς που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στις προσλήψεις, όπως οι ΤΠΕ. Οι ομάδες-στόχοι είναι οι νέοι 18-30 ετών και οι εργοδότες (όλες οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ).

Είδη δραστηριοτήτων που μπορούν να υποστηριχθούν μέσω EURES

Το EURES προωθεί την κινητικότητα των εργαζομένων σε ολόκληρη την ΕΕ, και το νέο EURES θα επικεντρωθεί στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- ανάπτυξη της πολύγλωσσης ψηφιακής πλατφόρμας και των εργαλείων αυτοεξυπηρέτησής της για τον συμψηφισμό κενών θέσεων και αιτήσεων εργασίας
- ανάπτυξη στοχευμένων προγραμμάτων κινητικότητας (π.χ. συνέχιση του «Η πρώτη σου θέση EURES») με προσκλήσεις υποβολής προσφορών, προκειμένου να πληρωθούν κενές θέσεις εργασίας σε σημεία όπου η αγορά εργασίας λειτουργεί

ανεπαρκώς και/ή να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι με τάσεις κινητικότητας, εφόσον έχει διαπιστωθεί σαφής οικονομική ανάγκη

- ανάπτυξη και δράσεις διασυνοριακών συμπράξεων EURES, όπως, ιδιαιτέρως, η παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης, συμβουλευτικής, τοποθέτησης και πρόσληψης σε διασυνοριακούς εργαζομένους
- αμοιβαία μάθηση μεταξύ των παραγόντων του EURES και κατάρτιση συμβούλων EURES, περιλαμβανομένων συμβούλων διασυνοριακών συμπράξεων EURES
- δραστηριότητες πληροφόρησης και επικοινωνίας, για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σε σχέση με τα πλεονεκτήματα της γεωγραφικής και επαγγελματικής κινητικότητας γενικότερα, καθώς και τα οφέλη από τις παρεχόμενες από το EURES δραστηριότητες και τις υπηρεσίες.

Οργανισμοί που μπορούν να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης:

- εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές
- υπηρεσίες απασχόλησης
- οργανώσεις κοινωνικών εταίρων και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη

Μικροχρηματοδοτήσεις και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Το «Μικροχρηματοδοτήσεις και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα» (στο εξής «ΜΧ/ΚΕ») είναι ο τρίτος άξονας του προγράμματος EaSI. Οι χορηγήσεις του θα κατανεμηθούν ισότιμα μεταξύ μικροχρηματοδοτήσεων και κοινωνικής επιχειρηματικότητας, με τουλάχιστον 45% για το καθένα. Έως 10% θα διατεθεί για έργα οριζόντιου χαρακτήρα.

Το ΜΧ/ΚΕ θα εξακολουθήσει να διευκολύνει την πρόσβαση σε μικροχρηματοδότηση για μεμονωμένα άτομα και πολύ μικρές επιχειρήσεις, ενώ στο έργο του θα προστεθούν ακόμη η ανάπτυξη ικανοτήτων για παρόχους μικροπιστώσεων και η υποστήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για πρώτη φορά. Στο πλαίσιο του ΚΕ, και ανάλογα με τη χώρα και την περιφέρεια, τα κονδύλια θα χρησιμοποιηθούν για την παροχή βοήθειας σε κοινωνικές επιχειρήσεις, ώστε να εδραιωθούν και να αναπτυχθούν, ή θα διατεθούν για την εφαρμογή σε ευρύτερη κλίμακα καλών ιδεών και βέλτιστων πρακτικών.

Σε ό,τι αφορά την αυτοαπασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, οι Μικροχρηματοδοτήσεις Progress έχουν από την έναρξή τους, το 2010, ενισχύσει σχεδόν 9.000 επιχειρηματίες, με μικροδάνεια συνολικού ύψους άνω των 80 εκατομμυρίων ευρώ. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται μέλη μειονεκτουσών ομάδων, ιδίως γυναίκες, νέοι, άτομα που προέρχονται από μειονότητες, και άτομα με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης. Υποστηρίζοντας υψηλό ποσοστό ανθρώπων που προηγουμένως υπήρξαν άνεργοι, οι Μικροχρηματοδοτήσεις Progress έχουν μέχρι σήμερα συνεισφέρει σημαντικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Μέχρι το 2016 οι Μικροχρηματοδοτήσεις Progress θα λειτουργούν παράλληλα με το νέο πρόγραμμα ΜΧ/ΚΕ.

Ειδικοί στόχοι

- Αύξηση της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητας μικροχρηματοδοτήσεων για πολύ μικρές επιχειρήσεις και μέλη ευάλωτων ομάδων που επιθυμούν να ιδρύσουν δική τους επιχείρηση ή να επεκτείνουν την υφιστάμενη.
- Αναβάθμιση της θεσμικής ικανότητας των παρόχων μικροπιστώσεων.
- Στήριξη της ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων, ιδίως μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση.

Ποια νέα στοιχεία περιλαμβάνει το ΜΧ/ΚΕ;

Το «Μικροχρηματοδοτήσεις και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα» συνεχίζει τη μικροχρηματοδοτική στήριξη του υφιστάμενου προγράμματος, ωστόσο θα περιλαμβάνει αρκετά νέα στοιχεία:

- Χρηματοδότηση για την ανάπτυξη ικανοτήτων των μικροχρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Παραδείγματος χάριν, ένα μικροχρηματοδοτικό ίδρυμα μπορεί να χρειάζεται ένα σύστημα ΤΟ, προκειμένου να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση, ή να πρέπει να προσλάβει πρόσθετους υπαλλήλους αρμόδιους για δάνεια, προκειμένου να καλύψει αποτελεσματικότερα τις ανάγκες των ομάδων-στόχων. Αυτές οι κινήσεις μπορούν να στηριχθούν χρηματοδοτικά από το νέο πρόγραμμα.
- Επενδύσεις για την ανάπτυξη και επέκταση κοινωνικών επιχειρήσεων, δηλαδή επιχειρήσεων των οποίων ο κύριος σκοπός είναι κοινωνικός, και όχι η μεγιστοποίηση των κερδών που διανέμονται στους ιδιώτες ιδιοκτήτες ή μετόχους. Το συνολικό ποσό που μπορεί να λάβει μια κοινωνική επιχείρηση είναι 500.000 ευρώ, με την επιφύλαξη των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Η υποστήριξη του προγράμματος θα περιοριστεί σε επιχειρήσεις που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, με κύκλο εργασιών ή ετήσιο ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 30 εκατομμύρια ευρώ.

Ποιος μπορεί να συμμετάσχει

- Τα κράτη μέλη της ΕΕ.
- Οι χώρες του ΕΟΧ, όπως ορίζει η συμφωνία για τον ΕΟΧ, και τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ.
- Οι υποψήφιοι και δυνητικά υποψήφιοι για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις των συμφωνιών-πλαίσια που έχουν συναφθεί μαζί τους αναφορικά με τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

Οι οργανισμοί που μπορούν να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης είναι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, οι οποίοι παρέχουν μικροχρηματοδότηση σε μεμονωμένα άτομα και πολύ μικρές επιχειρήσεις και/ή χρηματοδότηση για κοινωνικές επιχειρήσεις στις προαναφερόμενες χώρες.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Progress

Τα κονδύλια για το πρόγραμμα Progress κατανέμονται ως εξής:

- απασχόληση, ειδικά για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων: τουλάχιστον 20%
- κοινωνική προστασία, κοινωνική ένταξη, και μείωση και πρόληψη της φτώχειας: τουλάχιστον 50%
- συνθήκες εργασίας: τουλάχιστον 10%.

Για να υπάρξει ευελιξία, μπορεί να διατίθεται το 20% του προϋπολογισμού σε περιπτώσεις που άπτονται περισσότερων από ένα ζητημάτων πολιτικής.

EURES

Ο συνολικός προϋπολογισμός του EURES προβλέπεται γύρω στα 20 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Τουλάχιστον το 32% των κονδυλίων του EURES θα διατεθεί για τη διαφάνεια των

κενών θέσεων εργασίας, τουλάχιστον το 30% για την ανάπτυξη υπηρεσιών πρόσληψης και τοποθέτησης εργαζομένων, τουλάχιστον το 18% για διασυνοριακές συμπράξεις (δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης ειδικά προσαρμοσμένων στις ανάγκες των διασυνοριακών μετακινούμενων από και προς την εργασία), ενώ το όποιο υπόλοιπο θα διατεθεί για έργα οριζόντιου ενδιαφέροντος.

Μικροχρηματοδοτήσεις και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Οι Μικροχρηματοδοτήσεις θα επιτρέψουν σε παρόχους μικροπιστώσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ και τις υπόλοιπες χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα να αυξήσουν τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα μικροχρηματοδοτήσεων για ευάλωτα άτομα που επιθυμούν να ιδρύσουν ή να επεκτείνουν τη δική τους πολύ μικρή επιχείρηση. Δεν θα χορηγούν απευθείας μικροδάνεια σε μεμονωμένα άτομα.

Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα θα βοηθήσει τις κοινωνικές επιχειρήσεις να αποκτήσουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση μέσω δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων οι οποίοι παρέχουν δάνεια και άλλα χρηματοδοτικά μέσα σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Δεν θα χορηγεί απευθείας δάνεια σε κοινωνικές επιχειρήσεις.

Συνολικό ποσό 92 εκατομμυρίων ευρώ θα διατεθεί την περίοδο 2014-2020 για τη στήριξη κοινωνικών επιχειρηματιών. Ανώτατο όριο ανά επιχείρηση είναι τα 500.000 ευρώ, υπό τον όρο η επιχείρηση να έχει ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των 30 εκατομμυρίων ευρώ.

Λοιπές πληροφορίες

Το EaSI είναι σχεδιασμένο για να στηρίξει την ανάπτυξη πολιτικών και νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ. Οι δράσεις του πρέπει να συμπληρώνονται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Παραδείγματος χάριν, όλες οι εθνικές δραστηριότητες του EURES θα χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Οι διασυνοριακές δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται περισσότερα από ένα κράτη μέλη θα χρηματοδοτούνται μέσω του EaSI, με σκοπό την ενίσχυση της κινητικότητας των εργαζομένων στην ΕΕ. Το EaSI θα συνεργάζεται στενά με άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ σε τομείς όπως ο κοινωνικός διάλογος, η δικαιοσύνη και τα θεμελιώδη δικαιώματα, η εκπαίδευση, η επαγγελματική εκπαίδευση και η πολιτική για τους νέους, η έρευνα και καινοτομία, η επιχειρηματικότητα, η υγεία, η διεύρυνση και οι εξωτερικές σχέσεις, και η γενική οικονομική πολιτική. Το Progress πρόκειται να περιοριστεί από πέντε σε τρία σκέλη. Οι δραστηριότητές του για την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών, καθώς και την καταπολέμηση των διακρίσεων θα χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα για τα θεμελιώδη δικαιώματα, την ισότητα και την ιθαγένεια για την περίοδο 2014-2020. Ωστόσο, το EaSI θα προαγάγει την ισότητα των φύλων και θα καταπολεμήσει τις διακρίσεις σε όλο το φάσμα των στόχων του, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της ΕΕ και τους στόχους της «Ευρώπης 2020».

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

<http://ec.europa.eu/social/easi>

13. Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης

Συνοπτική περιγραφή προγράμματος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε 22 νέα πολυετή εθνικά προγράμματα συνολικού προϋπολογισμού 1,8 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA) για την περίοδο 2014-2020. Εντός του 2015 θα εγκριθούν και άλλα 36 εθνικά προγράμματα. Αυτές

οι δύο πτυχές χρηματοδότησης της ΕΕ ενισχύουν τις προσπάθειες των κρατών μελών στον τομέα του ασύλου, της μετανάστευσης, της ένταξης και της εσωτερικής ασφάλειας.

Η ενίσχυση που χορηγεί το ΤΑΜΕ υποστηρίζει τις εθνικές προσπάθειες για: τη βελτίωση των ικανοτήτων υποδοχής, τη βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών ασύλου σύμφωνα με τα πρότυπα της Ένωσης, την ένταξη των μεταναστών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και την αύξηση της βιωσιμότητας των προγραμμάτων επιστροφής.

Το πρόγραμμα ΤΕΑ υποστηρίζει τις εθνικές προσπάθειες για τη βελτίωση της διαχείρισης των συνόρων των κρατών μελών (ιδίως μέσω της χρήσης σύγχρονων διαλειτουργικών τεχνολογιών), τη βελτίωση της διασυννοριακής συνεργασίας για την επιβολή του νόμου και την ενίσχυση της ικανότητας των κρατών μελών να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια, όπως είναι η τρομοκρατία και η βίαιη ριζοσπαστικοποίηση, η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, η εγκληματικότητα και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η εμπορία ανθρώπων και άλλες μορφές οργανωμένου εγκλήματος.

Εκτός από τα βασικά κονδύλια, τα περισσότερα από τα προγράμματα που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή χρηματοδοτούνται και από άλλους πόρους που διατέθηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη τα οποία συμμετέχουν εθελοντικά στην εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων με σημαντική διακρατική διάσταση, όπως είναι οι κοινές επιχειρήσεις επιστροφής και επανένταξης στο πλαίσιο του ΤΑΜΕ ή η υλοποίηση της προξενικής συνεργασίας στο πλαίσιο του ΤΕΑ. Πρόσθετα κονδύλια βάσει ορισμένων προγραμμάτων στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας θα διατεθούν για την αγορά μεγάλης κλίμακας εξοπλισμού που θα χρησιμοποιείται εν ανάγκη για τις κοινές επιχειρήσεις του FRONTEX. Τα 100 εκατομμύρια ευρώ περίπου που διατέθηκαν μέσω των προγραμμάτων ΤΑΜΕ θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση του προγράμματος επανεγκατάστασης της Ένωσης κατά την περίοδο 2014-2015.

Η Επιτροπή πρόκειται να εγκρίνει σύντομα και τα υπόλοιπα εθνικά προγράμματα. Τα ταμεία ΤΑΜΕ και ΤΕΑ, με τα σχεδόν 7 δισεκατομμύρια ευρώ που θα διαθέσουν συνολικά κατά την περίοδο 2014-20, είναι συνεπώς τα κύρια χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για επενδύσεις που έχουν ως στόχο μια ανοικτή και ασφαλή Ευρώπη.

Ιστορικό

Οι προσπάθειες της ΕΕ στον τομέα της Μετανάστευσης και των Εσωτερικών Υποθέσεων χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας.

Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης συμβάλλει στην αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και στην ανάπτυξη κοινών μεθόδων προσέγγισης των θεμάτων ασύλου και μετανάστευσης.

Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (αποτελούμενο από το τμήμα για τα σύνορα και θεωρήσεις και το τμήμα για την αστυνομική συνεργασία και τη διαχείριση των κρίσεων) συμβάλλει στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας και πρόληψης της εγκληματικότητας στην Ένωση, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει τα νόμιμα ταξίδια και εξασφαλίζει αποτελεσματική διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης.

22 εθνικά προγράμματα έχουν ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή (στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης), εκ των οποίων τα 17 είναι προγράμματα ΤΑΜΕ (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Ηνωμένο Βασίλειο) και τα 5 είναι προγράμματα ΤΕΑ (Βέλγιο, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Δανία, Γαλλία). Εντός του 2015 θα εγκριθούν και άλλα 36 εθνικά προγράμματα.

Τα δύο Ταμεία θα αντικαταστήσουν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης των Υψηλών Τρίτων Χωρών, το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες, το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επιστροφών και τα δύο ειδικά προγράμματα «Πρόληψη και καταπολέμηση της εγκληματικότητας» και «Πρόληψη, ετοιμότητα και διαχείριση των συνεπειών της τρομοκρατίας και άλλων κινδύνων που συνδέονται με την ασφάλεια».

Στόχοι

1. Γενικός στόχος του Ταμείου είναι να συμβάλει στην αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και στην εφαρμογή, την ενίσχυση και την ανάπτυξη της κοινής πολιτικής ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας και της κοινής μεταναστευτικής πολιτικής, με απόλυτο σεβασμό των δικαιωμάτων και των αρχών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Στο πλαίσιο του γενικού στόχου του, το Ταμείο συνεισφέρει στους ακόλουθους κοινούς ειδικούς στόχους:

α) την ενίσχυση και ανάπτυξη όλων των πτυχών του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής του διάστασης

β) στήριξη της νόμιμης μετανάστευσης προς τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις οικονομικές και κοινωνικές τους ανάγκες όπως οι ανάγκες της αγοράς εργασίας, με παράλληλη διασφάλιση της ακεραιότητας των συστημάτων μετανάστευσης των κρατών μελών, και προώθηση της αποτελεσματικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών

γ) την ανάπτυξη στα κράτη μέλη, που συμβάλλουν στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, δίκαιων και αποτελεσματικών στρατηγικών επιστροφής, με έμφαση στον διατηρήσιμο χαρακτήρα της επιστροφής και την αποτελεσματική επανεισδοχή στις χώρες καταγωγής και διέλευσης

δ) τη μεγαλύτερη αλληλεγγύη και κατανομή ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως προς τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο από τις εισροές μεταναστών και αιτούντων άσυλο, μεταξύ άλλων μέσω πρακτικής συνεργασίας.

Συνολικός Π/Υ προγράμματος

Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους 3,1 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Τουλάχιστον το 20% των 2,4 δισ. ευρώ που τα κράτη μέλη θα αντλήσουν από το Ταμείο αυτό (3,1 δισ. ευρώ μείον 746 εκατ. για τα προγράμματα της ΕΕ και άλλες δράσεις) θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη λήψη μέτρων που θα στηρίξουν τη νόμιμη μετανάστευση και θα προωθήσουν την αποτελεσματική ένταξη των μεταναστών στην κοινωνία. Τα κράτη μέλη θα υποχρεώνονται να δαπανήσουν επιπλέον ποσοστό της τάξης του τουλάχιστον 20% των κονδυλίων για μέτρα που αφορούν το άσυλο.

Οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να παρέχουν λεπτομερείς εξηγήσεις, αν θέλουν να διατηρήσουν τις δαπάνες κάτω από αυτά τα ποσοστά. Τα κράτη που αντιμετωπίζουν «διαρθρωτικές ελλείψεις στον τομέα της στέγασης, των υποδομών και των υπηρεσιών» δεν θα μπορούν να διαθέσουν λιγότερους πόρους στον τομέα του ασύλου.

Συνοπτική περιγραφή τομέων προγράμματος

Αλληλεγγύη

Οι ευρωβουλευτές κατάφεραν να ενισχύσουν το πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα του ασύλου, καθώς θα είναι πλέον δυνατό να λαμβάνουν οι χώρες της ΕΕ κονδύλια από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης προκειμένου να δεχθούν πρόσφυγες από άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες. Τα κράτη μέλη που δέχονται αιτούντες

άσυλο μέσω του προγράμματος επανεγκατάστασης θα εισπράττουν κατ' αποκοπή ποσό 6.000 ευρώ για κάθε πρόσωπο που επανεγκαθίσταται. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξηθεί στις 10.000 ευρώ για τα ευάλωτα πρόσωπα ή αυτά που προέρχονται από τους τομείς προτεραιότητας (όπως η Συρία ή η Ουκρανία).

Το έργο των ευρωβουλευτών δεν τελειώνει εδώ. Τα μέλη του ΕΚ θέλουν, επιπλέον, να αξιοποιήσουν όλα τα διαθέσιμα μέσα που προβλέπονται από τις Συνθήκες, όπως το άρθρο 80 της Συνθήκης της Λισαβόνας, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι και άλλα μέτρα που προάγουν την αλληλεγγύη θα εφαρμοστούν στο μέλλον.

Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας

Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, που θα λάβει 2,8 δισ. ευρώ τα επόμενα επτά χρόνια (2014-2020), θα χρηματοδοτήσει τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και των θεωρήσεων. Θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή των υποδομών που απαιτούνται στα σημεία διέλευσης των συνόρων και για την επιτήρηση των συνόρων, τα συστήματα πληροφορικής που είναι απαραίτητα στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR), καθώς και για δράσεις που θα διευκολύνουν την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, την επεξεργασία των αιτήσεων θεώρησης εισόδου και την προξενική συνεργασία.

Το μέσο για τη χρηματοδοτική στήριξη της αστυνομικής συνεργασίας, καθώς και της πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας θα παράσχει χρηματοδότηση ύψους 1 δισ. ευρώ για τα επόμενα επτά χρόνια. Τα κονδύλια θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν κυρίως για την πρόληψη, την καταπολέμηση της διασυνοριακής, σοβαρής και οργανωμένης εγκληματικότητας, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Βασικά χαρακτηριστικά προγράμματος

Οι αιφνίδιοι έλεγχοι της εκτέλεσης των δαπανών θα διασφαλίσουν την ορθή χρήση των κονδυλίων.

Η συνεισφορά της ΕΕ στον συνολικό προϋπολογισμό των εθνικών έργων θα φτάνει έως και το 75% του συνολικού προϋπολογισμού. Θα μπορεί, μάλιστα, να αυξηθεί στο 90% σε ορισμένες περιπτώσεις - για παράδειγμα, αν ο ασφυχτικός προϋπολογισμός ενός κράτους μέλους ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου.

Ποσοστά χρηματοδότησης

Το 85% των κονδυλίων διατίθεται μέσω των εθνικών προγραμμάτων: Πολυετή στρατηγικά έγγραφα που καλύπτουν την περίοδο 2014-2020. Τα προγράμματα αυτά εκπονούνται, εφαρμόζονται, παρακολουθούνται, αξιολογούνται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σε συνεργασία με τους εκάστοτε ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, και εγκρίνονται από την Επιτροπή.

Το υπόλοιπο (περίπου το 15% του συνόλου των πόρων), για το οποίο εγκρίνονται προγράμματα εργασίας στο πλαίσιο των τριών χρηματοδοτικών μέσων, το διαχειρίζεται η Επιτροπή. Με αυτά τα προγράμματα εργασίας της Επιτροπής χρηματοδοτούνται οι δράσεις της Ένωσης και η επείγουσα βοήθεια προς τα κράτη μέλη.

Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης: θα επικεντρωθεί στις ροές ανθρώπων και στην ολοκληρωμένη διαχείριση της μετανάστευσης.

Προϋπολογισμός EUR 3.869 εκατ.

Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας: θα στηρίξει την εφαρμογή της στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας και την προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου.

Προϋπολογισμός EUR 4.648 εκατ.

Ειδικές συνθήκες

Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται είναι οι εξής:

Συστήματα υποδοχής και ασύλου

Σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις υποδοχής και τις διαδικασίες ασύλου, το Ταμείο στηρίζει ειδικότερα τις ακόλουθες δράσεις:

α) παροχή υλικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας στα σύνορα, εκπαίδευσης, κατάρτισης, υπηρεσιών στήριξης, υγειονομικής περίθαλψης και ψυχολογικής φροντίδας·

β) παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών όπως μετάφραση και διερμηνεία, εκπαίδευση, κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής κατάρτισης, και άλλων πρωτοβουλιών σε σχέση με το καθεστώς του ενδιαφερόμενου προσώπου·

γ) σύσταση και βελτίωση διοικητικών δομών, συστημάτων και της επιμόρφωσης του προσωπικού και των αρμοδίων αρχών, προκειμένου να διασφαλισθεί αποτελεσματική και εύκολη πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου για τους αιτούντες άσυλο, καθώς επίσης αποτελεσματικές και ποιοτικές διαδικασίες ασύλου, ιδίως προς στήριξη των εξελίξεων στο ενωσιακό κεκτημένο, εφόσον απαιτείται·

δ) η παροχή κοινωνικής συνδρομής, ενημέρωσης ή βοήθειας σε σχέση με τις διοικητικές και/ή δικαστικές διατυπώσεις, και πληροφοριών ή συμβουλών για την ενδεχόμενη έκβαση της διαδικασίας ασύλου, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων όπως οι διαδικασίες επιστροφής·

ε) η παροχή νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης·

στ) προσδιορισμός των ευάλωτων ομάδων και ειδική στήριξη στα ευάλωτα πρόσωπα, ιδίως σύμφωνα με τα στοιχεία α) έως ε)·

ζ) κατάσχεση, ανάπτυξη και βελτίωση εναλλακτικών μέτρων αντί της κράτησης

Υποδομές στέγασης και συστήματα υποδοχής

Όσον αφορά τις υποδομές στέγασης και τα συστήματα υποδοχής, το Ταμείο στηρίζει, ειδικότερα τις ακόλουθες δράσεις:

α) η βελτίωση και διατήρηση των υφιστάμενων υποδομών και υπηρεσιών στέγασης·

β) η ενίσχυση και βελτίωση των διοικητικών δομών και συστημάτων·

γ) ενημέρωση προς τις τοπικές κοινότητες·

δ) η κατάρτιση μελών του προσωπικού των αρχών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών που θα έχουν σχέσεις με τα πρόσωπα, στο πλαίσιο της υποδοχής τους·

ε) η δημιουργία, λειτουργία και ανάπτυξη νέων υποδομών καταλύματος και υπηρεσιών στέγασης, καθώς και διοικητικών δομών και συστημάτων, ιδίως για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αναγκών των κρατών μελών, εφόσον απαιτείται.

Λοιπές Δράσεις

Το Ταμείο στηρίζει επιπλέον δράσεις, εφόσον αφορούν πρόσωπα προσωρινώς διαμένοντα:

- σε κέντρα προσωρινής διαμονής και υποδοχής προσφύγων, ιδίως για τη στήριξη των επιχειρήσεων επανεγκατάστασης, σε συνεργασία με την UNHCR, ή
- στο έδαφος κράτους μέλους στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους.

Ικανότητα των κρατών μελών να αναπτύσσουν, να παρακολουθούν και να αξιολογούν τις οικείες πολιτικές και διαδικασίες ασύλου

Όσον αφορά δράσεις σχετικά με την ενίσχυση της ικανότητας των κρατών μελών να αναπτύσσουν, να παρακολουθούν και να αξιολογούν τις οικείες πολιτικές και διαδικασίες ασύλου, το Ταμείο στηρίζει, ειδικότερα, τις ακόλουθες δράσεις:

α) δράσεις που βελτιώνουν την ικανότητα των κρατών μελών —μεταξύ άλλων σε σχέση με τον μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης, ετοιμότητας και διαχείρισης κρίσεων— να συλλέγουν, να αναλύουν και να διαδίδουν ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα και στατιστικά στοιχεία για τις διαδικασίες ασύλου, τις ικανότητες υποδοχής, την επανεγκατάσταση και τη μεταφορά αιτούντων και/ή δικαιούχων διεθνούς προστασίας από ένα κράτος μέλος σε άλλο·

β) δράσεις που βελτιώνουν την ικανότητα των κρατών μελών να συλλέγουν, να αναλύουν και να διαδίδουν πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής·

γ) δράσεις που συμβάλλουν άμεσα στην αξιολόγηση των πολιτικών ασύλου, όπως οι εθνικές εκτιμήσεις επιπτώσεων, οι μελέτες σε ομάδες στόχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς επίσης η ανάπτυξη δεικτών και η συγκριτική ανάλυση.

Επανεγκατάσταση και μεταφορά αιτούντων και δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλων ειδικών προγραμμάτων εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους

Δράσεις σε σχέση με την επανεγκατάσταση υπηκόων τρίτων χωρών που επανεγκαθίσταται ή έχει επανεγκατασταθεί σε κράτος μέλος και άλλα προγράμματα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους:

α) η θέσπιση και ανάπτυξη εθνικών προγραμμάτων επανεγκατάστασης και στρατηγικών και άλλων προγραμμάτων εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης αναγκών, της βελτίωσης δεικτών και της αξιολόγησης

β) η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και υπηρεσιών για τη διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής υλοποίησης δράσεων επανεγκατάστασης και δράσεων σχετικών με άλλα προγράμματα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής συνδρομής

γ) η δημιουργία μηχανισμών, συστημάτων και κατάρτιση του προσωπικού για τη διεξαγωγή αποστολών σε τρίτες χώρες και/ή σε άλλα κράτη μέλη, για την πραγματοποίηση συνεντεύξεων, ιατρικών εξετάσεων και ελέγχων ασφαλείας

δ) η εκτίμηση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δυνητικών περιπτώσεων επανεγκατάστασης, και/ή περιπτώσεων άλλης εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, όπως η διενέργεια αποστολών στην τρίτη χώρα, συνεντεύξεων, ιατρικών εξετάσεων και ελέγχων ασφαλείας

ε) υγειονομική εξέταση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη πριν από την αναχώρηση, παροχή υλικού πριν από την αναχώρηση, παροχή πληροφοριών πριν από την αναχώρηση και μέτρα ένταξης, ρύθμιση των λεπτομερειών του ταξιδιού, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών ιατρικής συνοδείας

στ) ενημέρωση και βοήθεια κατά ή αμέσως μετά την άφιξη, μεταξύ άλλων και με την παροχή υπηρεσιών διερμηνείας

ζ) ενέργειες για την επανένωση οικογενειών ανθρώπων που πρόκειται να επανεγκατασταθούν σε άλλο κράτος μέλος

η) ενίσχυση της υποδομής και των υπηρεσιών που αφορούν τη μετανάστευση και το άσυλο στις χώρες που έχουν οριστεί για την εφαρμογή των περιφερειακών προγραμμάτων προστασίας

θ) δημιουργία συνθηκών που ευνοούν την ένταξη, την αυτονομία και την αυτάρκεια των επανεγκατεστημένων προσφύγων σε μακροπρόθεσμη βάση

Το Ταμείο στηρίζει επίσης δράσεις εφόσον κρίνεται σκόπιμο βάσει των εξελίξεων πολιτικής εντός της περιόδου υλοποίησης του Ταμείου ή εφόσον το εθνικό πρόγραμμα κράτους μέλους το προβλέπει, σε σχέση με τη μεταφορά αιτούντων και/ή δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Οι πράξεις αυτές πραγματοποιούνται με τη συγκατάθεσή τους από κράτος μέλος που τους χορήγησε διεθνή προστασία ή είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής τους προς άλλο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, στο οποίο θα τους χορηγηθεί ισοδύναμη προστασία ή στο οποίο θα εξετασθεί η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας.

Μετανάστευση και μέτρα πριν από την αναχώρηση

Σε αυτό το πλαίσιο, το Ταμείο στηρίζει ειδικότερα τις ακόλουθες δράσεις:

α) μέτρα ενημέρωσης και εκστρατείες ευαισθητοποίησης, και προώθησης του διαπολιτισμικού διαλόγου, μεταξύ άλλων και μέσω φιλικών προς τον χρήστη τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών και διαδικτυακών τόπων

β) αξιολόγηση δεξιοτήτων και τίτλων καθώς και βελτίωση της διαφάνειας και συγκρισιμότητας μεταξύ των δεξιοτήτων και τίτλων μιας τρίτης χώρας και των κρατών μελών

γ) κατάρτιση για ενίσχυση της απασχολησιμότητας στα κράτη μέλη

δ) περιεκτικά μαθήματα γλώσσας και αγωγής του πολίτη

ε) παροχή στήριξης στο πλαίσιο της υποβολής αιτήσεων για οικογενειακή επανένωση κατά την έννοια της οδηγίας 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου.

Μέτρα ένταξης

Το Ταμείο στηρίζει ειδικότερα τις ακόλουθες δράσεις που εστιάζονται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος ή, ανάλογα με την περίπτωση, βρίσκονται σε διαδικασία απόκτησης νόμιμης κατοικίας σε ένα κράτος μέλος:

α) καθορισμό και χάραξη στρατηγικών ένταξης, με τη συμμετοχή τοπικών ή περιφερειακών φορέων, κατά περίπτωση, που περιλαμβάνουν την ανάλυση αναγκών, τη βελτίωση δεικτών ένταξης και αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένων των συμμετοχικών αξιολογήσεων, προκειμένου να εντοπιστούν οι βέλτιστες πρακτικές

β) παροχή συμβουλών και βοήθειας σε τομείς όπως η στέγαση, τα μέσα διαβίωσης, η διοικητική και νομική καθοδήγηση, η υγεία, η ψυχολογική και κοινωνική φροντίδα, η φροντίδα παιδιών και η οικογενειακή επανένωση

γ) δράσεις που παρουσιάζουν τους υπηκόους τρίτων χωρών στην κοινωνία υποδοχής και δράσεις που τους επιτρέπουν να προσαρμοστούν σε αυτήν, να ενημερωθούν για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, να συμμετέχουν στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή και να συμμερίζονται τις κατοχυρωμένες αξίες στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δ) μέτρα που εστιάζονται στην εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής κατάρτισης και προπαρασκευαστικών ενεργειών που διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας

ε) δράσεις που αποσκοπούν στην προσωπική ενδυνάμωση και επιτρέπουν στους υπηκόους τρίτων χωρών να καλύπτουν τις ανάγκες τους

στ) δράσεις που ενθαρρύνουν τις επωφελείς επαφές και τον εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών και της κοινωνίας υποδοχής και δράσεις που προάγουν την αποδοχή από την κοινωνία υποδοχής, και με τη συμμετοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης

ζ) δράσεις που προωθούν τόσο την ισότητα πρόσβασης όσο και την ισότητα αποτελεσμάτων σε σχέση με τις επαφές υπηκόων τρίτων χωρών με δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένης της προσαρμογής αυτών των υπηρεσιών για να συνδιαλέγονται με υπηκόους τρίτων χωρών

η) δημιουργία ικανοτήτων των δικαιούχων, μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών

Πρακτική συνεργασία και μέτρα δημιουργίας ικανοτήτων

α) ανάπτυξη στρατηγικών που προωθούν τη νόμιμη μετανάστευση, με στόχο να διευκολύνουν την ανάπτυξη και εφαρμογή ευέλικτων διαδικασιών αποδοχής

β) στήριξη της συνεργασίας μεταξύ τρίτων χωρών και γραφείων ευρέσεως εργασίας, υπηρεσιών απασχόλησης και υπηρεσιών μετανάστευσης των κρατών μελών, καθώς και στήριξη των κρατών μελών ως προς την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης για τη μετανάστευση, με διαδικασίες διαβούλευσης με αρμόδιους φορείς και συμβουλές εμπειρογνομόνων ή ανταλλαγές πληροφοριών για προσεγγίσεις που εστιάζονται σε συγκεκριμένες εθνικότητες ή κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας

γ) ενίσχυση της ικανότητας κρατών μελών να αναπτύσσουν, να εφαρμόζουν, να παρακολουθούν και να αξιολογούν τις στρατηγικές, τις πολιτικές τους και τα μέτρα για τη μετανάστευση στα διάφορα επίπεδα και τις διοικητικές υπηρεσίες, και ιδίως τη βελτίωση της ικανότητάς τους να συλλέγουν, να αναλύουν και να διαδίδουν λεπτομερή και συστηματικά δεδομένα και στατιστικές για τις διαδικασίες μετανάστευσης και τις μεταναστευτικές ροές, τις άδειες διαμονής και την ανάπτυξη μέσων παρακολούθησης, συστημάτων αξιολόγησης, δεικτών και συγκριτικής ανάλυσης για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων αυτών των στρατηγικών

δ) κατάρτιση των δικαιούχων και του προσωπικού παροχής δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, της συνεργασίας και της δημιουργίας δικτύων και διαπολιτισμικών ικανοτήτων, καθώς και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

ε) οικοδόμηση βιώσιμων οργανωτικών δομών για την ένταξη και τη διαχείριση της πολυμορφίας, ιδίως μέσω της συνεργασίας μεταξύ διαφόρων φορέων, παρέχοντας τη δυνατότητα στους υπαλλήλους των εθνικών διοικήσεων σε διάφορα επίπεδα να συλλέγουν γρήγορα πληροφορίες σχετικά με τις εμπειρίες και τις βέλτιστες πρακτικές σε άλλες περιοχές και, εφόσον είναι εφικτό, να συγκεντρώνουν πόρους μεταξύ αρμόδιων αρχών καθώς και μεταξύ κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών για την αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών σε υπηκόους τρίτων χωρών, μεταξύ άλλων μέσω υπηρεσιών μιας στάσης (κέντρα συντονισμένης στήριξης της ένταξης)

στ) τη συμβολή σε μια δυναμική αμφίδρομη διεργασία αμοιβαίας επικοινωνίας, που διέπει τις στρατηγικές ένταξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μέσω της ανάπτυξης

μηχανισμών συνεννόησης με υπηκόους τρίτων χωρών, της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ ενδιαφερόμενων φορέων και των μηχανισμών διαπολιτισμικού και θρησκευτικού διαλόγου μεταξύ κοινοτήτων υπηκόων τρίτων χωρών, μεταξύ αυτών των κοινοτήτων και της κοινωνίας υποδοχής, και/ή μεταξύ αυτών των κοινοτήτων και των αρμόδιων αρχών διαμόρφωσης πολιτικής και λήψης αποφάσεων

ζ) δράσεις για την προώθηση και ενίσχυση της πρακτικής συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, με έμφαση, μεταξύ άλλων, στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και στρατηγικών και την ανάπτυξη και εφαρμογή κοινών δράσεων, μεταξύ άλλων με σκοπό τη διασφάλιση της ακεραιότητας των συστημάτων μετανάστευσης των κρατών μελών.

Μέτρα που συνοδεύουν τις διαδικασίες επιστροφής

- α) κατάσταση, ανάπτυξη και βελτίωση εναλλακτικών μέτρων αντί της κράτησης·
- β) παροχή κοινωνικής μέριμνας, ενημέρωσης ή βοήθειας για διοικητικές και/ή δικαστικές διατυπώσεις και παροχή πληροφοριών ή συμβουλών·
- γ) παροχή νομικής και γλωσσικής συνδρομής·
- δ) ειδική βοήθεια για ευάλωτα πρόσωπα·
- ε) δημιουργία και βελτίωση ανεξάρτητων και αποτελεσματικών συστημάτων ελέγχου των αναγκαστικών επιστροφών·
- στ) εγκατάσταση, διαβίωση και βελτίωση των υποδομών, υπηρεσιών και συνθηκών στέγασης, υποδοχής ή κράτησης·
- ζ) δημιουργία διοικητικών δομών και συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων εργαλείων της τεχνολογίας των πληροφοριών·
- η) παροχή κατάρτισης στο προσωπικό για την εξασφάλιση ομαλών και αποτελεσματικών διαδικασιών επιστροφής, καθώς και της διαχείρισης και εφαρμογής τους.

Μέτρα επιστροφής

- α) μέτρα που απαιτούνται για την προετοιμασία επιχειρήσεων επιστροφής, όπως τα μέτρα που οδηγούν στην αναγνώριση στοιχείων ταυτότητας υπηκόων τρίτων χωρών, την έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων και τον εντοπισμό μελών της οικογενείας·
- β) συνεργασία με τις προξενικές αρχές και τις υπηρεσίες μετανάστευσης τρίτων χωρών με σκοπό την απόκτηση ταξιδιωτικών εγγράφων, τη διευκόλυνση του επαναπατρισμού και την εξασφάλιση της επανεισδοχής·
- γ) επικουρούμενα μέτρα οικειοθελούς επιστροφής, συμπεριλαμβανομένων ιατρικών εξετάσεων και συνδρομής, ρύθμισης των λεπτομερειών του ταξιδιού, χρηματικής συνδρομής, της παροχής συμβουλών και συνδρομής πριν και μετά την επιστροφή·
- δ) επιχειρήσεις απομάκρυνσης, συμπεριλαμβανομένων συναφών μέτρων, σύμφωνα με τα πρότυπα που ορίζονται στο ενωσιακό δίκαιο, πλην του καταναγκαστικού εξοπλισμού·
- ε) μέτρα για την κίνηση της διαδικασίας επανένταξης για την προσωπική ανάπτυξη του επιστρέφοντος, όπως η παροχή κινήτρων σε μετρητά, κατάρτιση, εξεύρεση εργασίας και βοήθειας στην εργασία και στήριξη για την έναρξη οικονομικών δραστηριοτήτων·
- στ) διευκολύνσεις και υπηρεσίες σε τρίτες χώρες που διασφαλίζουν την κατάλληλη προσωρινή στέγαση και υποδοχή κατά την άφιξη·
- ζ) ειδική βοήθεια για ευάλωτα πρόσωπα.

Πρακτική συνεργασία και μέτρα δημιουργίας ικανοτήτων

α) δράσεις για την προώθηση, την ανάπτυξη και την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών επιστροφής και άλλων αρχών των κρατών μελών που συμμετέχουν στην επιστροφή, καθώς και σε συνεργασία με τις προξενικές αρχές και τις μεταναστευτικές υπηρεσίες τρίτων χωρών και για κοινές επιχειρήσεις επιστροφής·

β) δράσεις για τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ τρίτων χωρών και των υπηρεσιών επιστροφής των κρατών μελών, περιλαμβανομένων μέτρων που αποσκοπούν στην ενίσχυση των ικανοτήτων τρίτων χωρών να ασκούν δραστηριότητες επανεισδοχής και επανένταξης, ιδίως στο πλαίσιο συμφωνιών επανεισδοχής·

γ) δράσεις που βελτιώνουν την ικανότητα διαμόρφωσης αποτελεσματικών και βιώσιμων πολιτικών επιστροφής, ιδίως μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση στις χώρες επιστροφής, βέλτιστων πρακτικών, ανταλλαγής εμπειριών και συγκέντρωσης πόρων μεταξύ των κρατών μελών·

δ) δράσεις που ενισχύουν την ικανότητα συλλογής, ανάλυσης και διάδοσης λεπτομερών και συστηματικών δεδομένων και στατιστικών στοιχείων για τις διαδικασίες και τα μέτρα επιστροφής, τις ικανότητες υποδοχής και κράτησης, για την αναγκαστική και εκούσια επιστροφή, την παρακολούθηση και επανένταξη·

ε) δράσεις που συμβάλλουν άμεσα στην αξιολόγηση των πολιτικών επιστροφής, όπως οι εθνικές εκτιμήσεις επιπτώσεων, οι μελέτες μεταξύ των ομάδων στόχων, η ανάπτυξη δεικτών και η συγκριτική ανάλυση·

στ) μέτρα πληροφόρησης και ενημερωτικές εκστρατείες σε τρίτες χώρες που αποσκοπούν στη βαθύτερη συνειδητοποίηση των καταλλήλων νομικών διαύλων για τη μετανάστευση και των κινδύνων της παράνομης μετανάστευσης.

Λοιπές πληροφορίες

Όλα τα κράτη – μέλη της ΕΕ με εξαίρεση τη Δανία συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Οι δικαιούχοι μπορεί να είναι:

- Κρατικές υπηρεσίες
- Ομοσπονδιακές αρχές
- Αυτοδιοικητικές αρχές
- ΜΚΟ
- Ανθρωπιστικές Οργανώσεις
- Οργανισμοί ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου
- Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν περιλαμβάνουν ένα μεγάλο εύρος πρωτοβουλιών, όπως η βελτίωση των συνθηκών υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων ασύλου, μέτρα πληροφόρησης και διάδοσης σε μη ευρωπαϊκές χώρες για τα νόμιμα κανάλια μετανάστευσης, εκπαίδευση και γλωσσική εκμάθηση για τους μη ευρωπαίους πολίτες, βοήθεια στις ευπαθείς ομάδες που ανήκουν στις ομάδες - στόχους του Ταμείου, ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία μεταξύ των κρατών – μελών της ΕΕ και εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα σχετικά με το Ταμείο.

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

https://ec.europa.eu/home-affairs/index_en

14. ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

Πρόγραμμα COSME

Περιγραφή

Το πρόγραμμα COSME είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που λειτουργεί από το 2014 έως το 2020 με προγραμματισμένο προϋπολογισμό ύψους 2,3 δισ. ευρώ και αποτέλεσμα μόχλευσης που μπορεί να παράσχει έως και 25 δισ. ευρώ.

Το COSME στηρίζει τις ΜΜΕ στους ακόλουθους τομείς: καλύτερη πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση, πρόσβαση στις αγορές και προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος.

Το πρόγραμμα COSME αξιοποιεί την επιτυχία του προγράμματος-πλαisiού για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (ΠΑΚ), το οποίο συνέβαλε στην κινητοποίηση άνω των 16 δισ. ευρώ σε δάνεια και επιχειρηματικά κεφάλαια ύψους 2,8 δισ. ευρώ σε περισσότερες από 328 000 ΜΜΕ στην Ευρώπη από το 2007 έως το 2013.

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην Ευρώπη θα έχουν σύντομα πρόσβαση σε έως και 25 δισ. ευρώ επιπλέον χρηματοδότησης, κατόπιν της συμφωνίας που υπεγράφη σήμερα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΕ).

Χάρη στη χορήγηση κονδυλίων ύψους 1,3 δισ. ευρώ στον προϋπολογισμό COSME για τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ, θα είναι δυνατόν να κινητοποιηθούν κονδύλια ύψους έως και 25 δισ. ευρώ μέσω του αποτελέσματος μόχλευσης που θα επιτευχθεί με τη βοήθεια χρηματοπιστωτικών οργανισμών τα επόμενα επτά έτη.

Η συμφωνία προλειαίνει το έδαφος για την παροχή χρηματοδότησης με μετοχικά και δανειακά κεφάλαια στις ΜΜΕ στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις ΜΜΕ (COSME) έως τα τέλη του 2014. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας το ΕΤΕ θα προκηρύξει ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην οποία θα μπορούν να συμμετάσχουν επιλέξιμα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες, οργανισμοί εγγύησης, ταμεία κ.λπ.). Μετά από ενδελεχή διαδικασία δέουσας επιμέλειας το ΕΤΕ θα επιλέξει ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που στη συνέχεια θα μπορούν να διοχετεύουν τη νέα διαθέσιμη χρηματοδότηση στις ευρωπαϊκές ΜΜΕ σε όλους τους τομείς.

Χάρη στο πρόγραμμα COSME, οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ θα διαθέτουν σύντομα πρόσβαση σε έως και 25 δισ. ευρώ πρόσθετης χρηματοδότησης με τη μορφή τόσο εγγυήσεων δανείων όσο και ιδίων κεφαλαίων. Η δράση αυτή αποτελεί σημαντικό μέρος της προσπάθειας που καταβάλλεται να αρθούν οι γνωστές δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ κατά την αναζήτηση πιστώσεων. Η υπογραφή της συμφωνίας αντανακλά τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να βοηθήσει στην επιτυχία των ΜΜΕ στην ΕΕ: οι τελευταίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας της ΕΕ και αντιπροσωπεύουν το 85 % όλων των νέων θέσεων εργασίας.

Μέσω του προγράμματος COSME το ΕΤΕ θα μπορέσει να στηρίξει ακόμη περισσότερες ΜΜΕ στην Ευρώπη τα επόμενα 7 έτη. Με βάση τις επιτυχίες του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, προδρόμου του προγράμματος COSME, το οποίο επέτρεψε τη χορήγηση κονδυλίων ύψους περίπου 20 δισ. ευρώ στις ΜΜΕ και συνέβαλε στην υποστήριξη 1 εκατομμυρίου θέσεων εργασίας και πλέον, στόχος μας είναι να βελτιωθεί περαιτέρω η πρόσβαση των ΜΜΕ σε κεφάλαια και να συμβάλει η ΕΕ στην ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρώπη.

Εγγυήσεις ύψους 21 δισ. ευρώ για τις ΜΜΕ

Το πρόγραμμα COSME θα λειτουργήσει ως μέσο χρηματοδότησης των εγγυήσεων για τράπεζες, προκειμένου να τις βοηθήσουν να χορηγούν περισσότερα δάνεια και χρηματοδοτικές μισθώσεις σε ΜΜΕ. Ο αντίκτυπος θα είναι ουσιαστικός, καθώς λόγω του αποτελέσματος μόχλευσης του προγράμματος COSME, για κάθε ευρώ που επενδύεται σε εγγυήσεις δανείων αντιστοιχούν 30 ευρώ χρηματοδότησης για ΜΜΕ. Οι εγγυήσεις αυτές θα βοηθήσουν κατά κανόνα πολλές ΜΜΕ που, σε διαφορετική περίπτωση, μπορεί να μην ήταν σε θέση να λάβουν χρηματοδότηση λόγω της έλλειψης επαρκών εξασφαλίσεων.

Αναμένεται ότι έως και 330.000 ΜΜΕ θα λάβουν δάνεια με τη στήριξη των εγγυήσεων του προγράμματος COSME, ενώ το συνολικό ποσό των δανείων υπολογίζεται ότι θα φτάσει τα 21 δισ. ευρώ. Με βάση την εμπειρία από το προηγούμενο πρόγραμμα COSME, το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (ΠΑΚ), αναμένεται ότι το 90 % των δικαιούχων θα απασχολεί 10 ή λιγότερους εργαζομένους με μέσο εγγυημένο δάνειο ύψους περίπου 65.000 ευρώ. Ακριβώς αυτή η κατηγορία των ΜΜΕ συναντά την παρούσα στιγμή τις περισσότερες δυσκολίες για να εξασφαλίσει ένα δάνειο.

4 δισ. ευρώ για ίδια κεφάλαια που θα βοηθήσουν τις ΜΜΕ να αναπτυχθούν και να επεκταθούν

Ένα μέρος του προϋπολογισμού του COSME θα επενδύσει επίσης σε ταμεία τα οποία παρέχουν επιχειρηματικά κεφάλαια για την επέκταση και την ανάπτυξη των ΜΜΕ, ιδίως εκείνων που δραστηριοποιούνται και σε διασυνοριακό επίπεδο. Οι διαχειριστές του ταμείου θα λειτουργούν σε εμπορική βάση, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι επενδύσεις επικεντρώνονται στις ΜΜΕ με το μεγαλύτερο δυναμικό ανάπτυξης. Αναμένεται ότι περίπου 500 επιχειρήσεις θα λάβουν ίδια κεφάλαια, ενώ ο συνολικός όγκος επενδύσεων θα φτάσει έως και τα 4 δισ. ευρώ και θα προσελκύσει περαιτέρω χρηματοδότηση από κοινές επενδύσεις με άλλες δημόσιες και ιδιωτικές πηγές.

Πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ

Η πύλη για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση παρέχει κατανοητές, πλήρεις και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με το πώς οι επιχειρηματίες και οι ΜΜΕ μπορούν να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση συνολικού ύψους 100 δισ. ευρώ από την ΕΕ μέσω διαφόρων προγραμμάτων της ΕΕ κατά τα επόμενα επτά έτη. Η πύλη παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι ΜΜΕ μπορούν να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση που έχει τη στήριξη της ΕΕ, με τη βοήθεια μιας από τις περίπου 1.000 τράπεζες και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η πύλη είναι διαθέσιμη σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ και προσβάσιμη από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και τις υποψήφιες χώρες.

Για περισσότερες πληροφορίες

https://ec.europa.eu/growth/smes/cosme_el

Σχετικά με το ΕΤΕ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) έχει ως κεντρική αποστολή του να υποστηρίζει τις ευρωπαϊκές πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση. Το ΕΤΕ σχεδιάζει και αναπτύσσει κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου και ανάπτυξης, εγγυήσεις και μέσα μικροχρηματοδότησης ειδικά γι' αυτό το τμήμα της αγοράς. Στο πλαίσιο του ρόλου του, το ΕΤΕ προωθεί τους στόχους της ΕΕ για τη στήριξη της καινοτομίας, της έρευνας και της ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Το σύνολο των καθαρών αναλήψεων υποχρεώσεων του ΕΤΕ προς τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια ανήλθαν σε 7,9 δισ. ευρώ στο τέλος του 2013. Με επενδύσεις σε πάνω από 435 ταμεία, το ΕΤΕ αποτελεί ηγετικό παίκτη στο ευρωπαϊκό επιχειρείν λόγω της κλίμακας και του πεδίου των επενδύσεων, ιδίως σε τομείς

υψηλής τεχνολογίας και σε πρώιμα στάδια. Το χαρτοφυλάκιο των εγγυήσεων δανείων του ΕΤΕ ξεπέρασε συνολικά τα 5,6 δισ. ευρώ για πάνω από 300 πράξεις στο τέλος του 2013, οπότε το ΕΤΕ μπορεί να θεωρηθεί μείζων παράγοντας στον τομέα των εγγυήσεων για τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ, καθώς και ηγετικός εγγυητής της μικροχρηματοδότησης.

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.eib.org>

Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη»

Στόχος του προγράμματος είναι να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ε.Ε. στον τομέα της αστικής και ποινικής δικαιοσύνης. Επίσης στόχος είναι η καλύτερη διασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης στη δικαιοσύνη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται σε διασυνοριακές νομικές υποθέσεις στην Ευρώπη και υποστήριξη των δράσεων της ΕΕ για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και της εγκληματικότητας.

Το πρόγραμμα Δικαιοσύνη ενώνει ενώνει 3 υπάρχοντα προγράμματα:

- Αστική Δικαιοσύνη
- Ποινική Δικαιοσύνη
- Πρόληψη των ναρκωτικών και σχετική ενημέρωση Προϋπολογισμός: EUR 416 εκατ.

Ιστοσελίδα: https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/justice/index_en.htm

Πρόγραμμα «Δικαιώματα και Ιθαγένεια»

Στόχος του προγράμματος είναι να συμβάλει στο να καταστούν αποτελεσματικά στην πράξη τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των πολιτών, χάρη στην καλύτερη ενημέρωση των πολιτών γι' αυτά και στη συνεκτικότερη εφαρμογή τους σε ολόκληρη την ΕΕ.

Επίσης στόχο αποτελεί να προάγει τα δικαιώματα του παιδιού, τις αρχές της απαγόρευσης των διακρίσεων (με βάση τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό) και την ισότητα των φύλων (περιλαμβανομένων σχεδίων για την καταπολέμηση της βίας εις βάρος γυναικών και παιδιών).

Το πρόγραμμα Δικαιώματα και Ιθαγένεια ενώνει 3 υπάρχοντα προγράμματα:

- Θεμελιώδη Δικαιώματα και Ιθαγένεια
- ΔΑΦΝΗ III
- «Καταπολέμηση των διακρίσεων και ποικιλομορφία» και «Ισότητα των φύλων» του προγράμματος «Απασχόληση και Κοινωνική Αλληλεγγύη» (PROGRESS) Προϋπολογισμός: EUR 387 εκατ.

Ιστοσελίδα: https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm

Προγράμματα «Υγεία για την Ανάπτυξη» και «Πρόγραμμα για τους Καταναλωτές»

Κεντρικό σημείο του προγράμματος είναι η αξιοποίηση των προηγούμενων προγραμμάτων για την υγεία για την υποστήριξη και την εφαρμογή δράσεων που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της καινοτομίας στο χώρο της υγείας, την προώθηση καλύτερης και ασφαλέστερης περίθαλψης της υγείας, την προαγωγή της καλής υγείας και την πρόληψη ασθενειών και την προστασία των πολιτών από διασυνοριακές απειλές για την υγεία.

«Υγεία για την ανάπτυξη»

Αφορά στην ανάπτυξη καινοτόμων και βιώσιμων συστημάτων υγείας, στη βελτίωση της πρόσβασης σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη, στην προαγωγή της καλής υγείας και πρόληψη των νόσων και στην προστασία των πολιτών από διασυννοριακές απειλές για την υγεία.

Το πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία διασφαλίζει την προστασία της ανθρώπινης υγείας ως μέρος όλων των πολιτικών της ΕΕ και συνεργάζεται με τα Κράτη Μέλη για να τα στηρίξει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας και την πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας καθώς και έναντι των κινδύνων στη σωματική και πνευματική υγεία.

Το πρόγραμμα συμβάλλει στους έξυπνους και χωρίς αποκλεισμούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Το πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία έχει τους εξής στόχους:

- προαγωγή της υγείας, πρόληψη των νόσων και καλλιέργεια συνθηκών για την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής,
- προστασία των πολιτών από σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας,
- συμβολή σε καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγείας,
- διευκόλυνση της πρόσβασης σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη.

Το πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία εφαρμόζεται μέσω ετήσιων σχεδίων εργασίας, τα οποία καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας και τα κριτήρια χρηματοδότησης.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του τρίτου προγράμματος της ΕΕ για την υγεία είναι 449,4 εκατομμύρια EUR. Η συμμετοχή είναι ανοιχτή σε ευρύ φάσμα οργανισμών, μεταξύ των οποίων είναι ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια, δημόσιες αρχές, ΜΚΟ και ιδιωτικές εταιρείες.

Τα ταμεία στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για την υγεία 2014-2020 και τα ΕΔΕΤ 2014-2020 μπορούν να αξιοποιηθούν από κοινού για τη μείωση των ανισοτήτων στην υγεία στους εξής τομείς:

- διευκόλυνση της πρόσβασης σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη,
- προώθηση της καινοτομίας σε υγειονομική έρευνα και υγειονομική περίθαλψη,
- αύξηση της καινοτομίας σε παρεμβάσεις στη δημόσια υγεία και στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης,
- ανάπτυξη ερευνητικών εργαλείων για τη βελτίωση της ποιότητας και της σχέσης κόστους/ αποτελεσματικότητας, όπως η αξιολόγηση των τεχνολογιών της υγείας (HTA - Health Technology Assessment),
- στήριξη και προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μελών,
- αύξηση της πρόσβασης σε διασυννοριακή ιατρική φροντίδα και εξειδίκευση,
- στήριξη και κατάρτιση στους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας,
- προαγωγή της υγείας, πρόληψη των νόσων και καλλιέργεια υγιούς περιβάλλοντος,
- ενεργή και υγιής γήρανση,
- υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας,

- βελτίωση του βαθμού ετοιμότητας και επάρκειας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στην υγεία και έναντι σοβαρών διασυννοριακών απειλών υγείας,
- συστήματα πληροφόρησης και γνώσης για θέματα υγείας,
- συστήματα και επάρκειες ηλ. υγείας.

«Πρόγραμμα για τους Καταναλωτές»

Αφορά στην επικέντρωση της ενιαίας αγοράς στους καταναλωτές και στη διαμόρφωση δυνατοτήτων ενεργητικής συμμετοχής τους στην αγορά.

Προϋπολογισμός:

EUR 446 εκατ. για το «Υγεία για την Ανάπτυξη» και

EUR 197 εκατ. για το «Πρόγραμμα για τους Καταναλωτές».

Ιστοσελίδα: http://ec.europa.eu/health/programme/policy/proposal2014_en.htm

15. Χρηματοδοτικά Εργαλεία και Προοπτικές σε εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο 2021-2027

Η πανδημία έπληξε την ελληνική οικονομία – όπως και τις υπόλοιπες οικονομίες της Ευρωζώνης – με σφοδρότητα από τα τέλη του 1ου τριμήνου του 2020, διακόπτοντας απότομα την ανοδική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας που διαφαινόταν στις αρχές του ίδιου έτους. Η αναζήτηση χρηματοδοτικών ευκαιριών από συγχρηματοδοτούμενα Εθνικά, Περιφερειακά και Διακρατικά Προγράμματα κρίνεται επιτακτική.

Τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία που είναι εφικτό να αξιοποιηθούν, υλοποιώντας την αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου, τους γενικούς, ειδικούς στόχους, τα μέτρα και τις δράσεις, έχουν ως βάση:

Α) το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 ή Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ), το οποίο υποστηρίζει δράσεις μέχρι και το 2023

Β) το υπό διαμόρφωση ΕΣΠΑ 2021-27 και το οποίο θα έχει τους εξής βασικούς πυλώνες που θα αποτελούν και τα νέα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα:

1. Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία
2. Ανθρώπινο δυναμικό – Καταρτίσεις – Εκπαίδευση – Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (Υπουργείο Εργασίας και Υπουργείο Παιδείας)
3. Ψηφιακός μετασχηματισμός (το σύνολο των ψηφιακών και ευρυζωνικών, πλην της επιχειρηματικότητας)
4. Ενιαίο σχέδιο δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης: Δημιουργία ειδικού ΕΠ για την αντιμετώπιση των συνεπειών της απολιγνιτοποίησης: κοινωνικών, οικονομικών και άλλων.
5. Περιβάλλον – Ενέργεια – Κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής προστασίας): Ανεξαρτητοποίηση του περιβάλλοντος από τις υποδομές αλλά και παράλληλα η ένταξη της ενότητας της πολιτικής προστασίας σε αυτό. και ανάγκες για έργα και δράσεις αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεων της (διάβρωση ακτών, ερημοποίηση/λειψυδρία, δασικές πυρκαγιές κλπ)
6. Μεταφορές: έργα υποδομών – δημόσια έργα όπως οδοποιία, σιδηροδρομικές και αεροπορικές μεταφορές, λιμάνια κλπ.

Τέλος, ακολουθούν τα 13 περιφερειακά προγράμματα της χώρας, δηλαδή τα Επιχειρησιακά Προγράμματα: Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής

Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου, Αττικής, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης. Με βάση τον αρχικό σχεδιασμό τα 13 ΠΕΠ θα λάβουν περίπου στο 1/3 των συνολικών πόρων του ΕΣΠΑ, με βασικό ζητούμενο την αυτονομία των περιφερειών στο πλαίσιο της αποτελεσματικής πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Η νέα Προγραμματική Περίοδος με μία ματιά

Οι επενδύσεις της ΕΕ την περίοδο 2021-2027 θα καθοδηγούνται από πέντε κύριους στόχους:

- **μια εξυπνότερη Ευρώπη**, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- **μια πιο πράσινη Ευρώπη** χωρίς ανθρακούχες εκπομπές, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- **μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη**, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
- **μια πιο κοινωνική Ευρώπη**, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

Οι περιφερειακές αναπτυξιακές επενδύσεις θα εστιάσουν περισσότερο στους στόχους 1 και 2. Το 65 % έως το 85 % των πόρων του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής θα κατανεμηθεί σε αυτές τις προτεραιότητες, ανάλογα με τον σχετικό πλούτο των κρατών μελών.

Η νέα Προγραμματική Περίοδος θα έχει προσέγγιση πιο προσαρμοσμένη στην περιφερειακή ανάπτυξη

Η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να επενδύει σε όλες τις περιφέρειες, λαμβάνοντας πάντα ως βάση τρεις κατηγορίες (λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες σε μετάβαση, περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες).

Η μέθοδος κατανομής των πόρων εξακολουθεί να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Προστίθενται νέα κριτήρια (ανεργία των νέων, χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, κλιματική αλλαγή καθώς και υποδοχή και ένταξη των μεταναστών) ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα η πραγματικότητα επί τόπου. Οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν ειδική στήριξη της ΕΕ.

Η πολιτική συνοχής στηρίζει περαιτέρω τις αναπτυξιακές στρατηγικές που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και ενισχύει τον ρόλο των τοπικών αρχών στη διαχείριση των κονδυλίων. Ενισχύεται επίσης η αστική διάσταση της πολιτικής για τη συνοχή, καθώς το 6% των πόρων του ΕΤΠΑ διατίθεται για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, και καταρτίζεται ένα νέο πρόγραμμα δικτύωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων για τις αστικές αρχές, η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία.

Η νέα Προγραμματική Περίοδος θα στοχεύει στην απλούστευση: συντομότεροι, λιγότεροι και σαφέστεροι κανόνες

Το νέο πλαίσιο θα προσφέρει λιγότερη γραφειοκρατία και απλούστερους τρόπους αξίωσης πληρωμών με τη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους. Για τη διευκόλυνση των

συνεργειών, ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων καλύπτει πλέον 7 ταμεία της ΕΕ τα οποία αποτελούν αντικείμενο από κοινού διαχείρισης με τα κράτη μέλη («επιμερισμένη διαχείριση»). Η Επιτροπή προτείνει επίσης λιγότερο επαχθείς διαδικασίες ελέγχου για τα προγράμματα με ιστορικό καλών επιδόσεων, καθώς και αυξημένη προσφυγή στα εθνικά συστήματα και επέκταση της αρχής του «ενιαίου ελέγχου», ώστε να αποφεύγονται οι διπλοί έλεγχοι.

Περισσότερες ευκαιρίες για συνέργειες στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εργαλειοθήκης της ΕΕ

Το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων που καλύπτει τα κονδύλια της πολιτικής για τη συνοχή και του Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης θα διευκολύνει τη χάραξη τοπικών στρατηγικών ένταξης των μεταναστών, οι οποίες θα υποστηρίζονται από πόρους της ΕΕ που θα χρησιμοποιούνται σε συνέργεια. Το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης θα επικεντρώνεται στις βραχυπρόθεσμες ανάγκες των μεταναστών κατά την άφιξή τους, ενώ η πολιτική συνοχής θα βοηθά την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη. Εκτός του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων, θα διευκολυνθούν οι συνέργειες με άλλα μέσα της ΕΕ, όπως η Κοινή Γεωργική Πολιτική και τα προγράμματα Ορίζων Ευρώπη, LIFE και Erasmus+.

Interreg: εξάλειψη των διασυνοριακών εμποδίων και στήριξη διαπεριφερειακών έργων καινοτομίας

Θα διευκολυνθεί η διαπεριφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία χάρη στη νέα δυνατότητα των περιφερειών να χρησιμοποιούν μέρος του δικού τους μεριδίου κατανομής πόρων για τη χρηματοδότηση έργων οπουδήποτε στην Ευρώπη από κοινού με άλλες περιφέρειες.

Η νέα γενιά προγραμμάτων διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας («Interreg») θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να εξαλείψουν τα διασυνοριακά εμπόδια και να αναπτύξουν κοινές υπηρεσίες. Η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία ενός νέου μέσου για τις παραμεθόριες περιοχές και τα κράτη μέλη που επιθυμούν να εναρμονίσουν τα νομικά τους πλαίσια, τον Ευρωπαϊκό Διασυνοριακό Μηχανισμό.

Βασισμένη στην πιλοτική δράση την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία των διαπεριφερειακών καινοτόμων επενδύσεων. Περιφέρειες που διαθέτουν ισοδύναμες δυνατότητες «έξυπνης εξειδίκευσης» θα λαμβάνουν ενισχυμένη στήριξη για τη δημιουργία πανευρωπαϊκών ομάδων σε τομείς προτεραιότητας, όπως τα μαζικά δεδομένα, η κυκλική οικονομία, η προηγμένη μεταποίηση και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

16. Γενικό πλαίσιο αναπτυξιακού σχεδιασμού για την περίοδο 2021 – 2027 (ΕΣΠΑ 2021-2027)

Ο σχεδιασμός του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων 2021-2027 υλοποιείται σταδιακά, τη τρέχουσα περίοδο, μέσα από την έκδοση εγκυκλίων και την υποβολή σχεδίων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα οποία καταρτίζονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ. Οι εγκύκλιοι απευθύνονται στους φορείς σχεδιασμού και τις αρμόδιες υπηρεσίες, παρουσιάζουν το προγραμματικό πλαίσιο (θεσμικό, κανονιστικό, οικονομικό) και δίνουν κατευθύνσεις για τη δομή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων.

Τον Ιανουάριο του 2020 συγκροτήθηκε, με εντολή της Ελληνικής Κυβέρνησης, ανεξάρτητη Επιτροπή για την εκπόνηση του νέου Σχεδίου Ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία.

Σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση που παρουσιάστηκε τον Ιούλιο του 2020, ο κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία, κατά τα επόμενα χρόνια, είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας καθώς και η στενότερη διασύνδεση της παραγωγής με την έρευνα και την καινοτομία.

Ειδικότερα, οι οικονομικές και πολιτικές προτεραιότητες της χώρας είναι:

- ✦ Αύξηση των επενδύσεων και των εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ
- ✦ Ενίσχυση της μισθωτής εργασίας και η μείωση της παραοικονομίας
- ✦ Επένδυση στην εκπαίδευση και τη γνώση
- ✦ Αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων
- ✦ Προώθηση της τεχνολογίας αιχμής, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης
- ✦ Επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων
- ✦ Υποστήριξη των αδύναμων νοικοκυριών
- ✦ Ενίσχυση της βασικής έρευνας μέσω της άρσης αγκυλώσεων στα πανεπιστήμια
- ✦ Κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας
- ✦ Ριζική αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης για ανέργους και εργαζόμενους
- ✦ Συνέχιση και εμπάθυνση της ψηφιακής μεταρρύθμισης στη δημόσια διοίκηση
- ✦ Εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες
- ✦ Αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας με προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση
- ✦ Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων
- ✦ Στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με άμβλυση του κόστους μετάβασης και στήριξη των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση.

Το Σχέδιο Ανάπτυξης αποτελεί βασικό κείμενο αναφοράς για τις στρατηγικές επιλογές του ΕΣΠΑ και κατ' επέκταση των Προγραμμάτων του.

Παράλληλα με τη συνεχιζόμενη επεξεργασία του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική οικονομία ολοκληρώθηκε και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την περίοδο 2021-2025. Το ΕΠΑ θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο σύστημα για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025 αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες:

Τα διαλαμβανόμενα στο ΕΠΑ επίσης επηρεάζουν το σχεδιασμό ΕΣΠΑ και Προγραμμάτων επιδιώκοντας την ανάπτυξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας.

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και για την ώθηση της ευρωπαϊκής οικονομίας να ανακάμψει από την πανδημία, οι Αρχηγοί των Κρατών-Μελών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν με βάση τη σχετική πρόταση της Επιτροπής, σε ένα σημαντικότατο πακέτο ανάκαμψης για την περίοδο 2021-2027, το οποίο συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) με το νέο μέσο

ανάκαμψης "Next Generation EU". Η κεντρική ιδέα του Ευρωπαϊκού πακέτου ανάκαμψης βασίζεται σε τέσσερις στόχους πολιτικής:

- ⇒ Προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης
- ⇒ Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας
- ⇒ Μετριασμός των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης
- ⇒ Υποστήριξη του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού.

Η ΕΕ στο πλαίσιο του νέου εργαλείου "Next Generation EU" θα δανειστεί κεφάλαια για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις κεφαλαιαγορές, έτσι ώστε να χρηματοδοτηθεί η προσπάθεια ανάκαμψης και προκειμένου να παράσχει στην ΕΕ τα μέσα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχει δημιουργήσει η πανδημία COVID-19. Κάτι τέτοιο θα επιτρέψει τη μεταφορά νέων αυξημένων πόρων σε προγράμματα όπως ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το REACT-EU, το πρόγραμμα Horizon Ευρώπη, το InvestEU η Αγροτική Ανάπτυξη, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, το RescEU κ.α.

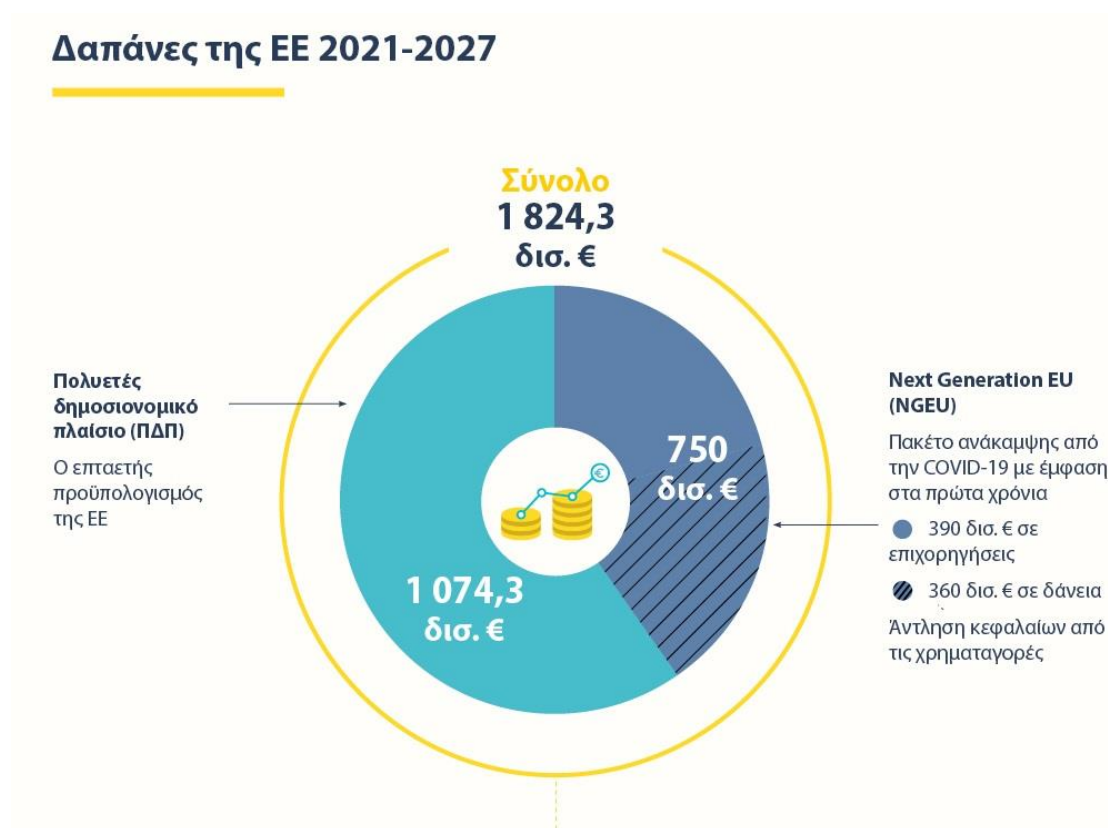
Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF) συστάθηκε για την αντιμετώπιση της COVID-19 κρίσης και τη στήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με συνολικό προϋπολογισμό 672,5 δις ευρώ (εκ των οποίων 312,5 δις ευρώ επιχορηγήσεις και 360 δις ευρώ με τη μορφή δανείων) θα στηρίζει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ιδίως σε πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες, με διαρκή αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ένωσης. Το 70% των πόρων του RRF πρέπει να δεσμευτεί τα έτη 2021 και 2022 και το 30% των πόρων το έτος 2023. Για την υλοποίηση, τα Κράτη-Μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναλύοντας τις προβλεπόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή.

Συμπληρωματικά με το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το REACT-EU αφορά πιο βραχυπρόθεσμες δράσεις αντιμετώπισης της κρίσης σε τομείς που χαρακτηρίζονται καίριας σημασίας για να τεθούν οι βάσεις μιας υγιούς ανάκαμψης (δημιουργία θέσεων απασχόλησης, πράσινη συμφωνία, ψηφιακή μετάβαση).

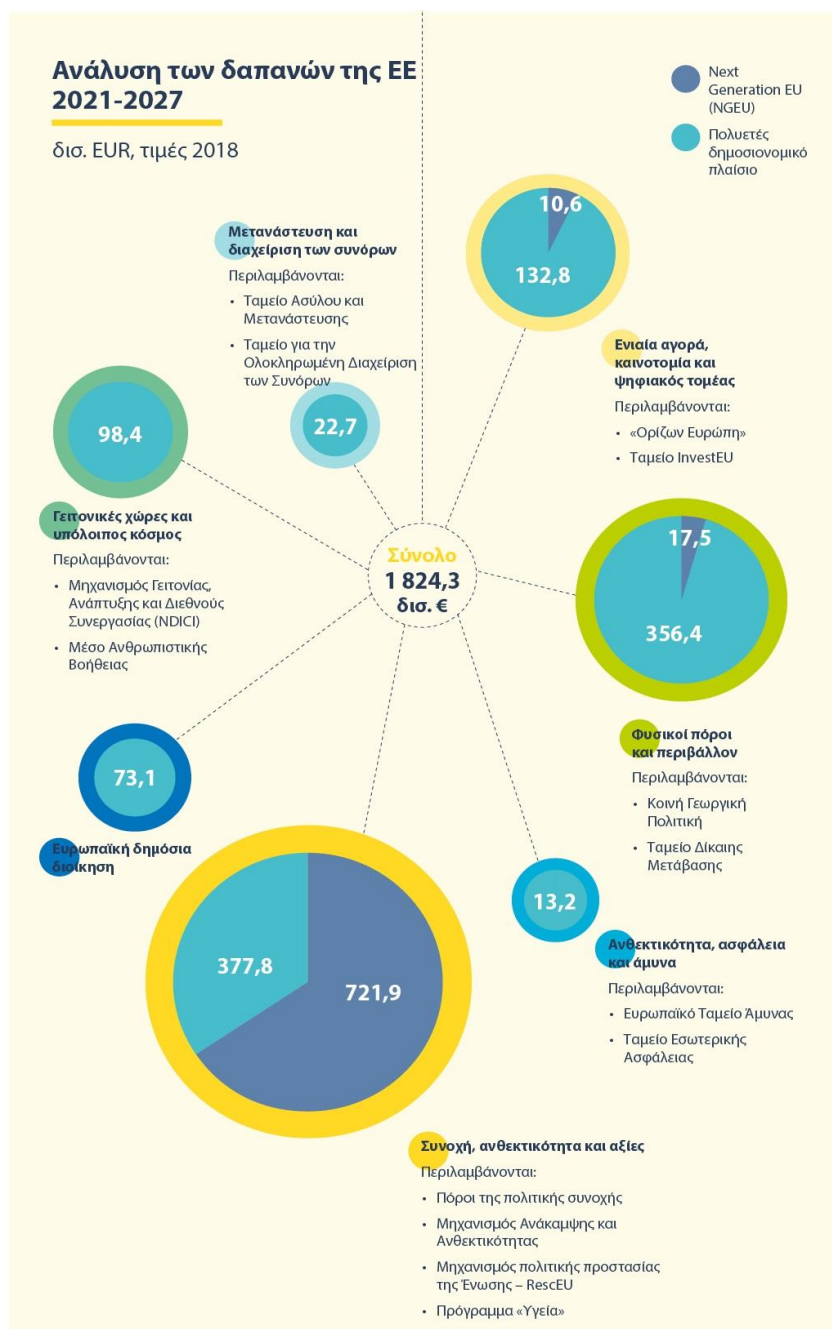
Το REACT-EU περιλαμβάνει πρόσθετα κονδύλια ύψους 47,5 δις ευρώ σε επίπεδο ΕΕ, τα οποία θα διατεθούν στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΕΒΑ. Τα εν λόγω πρόσθετα κονδύλια θα χορηγηθούν από το Next Generation EU για την περίοδο 2021-2022. Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της χώρας, συμπληρώνεται με την υλοποίηση παρεμβάσεων, των οποίων η χρηματοδοτική στήριξη εξασφαλίζεται μέσω των πόρων που θα διατεθούν στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).

Οι 9 στόχοι της μελλοντικής Κοινής Γεωργικής Πολιτικής έχουν τεθεί σε επίπεδο ΕΕ και αφορούν την εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος για τους γεωργούς, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, την εξισορρόπηση της ισχύος στην αλυσίδα τροφίμων, τη δράση για την κλιματική αλλαγή, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση των τοπίων και της βιοποικιλότητας, την ενθάρρυνση της ανανέωσης των γενεών, την τόνωση των αγροτικών περιοχών και τέλος την προστασία της υγείας και της ποιότητας των τροφίμων. Μέσω ενιαίων στρατηγικών σχεδίων, το κάθε Κράτος Μέλος θα καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να επιτύχει τους 9 στόχους, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της ΚΓΠ και ταυτόχρονα, αντιμετωπίζοντας τις ειδικές ανάγκες των γεωργών και των αγροτικών κοινοτήτων του. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει ξεκινήσει την προετοιμασία του ΣΣ της ΚΓΠ 2021-2027, με στόχο η επίσημη υποβολή του να πραγματοποιηθεί στο τέλος του 2021.

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι δαπάνες του σχεδιασμού για την περίοδο 2021-2027 αποτυπώνονται στα παρακάτω γραφήματα:

Γράφημα 1. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης- Ενημερωτικό γράφημα

Γράφημα 2. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης- Ενημερωτικό γράφημα

Ιστοσελίδες ενδιαφέροντος

www.antagonistkotita.gr

www.espa.gr

17. Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα-Βουλγαρία 2021-2027»

Στο πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας, ο σχεδιασμός του Προγράμματος «Interreg VI-A Ελλάδα-Βουλγαρία 2021-2027» κατεξοχήν αποτελεί αντικείμενο της ευρύτερης δυνατής συμμετοχής των τοπικών φορέων και γι' αυτό το λόγο ξεκινά η δημόσια διαβούλευση, με πρώτο βήμα την αποστολή του ερωτηματολογίου για να αποτυπωθούν οι απόψεις, εκτιμήσεις, κατευθύνσεις και γενικές προτάσεις των φορέων. Μετά την ολοκλήρωση του, σε δεύτερο βήμα, θα ζητηθεί από τους φορείς να εξειδικεύσουν τις προτάσεις τους.

Σκοπός του Προγράμματος είναι η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών εκατέρωθεν των συνόρων Ελλάδας-Βουλγαρίας για την από κοινού προώθηση της ανάπτυξης της περιοχής. Η περιοχή περιλαμβάνει:

- Επτά Περιφερειακές Ενότητες στην ελληνική πλευρά: Έβρου, Ξάνθη, Ροδόπης, Δράμας, Καβάλας, Σερρών και Θεσσαλονίκης.
- Τέσσερις Περιφέρειες στη βουλγαρική πλευρά: Μπλαγκόεβγκραντ, Χάσκοβο, Σμόλιαν και Κάρτζαλι.

Κατοικείται από περισσότερους από 2,7 εκατομμύρια κατοίκους (1,9 στην ελληνική και 0,8 στη βουλγαρική πλευρά), με γήρανση όμως και μετανάστευση στα τελευταία χρόνια, με ένα από τα χαμηλότερα κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ευρώπη (κάτω του 50% του μέσου όρου της Ένωσης), με έντονες εσωτερικές ανισότητες (ιδίως μεταξύ βουλγαρικών και ελληνικών εδαφών) και με οικονομική και παραγωγική ανισορροπία (ισχυρότερη παρουσία του αγροτικού τομέα στη βουλγαρική πλευρά, των υπηρεσιών στην ελληνική).

Κατά τα πέντε διαδοχικά προηγούμενα προγράμματα, από το 1990 ήδη, επιτεύχθηκαν αξιόλογα αποτελέσματα στην περιοχή, όσον αφορά τόσο στην υλοποίηση έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων σύνδεσης των δύο πλευρών όσο και στην προώθηση της συνεργασίας των φορέων ένθεν και εκείθεν των συνόρων και στην απόκτηση μιας συναντίληψης για τις κοινές προκλήσεις, τα κοινά προβλήματα, τις κοινές προοπτικές και τις κοινές δυνατότητες.

Το νέο Πρόγραμμα, κεφαλαιοποιώντας την εμπειρία που αποκτήθηκε, στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της αναπτυξιακής προσπάθειας στην περιοχή, μέσα στο πλαίσιο των στόχων πολιτικής που ισχύουν για όλα τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027:

1. μια εξυπνότερη Ευρώπη (καινοτομία, ψηφιοποίηση, οικονομικός μετασχηματισμός και στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων)
2. μια πιο πράσινη Ευρώπη χωρίς ανθρακούχες εκπομπές (εφαρμογή, της συμφωνίας του Παρισιού, επένδυση στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής)
3. μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη (στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα)

4. μια πιο κοινωνική Ευρώπη (ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, ποιοτική απασχόληση, εκπαίδευση, δεξιότητες, κοινωνική ένταξη και ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη)
5. μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες (με αναπτυξιακές στρατηγικές που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και με βιώσιμη αστική ανάπτυξη σε όλη την ΕΕ),

πάντοτε με έμφαση στις ιδιομορφίες της διασυνοριακής περιοχής.

18. Προγράμματα και κονδύλια της ΕΕ χρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και το NextGenerationEU για το 2021-2027

Ήτον κατάλογο που ακολουθεί παρέχεται επισκόπηση των ευκαιριών χρηματοδότησης που χρηματοδοτούνται από το [πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027](#) και το [NextGenerationEU](#) ανά [τομέα](#), ομάδα και πρόγραμμα ή κονδύλι (τα περισσότερα από τα προγράμματα που υλοποιούνται υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης ονομάζονται «κονδύλια»). Ο τομέας 7, ο οποίος καλύπτει κυρίως τις διοικητικές δαπάνες όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, δεν περιλαμβάνει προγράμματα χρηματοδότησης.

Περισσότερα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων συνδέσμων προς προσκλήσεις, θα προστεθούν στις σελίδες των προγραμμάτων μόλις καταστούν διαθέσιμα.

Τομέας 1: Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία

Έρευνα και καινοτομία

[«Ορίζων Ευρώπη»](#)

Επιστημονικές, τεχνολογικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνιακές επιπτώσεις· στήριξη όλων των μορφών έρευνας και καινοτομίας.

[Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ](#)

Στόχος της Ευρατόμ είναι η συνέχιση των δραστηριοτήτων έρευνας και κατάρτισης σχετικά με την πυρηνική ενέργεια, με έμφαση στη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας και της ακτινοπροστασίας.

[ITER](#)

Φιλόδοξο διεθνές έργο για την κατασκευή της μεγαλύτερης μηχανής σύντηξης στον κόσμο, προηγμένη τεχνολογία ενέργειας σύντηξης για ένα πιο οικολογικό και πιο βιώσιμο ενεργειακό μείγμα

Ευρωπαϊκές στρατηγικές επενδύσεις

[InvestEU](#)

Παροχή ζωτικής σημασίας μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης στην ΕΕ, προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων, στήριξη της ανάκαμψης και μιας πιο πράσινης, πιο ψηφιακής και πιο ανθεκτικής Ευρώπης.

Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»

Στήριξη της παροχής βασικών υποδομών στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και στον ψηφιακό τομέα σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»

Το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» είναι το πρώτο πρόγραμμα της ΕΕ που αποσκοπεί στην επιτάχυνση της ανάκαμψης και στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της Ευρώπης.

Ενιαία αγορά

Το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά

Ενδυνάμωση και προστασία των καταναλωτών· διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, ευημερία για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της ΕΕ.

Πρόγραμμα της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ· ειδικός εξοπλισμός, γνώσεις και κατάρτιση.

Συνεργασία στον τομέα της φορολογίας (FISCALIS)

Το πρόγραμμα Fiscalis παρέχει τη δυνατότητα στις εθνικές φορολογικές διοικήσεις να δημιουργούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπειρογνωμοσύνη.

Συνεργασία στον τομέα των τελωνείων (CUSTOMS)

Το πρόγραμμα «Τελωνεία» στηρίζει τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών και προστατεύει τα δημοσιονομικά και οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ και των κρατών μελών της.

Διάστημα

Ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα

διαστημική πολιτική της ΕΕ δορυφορική τεχνολογία και καινοτομία υπηρεσίες δεδομένων, πλοήγησης και επικοινωνιών καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής αντιμετώπιση καταστροφών

Τομέας 2: Συνοχή και αξίες

Περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της ΕΕ με τη διόρθωση των ανισορροπιών μεταξύ των περιφερειών μέσω προγραμμάτων που υλοποιούνται από τις τοπικές αρχές.

Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)

Το Ταμείο Συνοχής αποσκοπεί στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

REACT-EU

Additional funding for the existing 2014–2020 cohesion programmes under ERDF, ESF and FEAD.

Support to the Turkish Cypriot community

The Aid Programme aims to facilitate the reunification of Cyprus.

Ανάκαμψη και ανθεκτικότητα

Recovery and Resilience Facility

The Recovery and Resilience Facility is the key instrument of NextGenerationEU to help the EU emerge stronger and more resilient from the current crisis.

Technical Support Instrument

The Technical Support Instrument provides tailor-made technical expertise to EU countries to carry out reforms.

Protection of the Euro Against Counterfeiting

Prevent and combat counterfeiting and related fraud and preserve the integrity of the euro banknotes and coins.

Union Civil Protection Mechanism (rescEU)

Strengthen cooperation between the EU Member States and 6 Participating States in the field of civil protection.

EU4Health

Investing in resilient, equitable and modern health systems, improving the health of EU citizens and protecting people from cross-border health threats.

Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, στην κοινωνική συνοχή και στις αξίες

European Social Fund+

The European Social Fund+ (ESF+) is the EU's main instrument for investing in people with the aim of building a more social and inclusive Europe.

Erasmus+

Στήριξη της εκπαιδευτικής, επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης των ατόμων στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού.

Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης

Για νέους που επιθυμούν να προσφέρουν εθελοντική εργασία με σκοπό να βοηθήσουν τα μειονεκτούντα άτομα, να παράσχουν ανθρωπιστική βοήθεια και να συμβάλουν στη δράση για την υγεία και το περιβάλλον.

Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη»

Ενίσχυση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες»

Προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων και των αξιών, όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες της ΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Δημιουργική Ευρώπη

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παροχή στήριξης στον πολιτισμό και στον οπτικοακουστικό τομέα.

Τομέας 3: Φυσικοί πόροι και περιβάλλον

Γεωργική και θαλάσσια πολιτική

European agricultural guarantee fund (EAGF)

The EAGF funds income support for EU farmers and measures to stabilise agricultural markets.

European agricultural fund for rural development (EAFRD)

The EAFRD provides funding to support rural areas and strengthen the EU's agri-food and forestry sectors.

European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund

Common fisheries policy, maritime policy, aquaculture, sustainable development.

Περιβάλλον και δράση για το κλίμα

Programme for Environment and Climate Action (LIFE)

To achieve the shift towards a sustainable, circular and resilient economy, protect and restore the environment, halt and reverse biodiversity loss.

Just Transition Fund

Supporting the transition towards climate neutrality by alleviating its socio-economic impact in the regions most affected.

Τομέας 4: Μετανάστευση και διαχείριση συνόρων

Μετανάστευση

Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης

Μετανάστευση, άσυλο και ένταξη: κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου· διαχείριση της μετανάστευσης· αλληλεγγύη.

Διαχείριση συνόρων

Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων

Διαχείριση συνόρων· κοινή πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ· Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, τελωνειακός εξοπλισμός ελέγχου στα τελωνειακά συνοριακά σημεία και τελωνειακά εργαστήρια.

Τομέας 5: Ασφάλεια και άμυνα

Ασφάλεια

Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας

Ασφάλεια της Ένωσης: Αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης, της τρομοκρατίας, του κυβερνοεγκλήματος, του οργανωμένου εγκλήματος: Προστασία των θυμάτων εγκληματικών πράξεων.

Παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων (Λιθουανία)

Εξασφάλιση ασφαλούς κλεισίματος παλαιών πυρηνικών αντιδραστήρων, προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός

Εξασφάλιση ασφαλούς κλεισίματος παλαιών πυρηνικών αντιδραστήρων, προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Άμυνα

Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας αποτελεί τη βασική πρωτοβουλία της Επιτροπής για τη στήριξη, με τον προϋπολογισμό της ΕΕ, της συνεργατικής έρευνας και της ανάπτυξης αμυντικών δυνατοτήτων.

Τομέας 6: Οι γειτονικές χώρες και ο υπόλοιπος κόσμος

Εξωτερική δράση

Η Ευρώπη στον κόσμο: Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας

Το πρόγραμμα «Η Ευρώπη στον Κόσμο» αποτελεί το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ που συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη, την ειρήνη και τη σταθερότητα σε όλο τον κόσμο.

Ανθρωπιστική βοήθεια

Όποτε υπάρχει καταστροφή ή ανθρωπιστική κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η ΕΕ παρέχει βοήθεια στις πληγείσες χώρες και πληθυσμούς.

Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας

Η ΚΕΠΠΑ συμβάλλει στους στόχους της διατήρησης της ειρήνης, της πρόληψης των συγκρούσεων και της ενίσχυσης της διεθνούς ασφάλειας.

Υπερπόντιες χώρες και εδάφη

Προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των υπερπόντιων χωρών και εδαφών, αύξηση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητάς τους, μείωση του ευάλωτου χαρακτήρα τους

Προενταξιακή βοήθεια

Προενταξιακή βοήθεια

Στήριξη των υποψήφίων και δυνάμει υποψήφίων προς ένταξη στην ΕΕ χωρών για τον μετασχηματισμό των κοινωνιών, των νομικών συστημάτων και των οικονομιών τους, στην πορεία προς την ένταξη στην ΕΕ.